ମରଣ ଦୁଆରେ

ଅନୁବାଦକ

ଉଦୟନାଥ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ମରଣ ଦୁଆରେ

(ସାର୍ ଅର୍ଥର୍ କୋନ୍ୟାନ ଡାଏଲଙ୍କ
VALLEY OF FEARର ଅନୁବାଦ)

ଶ୍ରୀ ଉଦୟନାଥ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ—୧୯୫୮

ପ୍ରକାଶକ

ଗ୍ରନ୍ଥ ମନ୍ଦିର

କଟକ : ବ୍ରହ୍ମପୁର : ସମ୍ବଲପୁର

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର

ମୁଦ୍ରାକର

ଶ୍ରୀ ଉଦୟନାଥ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ସତ୍ୟବାଦୀ ପ୍ରେସ, କଟକ

୧୯୫୮

ପରିଚୟ

ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଇଂରାଜୀ ଜାଣିଥିବା ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ ଉପନ୍ୟାସ-ପାଠକମଣ୍ଡଳରେ "ଶାର୍ଲକ ହୋମ୍‌ସ" ନାମ ଅତି ବେଶୀ ପରିଚିତ । ଏହାର ସ୍ରଷ୍ଟା ସାର୍ ଅର୍ଥର୍ କୋନ୍‌ଡ଼ାନ ଡାଏଲ ଏ ଯୁଗର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖକ ବୋଲି ଖ୍ୟାତ । ତାଙ୍କ ଲେଖାର ଶୈଳୀ, ଚରିତ୍ରଚିତ୍ରଣ ଓ ଭାଷା-ପ୍ରକାଶର ଭଙ୍ଗୀ ଯେପରି କି ପାଠକମନରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ ସୃଷ୍ଟି କରିଦିଏ । ସେ ଲେଖାର ଆଉରି ବିଶେଷତ୍ୱ ଏହି ଯେ, ପାଠକ ଉପନ୍ୟାସ ଶେଷ ନ କରିବା ଯାଏ ଘଟଣାବଳୀର ପରିଣତି ସମ୍ପର୍କରେ କିଛିହେଲେ ଧାରଣା କରିପାରେ ନାହିଁ । ଶେଷ ପୃଷ୍ଠାର ଶେଷ ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି ପଢ଼ିଦେବାକ୍ଷଣି ନିଜ ପ୍ରତି ଧିକ୍‌କାର ଆସେ—"ମୁଁ ଏଡ଼େ ବୋକା ନା; ଏହି ସାମାନ୍ୟ କଥାଟା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧରିପାରି ନ ଥିଲି ।"

କୋନ୍‌ଡ଼ାନ ଡାଏଲଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉପନ୍ୟାସ ମଧ୍ୟରେ Valley of Fear ଅନ୍ୟତମ । "ମରଣ ଦୁଆରେ" ସେହି ଉପନ୍ୟାସର ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅନୁବାଦ । ଏହାର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡର ଅନୁପୂରକ ମାତ୍ର; ପୁଣି ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡ ହିଁ ବେଶୀ କୌତୁକପ୍ରଦ । ତେଣୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡି ଆଗ ଅନୁବାଦ କରି ଓଡ଼ିଆ ପାଠକମାନଙ୍କ ହାତରେ ଦେଲି । ଏହା ମୂଳ ଲେଖାର ଆକ୍ଷରିକ ଅନୁବାଦ ନୁହେ । ବର୍ଣ୍ଣନା-

ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଯଥାସମ୍ଭବ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି; ମାତ୍ର ଘଟଣାବଳୀର ସାବଲୀଳତା ଭଙ୍ଗି ନାହିଁ ।

ସାଧାରଣ ପାଠକଙ୍କୁ କଟମଟିଆ ଲାଗିବା ଭୟରେ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ସ୍ଥାନ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ ଟିକିଏ ବଦଳାଇ ଦେଇଛି । ଭୁଲକ୍ରମେ ଉପତ୍ୟକାର ନାମ 'ଭର୍ମିସା' ସ୍ଥାନରେ 'ଭର୍ମିସା' ଛପା ହୋଇଯାଇଛି ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା । ଏହି ଉପନ୍ୟାସରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଘଟଣା-ସ୍ଥଳ ଭର୍ମିସା (ଏଥିରେ ଭର୍ମିଷା) ଉପତ୍ୟକା ଠିକ୍ ଆମର ନୂଆ ଗଢ଼ି ଉଠୁଥିବା ରାଉରକେଲା କାରଖାନା ଓ ସହର ସହିତ ଖାପ୍ ଖାଇଯାଉଛି । ତେଣୁ କେତେକ ବନ୍ଧୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ, ଉପନ୍ୟାସର ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଓଡ଼ିଆ ନାମରେ ବଦଳାଇ ରାଉରକେଲାକୁ ହିଁ ଉପନ୍ୟାସର ପୀଠସ୍ଥଳୀ କର । ମାତ୍ର ମୋର ମତ, ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା ସଂସ୍କୃତି ଯାହା, ସେଥିରେ ଏଭଳି ଡିଟେକ୍ଟିଭ ଉପନ୍ୟାସର ନାୟକ-ନାୟିକା ଏଠାରେ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ବିଡ଼ମ୍ବନା । ତେଣୁ ମୁଁ ସେଥିରୁ ବିରତ ହେଲି ।

ଏ ଖଣ୍ଡିକ ସାଧାରଣରେ ଆଦୃତ ହେଲେ, ଏହାର ଅନ୍ୟ ଖଣ୍ଡକ ତଥା 'ଶାର୍ଲକ ହୋମ୍‌ସ'ର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନୁବାଦ କରିବାରେ ଉତ୍ସାହିତ ହେବି ।

ମରଣ ଦୁଆରେ

'ଯମଦୂତ' ଦଳ

୧୮୭୫ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ଗୃର ତାରିଖ ।

ଆମେରିକା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ଓମିସା ଉପତ୍ୟକା ଅଭିମୁଖରେ ପାହାଡ଼ିଆ ପଥ ଦେଇ ଗ୍ରେଟ ରେଳଗାଡ଼ିଟି ମୃଦୁମନ୍ଥର ଗତିରେ ଅଗ୍ରସର ହେଉଛି ।

ଦୁଇଦିନ ହେଲା ଅନବରତ ବରଫ ପଡ଼ୁଛି । ରେଳରାସ୍ତା ଦୁଇଟି ବରଫତଳେ ଲୁଚିଯାଇଛି । ତେଣୁ ଗାଡ଼ିର ଗତି ଏଭଳି ଧୀର । ଆଗେଆଗେ ଗୋଟାଏ ଇଞ୍ଜିନ ବରଫ କାଟି ବାଟ ପରିଷ୍କାର କରିକରି ଯାଉଛି; ପଛରେ ବହୁ ଧରଣର, ବିଭିନ୍ନ ପୋଷାକର ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବକ୍ଷରେ ଧରି ଯାତ୍ରୀଗାଡ଼ିଟି ଚାଲିଛି ।

ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଯାତ୍ରୀ କୁଲି ମଜୁରିଆ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି କେହି ଛୁଟି ପରେ ନିଜନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଫେରି ଯାଉଛନ୍ତି; କେହି ବା କାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଯାଉଛନ୍ତି ।

କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ତଳେ ଓଡ଼ିଶା ନାମ ବେଶୀ କେହି ଜାଣି ନ ଥିଲେ । ଏହି ବଣଜଙ୍ଗଲପୂର୍ଣ୍ଣ ପାହାଡ଼ିଆ ଉପତ୍ୟକା ଅଞ୍ଚଳ ଶିକ୍ଷା ସଭ୍ୟତାର ବହୁ ଦୂରରେ ବଡ଼ ଅବଜ୍ଞାତ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଦିନ ସେହି ପାହାଡ଼ର ମୂଲ୍ୟହୀନ ରୁକ୍ଷ ପଥରତଳେ ବହୁମୂଲ୍ୟ କୋଇଲାର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଲା, ସେହିଦିନଠାରୁ ଦେଖୁଦେଖୁ ଏହି ନିର୍ଜନ ଜଙ୍ଗଲଭୂଇଁ ଗୋଟିଏ ସହରରେ ପରିଣତ ହୋଇଉଠିଲା । ହୋଟେଲ, ଲାଇବ୍ରେରୀ, ସ୍କୁଲ, କ୍ଲବ– ଏ ସମସ୍ତ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଦେଖାଦେଲା । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ଆସି ସ୍ଥାନେସ୍ଥାନେ ଜମି ଖୋଳି ମାଟିତଳୁ କୋଇଲା ବାହାର କଲେ । ଶହ ଶହ ହଜାରହଜାର ଲୋକ—ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ, ବାଳକ ବାଳିକା ଆସି ଏଠାରେ କାମରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ଧନ ଉପାର୍ଜନ ପାଇଁ ଏହି ନବାବିଷ୍କୃତ ପୁରୀ ହେଲା ସେମାନଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଶିକ୍ଷା ସଭ୍ୟତା ବଢ଼ିଉଠିଲା ସତ ; ମାତ୍ର ଆମେରିକା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ଜୀବନଧାରା ସହିତ ଯେପରି କି ସେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିପାରିଲା ନାହିଁ । ପାହାଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ମଝିରେ ଏହା ଗୋଟାଏ ନୂତନ ରୂପ ଧରି ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଠିଆ ହେଲା । ତାର ସାମାଜିକ ରୀତିନୀତି, ତାର ଶାସନ ପରିଚାଳନା, ତାର ପୋଲିସ, ତାର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଯାତ୍ରା ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ବିରାଟ ପାହାଡ଼ ପ୍ରାଚୀର ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଯେପରି କି ଗଢ଼ିଉଠିଲା ।

ରେଲଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଯାତ୍ରୀମାନେ ବସିଥିଲେ, ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ । କିଏ ଯେ କେଉଁ ଦୂରରୁ, କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଛନ୍ତି, ତାର କିଛି ଠିକଣା ନାହିଁ ।

ତଥାପି ସେମାନେ ଗାଡ଼ିଭିତରେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଆଖପାଖରେ ବସିଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କ୍ଷଣିକ ବନ୍ଧୁତା କରି ନେଇଛନ୍ତି ; କଥାବାର୍ତ୍ତା, ହସ କୌତୁକ ଲଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ତାର କାରଣ, ବୈଚିତ୍ର୍ୟହୀନ ଦୀର୍ଘ ପାହାଡ଼ିଆ ପଥ— ବରଫରେ ଦୁଇପାଖର ଗଛପତ୍ର ମଧ୍ୟ ଚୂନଧଉଳା କୋଠା ପରି ହୋଇଯାଇଛି । ଦେଖିବାକୁ କିଛି ନୂଆ କଥା ନାହିଁ କି ରେଳଗାଡ଼ିର ଘର୍ଘର ଶବ୍ଦ ବ୍ୟତୀତ ଶୁଣିବାର ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ମଉନ ହୋଇ କେତେ ଜଣ ରହିପାରିବେ ? କେତେ ସମୟ ବା ରହିବେ ?

ମାତ୍ର ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ଜଣେ ଲୋକ ରହିଛି— ସେ କାହାରି ସାଙ୍ଗରେ ପଦେ ହେଲେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ ନାହିଁ । ଯେପରି କି କାହା ସହିତ ମିଶିବାକୁ ସେ ଭୟ କରୁଛି । ଏକାକୀ ଗାଡ଼ି ବାହାରକୁ ସୁଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଆଡ଼କୁ ଏକଧ୍ୟାନରେ ଚାହିଁ ରହିଛି । ତା ଦେହର ଗଢ଼ଣ ଦେଖିଲେ ଜଣାଯାଏ, ଜଣେ ଯୁବକ, ପୁଣି ବଳିଷ୍ଠ ଯୁବକ । ମୁଖଭଙ୍ଗୀରୁ ଅନୁମାନ ହୁଏ, ସେ ଯେ ଏ ପଥ ଦେଇ ଯାଉଛି, ଏଠାରେ ତାକୁ କୌଣସି ଜିନିଷ ହେଲେ ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । କପାଳରେ ବିରକ୍ତିର ଚିନ୍ତାରେଖା; ଆଖିପତାରେ ଅସନ୍ତୋଷର ଢେଉ ।

ପ୍ରଥମ ଦିନଟି ଯୁବକ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ନୀରବରେ କଟାଇ ଦେଲା । ତାର ଭାବଭଙ୍ଗୀ ଦେଖି ପାଖରେ ବସିଥିବା କୌଣସି ଯାତ୍ରୀ ତା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ସାହସ କଲେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ଅବସ୍ଥା ଟିକିଏ ବଦଳିଗଲା । ଯୁବକ ଆଗରେ ଯେଉଁ ପ୍ରୌଢ଼ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ବସିଥିଲେ, ସେ ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି

ରହିପାରିଲେ ନାହିଁ; ଉପରେ ପଡ଼ି ଯୁବକ ସହିତ ବଳେବଳେ କଥା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା— "ଆପଣଙ୍କ ଚେହେରା ଦେଖି ମନେ ହେଉଛି, ଆପଣ ନିୟମିତ କୁସ୍ତିକସରତ କରନ୍ତି; ନୁହେଁ କି ?

ଯୁବକ ବାହାରୁ ଆଖି ଫେରାଇ ଆଣି ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଥରେ ଭଲରୂପେ ଦେଖିନେଲେ । ତା ପରେ ମୃଦୁ ହସି ଦେଇ କହିଲେ, "ମୁଁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସୁଛି, ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚଳିବାକୁ ହେଲେ ଦେହରେ ଟିକିଏ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥିବା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର ।"

"ଆପଣ କେଉଁଠାରୁ ଆସିଲେ କି ?"—ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା ପୁଣି ପଚାରିଲେ ।

"ଚିକାଗୋ ସହରରୁ ଆସୁଛି ।"

"ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବୋଧହୁଏ ଆପଣ ପ୍ରଥମ ହୋଇ ଆସୁଛନ୍ତି ?"

"ହଁ, ଏ ଅଞ୍ଚଳ ମୋ ପକ୍ଷରେ ଏକାବେଳକେ ନୂଆ ।"

"କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଯେଉଁଠାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେଠାରେ କିଛି ଦିନ ରହିଲେ ବୁଝିପାରିବେ ଯେ, ଏ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ସେଠାରେ ଅତିବେଶୀ କାମ ଦେବ ।"

ଯୁବକଙ୍କ ଆଖିରେ ଟିକିଏ କୌତୁକ ମିଶା ସାହସ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ସେ ବୋଧହୁଏ ବକ୍ରୋକ୍ତି କରି କହିଲେ, "ସତେ ନା ?"

ପ୍ରୌଢ଼ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ—ଆପଣ ଓମିସା ସହର ସମ୍ପର୍କରେ କଅଣ କିଛି ଖବର ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ? ସମ୍ବାଦପତ୍ର କେବେ କିପରି ପଢ଼ନ୍ତି ତ ?

"ନାଇଁ ତ, ମୁଁ ସେପରି କିଛି ଜାଣିଥିଲି ପରି ମୋର ମନେ ପଡ଼ୁ ନାହିଁ ।"

"ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ତ ! ସମଗ୍ର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଯେ ଏ ଗ୍ଲୋଟ ସହର ଲାଗି ସରଗରମ ହୋଇ ଉଠିଲାଣି । ଅଥଚ ଆପଣ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି ! ହଉ, ଆପଣ ତ ସେଠାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ଗଲେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସବୁ ବୁଝି ପାରିବେ ଯେ ! ବିଶେଷ କିଛି ଡେରି ହେବ ନାହିଁ ।"

ଏତିକି ମାତ୍ର କହି ପ୍ରୌଢ଼ ବ୍ୟକ୍ତିଟି କେଜାଣି କାହିଁକି ମନକୁ ମନ ହସିଉଠିଲେ । ମୁହଁରୁ ହସର ଢେଉ ଲୁଚି ଆସିବା ପରେ ପୁଣି ଯୁବକଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ।

"ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି; କିଛି ମନେ କରିବେ ନାହିଁ ତ ?

"ପଚାରନ୍ତୁ—ମନେ କରିବାର କଅଣ ଅଛି ?"—ଯୁବକ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

"ଆଚ୍ଛା, ଆପଣ ସେଠାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି କାହିଁକି ?"

"ଶୁଣୁଛି, ସେଠାକୁ ଗଲେ କାମଦାମ କିଛି ମିଳିବ ।"

"ଆପଣ କଅଣ ମଜଦୁର ଇଉନିୟନର ଲୋକ ?"

"ନିଶ୍ଚୟ"—ଯୁବକ ଟିକିଏ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱରରେ ଏ ଶବ୍ଦଟି ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ।

"ତା ହେଲେ, କିଛି କାମ ଯୋଗାଡ଼ କରିନେଇ ପାରିବେ । ସେଠାରେ କଅଣ କେହି ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ବା ଜଣାଶୁଣା ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ?"

"ନା, ସେପରି ଅବଶ୍ୟ କେହି ନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ମୋର ଭରସା ହେଉଛି, ଗଲାକ୍ଷଣି ସେପରି ଲୋକ ଯୋଗାଡ଼ କରିନେଇ ପାରିବି ।"

"କାହିଁକି ଏପରି ଭରସା କରୁଛନ୍ତି ?"—ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ ମିଶ୍ରିତ ।

"ମୁଁ 'ସ୍ୱାଧୀନମାନବ'ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣେ ସଭ୍ୟ । ଶୁଣିଛି, ଆମେରିକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବଡ଼ ସହରରେ ଆମର ଏହି କ୍ଲବର ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ରହିଛି । ତେଣୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଉଛି, ସେଠାରେ ଯଦି ଆମ କ୍ଲବର କୌଣସି ଶାଖା ଥାଏ, ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ବନ୍ଧୁ ଯୁଟିଯିବେ ।"

ଯୁବକଙ୍କଠାରୁ ଏହି ଉତ୍ତର ଶୁଣି ପ୍ରୌଢ଼ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୁହଁର ଚେହେରା ହଠାତ୍ ବଦଳିଗଲା । ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସେ ନିଜ ଆସନରୁ ଉଠିପଡ଼ି ଯୁବକର ବାମ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ନିଜର ଡାହାଣ ହାତକୁ ତାଙ୍କ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ଯୁବକ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ନିଜର ଡାହାଣ ହାତରେ ଏକରକମ ବିଶେଷ କାଇଦାର ସହିତ ପ୍ରୌଢ଼ଙ୍କ ଡାହାଣ ହାତକୁ ଚିପି ଧରି ହଲାଇ ଦେଲେ ।

ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକଟି ଟିକିଏ ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "ତୁମ କଥା ସତ କି ନୁହେଁ, ତା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆହୁରି ପ୍ରମାଣ ଦରକାର ।"

ଯୁବକଟି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ନିଜ ଡାହାଣ ହାତରେ ଖାଇବା ଆଖିର ପତା ଟିକିଏ ଟାଣିଦେଲେ । ପ୍ରୌଢ଼ ତାର ଉତ୍ତରରେ ତାଙ୍କ ବାମ ହାତରେ ନିଜ ଆଖିପତା ସ୍ପର୍ଶ କଲେ ।

ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକଟି ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହୋଇ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଲା ପରି କହିଲେ,
"ଅନ୍ଧାର ରାତି, ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ।"

ଯୁବକଟି ଠିକ୍ ସେହି ସ୍ୱରରେ ସେହିଭଳି ଭଙ୍ଗୀରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ—"ଯେ ବାଟ ଦେଖି ନାହିଁ, କେବଳ ତାହାରି ପାଇଁ ।"

ପ୍ରୌଢ଼ଲୋକଟିର ମୁଖରେ ହସର ଲହରୀ ଖେଳିଗଲା । ଯୁବକଙ୍କୁ କୋଳରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି କହିଲେ, "ସାବାସ୍, ଆଉ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ହେଉଛି ୩୪୧ ନମ୍ବର ଓଡ଼ିଶା-ସହର 'ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବ'ର ସଭ୍ୟ—କମ୍ରେଡ଼ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ୍ ।"

ଯୁବକ ସେହିପରି ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହିଲେ, "ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ । ମୁଁ ୨୯ ନମ୍ବର ଶିକାଗୋ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ କମ୍ରେଡ଼ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ । ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଯେ ଜଣେ କ୍ଲବ ଭାଇଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ ମିଳିଯିବ, ଏ ଆଶା ମୁଁ କରି ନ ଥିଲି ।"

ପ୍ରୌଢ଼ ପୂର୍ବ ପରି ଅତି ନମ୍ର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମ କ୍ଲବର ଯେଉଁଭଳି ପ୍ରତିପତ୍ତି, ଆମେରିକାର ଆଉ କୌଣସି ସହରରେ ସେଭଳି ନାହିଁ । ମୁଁ ଭାବୁଛି, ତୁମେ ଆମ କ୍ଲବର ଜଣେ ସଭ୍ୟ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଶିକାଗୋ ସହରରେ ଖଣ୍ଡେ ଚାକିରୀ ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିଲ ନାହିଁ ? ତାହାର ଚାକିରୀ ଲାଗି ତୁମଙ୍କୁ ଏ ଜନମାନବ ହୀନ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ?"

"ମୁଁ ବହୁତ ଗୁଡ଼ାଏ କାମ ପାଇଥିଲି ।"

"ତେବେ ସେ ସବୁ ଛାଡ଼ିଲ କାହିଁକି ?"

ସେହି ଡବାରେ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଦୁଇ ଜଣ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ବସିଥିଲେ । ସେମାନେ ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣକ କାନ୍ଧରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ଢୁଲାଉଥିଲେ । ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡ୍ରୋ ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ

ହାତ ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ସେହି ଦୁଇ ଜଣ ପୋଲିସ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖାଇ-ଦେଲେ—ଅର୍ଥାତ୍ ଏହିମାନଙ୍କ ଯୋଗେ ହିଁ ସେ ଚିକାଗୋ ସହର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି ।

କାନପାଖକୁ ମୁହଁ ଆଣି ସ୍କାନଲାନ୍ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, "ଘଟଣା କଅଣ ? ଗୋଟାଏ କିଛି ହାସଲ କରିଛ ବୋଧହୁଏ ।"

"ବିଷମ ।"

"ହାତ ସଫାଇ ନା ଖୁନ୍ ।"

"ଶୁଣି ଲାଭ କଅଣ ? ଏଠାରେ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା କଅଣ ଉଚିତ ହେଉଛି ?"—ଯୁବକଙ୍କ କଥାର ଭଙ୍ଗୀ ଓ ମୁହଁର ଚେହେରା ଦେଖି ସ୍କାନଲାନ୍ ବୁଝିପାରିଲେ ଯେ, ଅନ୍ୟ କ୍ଲବର କମ୍ରେଡ଼ ରାଗିଗଲେଣି । ତେଣୁ ସେକଥା ବଦଳାଇ ଦେଇ ସେ ଅନ୍ୟ କଥା ଉଠାଇଲେ—"ଯାଇ କେଉଁଠାରେ ଉଠିବ, କିଛି ଠିକ୍ କରିଛ କି ?"

ଯୁବକ ପକେଟଭିତରୁ ଗୋଟେ କାଗଜ ଖଣ୍ଡେ ବାହାର କରି ପଢ଼ି କହିଲେ, "ସେରିଡ଼ନ ଷ୍ଟ୍ରିଟର ବୋର୍ଡ଼ିଂଘର । ଚିକାଗୋ କ୍ଲବର ଜଣେ କମ୍ରେଡ଼ ଏହିଠାରେ ରହିବାପାଇଁ ମୋତେ ଠିକଣା ଦେଇଛନ୍ତି ।"

"ତା ହେଲେ ଭଲକଥା । ତେବେ ମୁଁ ସେଠାରୁ ବହୁତ ଦୂରରେ ରହେ । ଗୋଟିଏ କଥା ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ କହି ଦେଉଛି—ଅବଶ୍ୟ କ୍ଲବର କମ୍ରେଡ଼ ହିସାବରେ ଏହା କହିବାର ଅଧିକାର ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି । ଯଦି କେବେ କୌଣସି ଆପଦ ବିପଦରେ ପଡ଼, ତେବେ ସିଧା ସଳଖ କ୍ଲବର ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣିଙ୍କ ପାଖକୁ

ଚାଲିଯିବ । କାହିଁକି ନା ଭଲରୂପେ ଜାଣିଥାଅ ଯେ, ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ମ୍ୟାକ୍‌କିଣ୍ଟି ହିଁ ଏକମାତ୍ର ହର୍ତ୍ତାକର୍ତ୍ତା ଭାଗ୍ୟବିଧାତା । ସେ ଯାହା କରିବାକୁ ନ ଚାହିଁବେ, ତା କେବେ ହେଲେ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ପୁଣି ଯାହା ସେ କରିବାକୁ ଚାହିଁବ, ସେଥିରେ ବାଧାଦେବ— ଏପରି ଶକ୍ତି କାହାର ନାହିଁ । ଆଉ ମୁଁ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ତୁଏ ତ କ୍ଲବରେ ପୁଣି ସାକ୍ଷାତ ହେବ ।

ସ୍କାନଲ୍ୟାନଙ୍କ କଥା ଶେଷହେବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଗାଡ଼ିଟା ଗୋଟାଏ ଷ୍ଟେସନରେ ଆସି ଠିଆହେଲା । ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ସେହି ଷ୍ଟେସନରେ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ । ତା ପର ଷ୍ଟେସନରେ ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ହେବ ।

ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ଓହ୍ଲାଇଯିବା ପରେ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ଦୁଇଜଣ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ ପାଖରେ ଆସି ବସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଅତି ନିକଟରେ ଦେଖି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ ମୁହଁ କଳା ପଡ଼ିଗଲା ।

ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ପଚାରିଲା, "କି ବାବୁ-ସାହେବ ! ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ କଅଣ ନୂଆ ହୋଇ ଆସୁଛ ?"

ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋ ରାଗରେ ଏକପ୍ରକାର ଗର୍ଜନ କରି କହି ଉଠିଲେ, "ହଁ, ଆସିଛି ତ । କଅଣ ହୋଇଗଲା ସେଇଠୁ ?"

ପୋଲିସ ଲୋକଟି ଟିକିଏ ବିଦ୍ରୂପ କଲା ପରି କହିଲା, "ନା, କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ ଯେ, ତେବେ ।"

"ତେବେ କଅଣ ?"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ କଥାରେ ପୂର୍ବର ସେହି ବିରକ୍ତି ସୂଚକ ସ୍ୱର ।

ଆସିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ୍ ଭଳି ଲୋକ ସହିତ ଯେତେବେଳେ ହାତ ଧରାଧରି ହେଲଣି, ତା ହେଲେ ଆଉ

ବେଶୀ କିଛି ବିଳମ୍ବ ହେବ ନାହିଁ । ତୁମେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅପରିଚିତ । ତୁମକୁ ସାବଧାନ କରି ଦେଉଛି, ବନ୍ଧୁତା କରିବାକୁ ଯଦି ଇଚ୍ଛାକର, ତେବେ ଆଉ ଅନେକ ଲୋକ ପାଇବ । ମ୍ୟାନଲ୍ୟାନ ଭଳି ଲୋକ ପାଖରେ ପଶିଲେ ବିପଦ ।"

କଥାବାର୍ତ୍ତା ବେଶ୍ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ହେଉଥିଲା । ଡବାରେ ବସିଥିବା ସମସ୍ତ ଯାତ୍ରୀ କୌତୁକ ବୋଧକରି ଏହା ଶୁଣିବାକୁ କାନ ଡେରିଥାଆନ୍ତି ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସିଂହ ପରି ଗର୍ଜନ କରି ଜବାବ ଦେଲେ, "ମୁଁ କାହା ସହିତ ବନ୍ଧୁତା କରିବି ନ କରିବି, ସେ ସଂପର୍କରେ ଅନ୍ୟ କାହାରିଠାରୁ ଉପଦେଶ ଶୁଣିବାକୁ ମୁଁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ମୁଁ କଅଣ ତୁମକୁ ନେହୁରା ହୋଇ କହୁଛି କି—ହଜୁର ପୋଲିସବାଲେ, ମୋପାଇଁ ଯୋଟାଏ ବଡ଼ ବନ୍ଧୁ ଦୟାପୂର୍ବକ ଠିକ୍ କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ଦୁନିଆରେ ଯେତିଆଡ଼େ ତ ପୋଲିସ ଲୋକେ ହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ବଡ଼ବନ୍ଧୁ;—ପୁଅଙ୍କ ମାମୁ । ସେ ପୁଣି ବଡ଼ବନ୍ଧୁ ବାଛିଦେବେ କଅଣ ?"

ଯୁବକଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣି, କଥା କହିବାର ଢଙ୍ଗ ଦେଖି ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ଦୁଇଜଣ ଟିକିଏ ଦବିଗଲେ । ମୁହଁଟାମାନ ଆମ୍ବିଳା କରିଦେଇ ଅଟକେଇ ଅଟକେଇ କହିଲେ, "ରାଗୁଛ କାହିଁକି ? ତୁମରି ଭଲପାଇଁ କହୁଥିଲୁ ସିନା !"

ମାତ୍ର ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସେହିପରି ତେଜର ସହିତ କହିଉଠିଲେ, "ତୁମେ ସବୁ ପୋଲିସ ଲୋକ । ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ହାଡ଼େହାଡ଼େ ଚିହ୍ନିଛି । ଆହା ହା; ଲୋକଙ୍କ ଭଲପାଇଁ ତୁମଙ୍କୁ ସତେ ଯେପରି ନିଦ ହେଉ ନାହିଁ !"

ଦ୍ୱିତୀୟ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀଟି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସି ରହିଥିଲା । ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସେ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି କହିପକାଇଲା, "ଆରେ, ଏ ତ ନବାବଙ୍କ ନାତି ।"

ସଙ୍ଗୀ କଥାରେ ଏକମତ ହୋଇ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟକ୍ତି ଜବାବ ଦେଲା, "ଠିକ୍ କଥା ।"

ତା ପରେ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲା, "ଜଣାଯାଉଛି, ଶ୍ରୀ ହଜୁରଙ୍କ ସହିତ ଅତି ଶୀଘ୍ର ଦେଖା ସାକ୍ଷାତ ହେବ ।"

ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ଛଟକେ ହେଲେ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନ କରି କହି ଉଠିଲେ, "ହଁ ହଁ, ଦେଖା କରିବାକୁ ଯଦି ଇଚ୍ଛା, ତେବେ ଦେଖା କର । ମୁଁ ଆଗରୁ ଜଣାଇ ଦେଉଛି, ମୋ ନାମ ଜନ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ । ମୁଁ ଯାଇ ଉଠିବି ସେରଉନ ଷ୍ଟ୍ରିଟରେ ଥିବା ବୋର୍ଡ଼ିଂ ଘରେ । ଦିନ ହେଉ ବା ରାତି ହେଉ—ଯେତେବେଳେ ତୁମ ମନ ହେବ, ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବ । ଏକା ନ ଆସିପାରିଲେ, ଭାଇ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଧରି ଆସିବ ।"

ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ଦୁହେଁ ଆଉ କିଛି ନ କହି ଚୁପଚାପ ବସିରହିଲେ । କ୍ରୋଧରେ ମନ କୁହୁଳୁଥାଏ; ପେଟଭିତର ଯେପରି ଘାଣ୍ଟି ଚକଟି ହୋଇଯାଉଥାଏ ।

ଗାଡ଼ିଭିତରେ ଆଉ ଯେତେ କୁଲି ମଜୁରିଆ ଥିଲେ, ପୋଲିସ ଦୁଇ ଜଣ ଏଭଳି ଅପମାନ ପାଇବାର ଦେଖି ସେମାନେ ମହାଖୁସି । ତାଙ୍କର ଭିତରୁ ଜଣେ ଅଜଣା ଅଶୁଣା ଲୋକ ପୋଲିସକୁ ଏପରି କଡ଼ାକଡ଼ା କଥା କହି ଜବତ କରିଦେଲା; ଏହା ବଡ଼ ଗୌରବର କଥା ବୋଲି ସେମାନେ ଭାବିଲେ । ଜଣେ ନିଜ ବସିବା ସ୍ଥାନରୁ ଉଠିଆସି ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋଙ୍କ ପିଠି ଆଉଁସି

କହିପକାଇଲା, "ସାବାସ୍ ଭାଇ, ସାବାସ୍ । ଖୁବ୍ ଭଲକାମ କରିଛ । ବେଶ୍ ଦୁଇକଥା ଶୁଣାଇଦେଇଛ ।"

ଏହି ସମୟରେ ଗାଡ଼ି ଆସି ଶେଷ ଷ୍ଟେସନରେ ଠିଆ ହେଲା । ଯାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ଗଣ୍ଠିଲିପଣ ଧରି ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ପ୍ଲାଟଫର୍ମର ବାହାରକୁ ଆସି ଜଣେ କୁଲି ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକକୁ ସଙ୍ଗୀରୂପେ ପାଇଲେ । ବାଟ ଚାଲୁଚାଲୁ ତା ସହିତ ନାନାପ୍ରକାର କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ସେ ତ ଏ ସହରରେ ନୂଆ, ବିଦେଶୀ ଲୋକ; ତେଣୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ସଙ୍ଗୀ କୁଲି ଜଣକୁ ନାନା ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ବହୁତ କିଛି କଥା ଶୁଣିଲେ ।

ସହରର ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଯାଉ ସଙ୍ଗୀଟି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କୋଠାଘର ଦେଖାଇଦେଲା । କହିଲା, "ଏ ଘରଟା ହେଉଛି ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟ ର ହୋଟେଲ; ଗୋଟାଏ ଅଭି ନଉଛଣା ଦଲ ଲୋକଙ୍କର ବୈଠକ ଜାଗା ।"

କୌତୂହଳୀ ହୋଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ସେ ସଙ୍ଗୀକୁ ପଚାରିଲେ, "ଆଚ୍ଛା, ସେ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ଲୋକଟି କିପରି ?"

ସଙ୍ଗୀ ଜଣକ ଅବାକ୍ ହୋଇ କହିଉଠିଲା, "କି କଥା ? ତୁମେ କଅଣ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟିର ନାମ କେବେ ଶୁଣି ନାହିଁ ?"

"କିପରି ବା ଶୁଣିବି ? ମୁଁ ଯେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଦେଶୀ; ଏଇଥରକ ପ୍ରଥମ ହୋଇ ଆସୁଛି ।"

"ତା ହେଲେ କଅଣ ହେଲା ? ଏଠାରେ ଆମମାନଙ୍କର ଧାରଣା ଯେ, ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟର ନାମ ଆମେରିକାର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ଶୁଣିଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିଦିନ ତ କୌଣସି

ନା କୌଣସି ଖବର କାଗଜରେ ତା ନାମରେ ନାନା କଥା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ।

"କାହିଁକି ? ସେ ଏପରି କଅଣ କି ?"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ କଉତୁକଭଙ୍ଗୀରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ସଙ୍ଗୀଜଣକ ଉତ୍ତର ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଥରେ ଚାହିଁଦେଲା । ତା ପରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କାନପାଖରେ କହିଲା, "ସେ ଯେଉଁସବୁ କାଣ୍ଡ କାରଖାନା କରେ ।"

"କାଣ୍ଡ କାରଖାନା ? କି ରକମର ?"

ସଙ୍ଗୀ କୁଲି ଜଣକ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ଯେପରି କି ବଡ଼ ବିବ୍ରତ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଚୁପ ଚୁପ କହିଲା, "ତୁମେ ତ ଆଚ୍ଛା ବୋକା ଲୋକ ଦେଖୁଛି । ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ—କି ରକମ କାଣ୍ଡ କାରଖାନା ? ଏ ଅଞ୍ଚଳର କାଣ୍ଡ କାରଖାନା ବୋଇଲେ କେବଳ ଗୋଟିଏ କଥା ବୁଝାଏ । 'ଯମଦୂତ ଦଳ' ଏବଂ ତାଙ୍କର ଭୟଙ୍କର ଅତ୍ୟାଚାର: ମଣିଷ ଜୀବନ ନେବାପାଇଁ ଠଣାଠଣି ।

"ଯମଦୂତ ଦଳ ! ହିଁ, ହିଁ—ଖବରକାଗଜରେ କେବେ କେପରି ସେମାନଙ୍କ କଥା ପଢ଼ିଛି । ସେମାନେ ତ ଅତି ଭୟଙ୍କର, ଖୁନ୍ କରିବା ଯେପରି କି ସେମାନଙ୍କ ପେଶା ।"

"ଚୁପ୍, ଚୁପ୍" କହି ଲୋକଟା ଭୟରେ ଥରଉଠିଲା । ପୁଣି ଥରେ କନଜନ୍ ହୋଇ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁନେଲା । ତା ମୁଖଭଙ୍ଗୀରୁ ଜଣାଗଲା, ଯଦି ତାଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ଟିକିଏ ହେଲେ କାହା କାନରେ ପଡ଼ିଥିବ, ତେବେ ତାର ମୃତ୍ୟୁ ଆଜ ନିଶ୍ଚୟ ଘଟିବ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋଙ୍କୁ ଚାହିଁ ସେ ସେହିପରି ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି କହିଲା, "ତୁମେ ତ ଆଚ୍ଛା ଲୋକ ହେ । ଖବରଦାର, ପଦାରେ ଏ ସବୁ

କଥା ଏପରି ବଡ଼ ପାଟିରେ କେବେ ହେଲେ ଆଲୋଚନା କରିବ ନାହିଁ । ମନେ ରଖ, ଏଭଳି କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ ଆଉ ଜୀବନ ଧରି ଏଠାରୁ ଫେରିବା ଅସମ୍ଭବ ।"

"ମୁଁ ତ ସେମାନଙ୍କ କଥା କିଛି ଜାଣି ନାହିଁ"— ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

"ଜାଣି ନାହଁ ତ, ଚୁପ୍‌ଚାପ ରହ । ଏପରି କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ କି ସେ ଦଳର ଗୁପ୍ତଚର ନାହାନ୍ତି । କେବେ କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବେବେଳେ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ନାମ ସାଙ୍ଗରେ ଏ ଦଳର କଥା ଉଠାଇବ ନାହିଁ,—ଏହି କଥାଟି ଜୀବନର ବ୍ରତରୂପେ ଧରିନିଅ । ଦେଖ, ଏଇ ଗୋଟାକ ତୁମ ରହିବା ହୋଟେଲ । ଯାଅ, ଚୁପ୍‌ଚାପ ହୋଟେଲ ଘରେ ଜାଗା ବାଛି ନିଅ ।"

ଏହା କହି ଲୋକଟି ଉପରେ ଛନ୍ନଛନ୍ନ ହୋଇ ଚାରିପାଖକୁ ଆଗ ଚାହିଁ ନେଲା ଏବଂ ପରେ ତରତର ହୋଇ ନିଜ ବାଟରେ ଚାଲିଗଲା ।

ସେ ହୋଟେଲର ମାଲିକଙ୍କ ନାମ ଶାଫ୍‌ଟର ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ପାହାଚରେ ଉଠିଯାଇ କବାଟରେ କଡ଼ା ବାଡ଼େଇଲେ । ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ ଆସି କବାଟ ଅଳ୍ପ ଫିଟାଇଦେଲା ଏବଂ ଦୁଆରମୁହଁରେ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖି ପଚାରିଲା, "ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ବାପାଙ୍କୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି । ସେ ଘରେ ନାହାନ୍ତି—ସହରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଲେ, "ହଁ, ତାଙ୍କୁ ହିଁ ତ ଖୋଜୁଛି । ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ମୋତେ ଏଠାକୁ ପଠାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଇଠି ରହିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ।"

ତରୁଣୀଟି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ କବାଟ ଫିଟାଇଦେଇ କହିଲା, "ତା ହେଲେ ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଝିଅ । ମୋ ମା ନାହିଁ ନା, ତେଣୁ ଘରର ସବୁ କଥା ମୋତେ ହିଁ ବୁଝିବାକୁ ପଡ଼େ ।"

ଏହା କହି ସେ ଆଗେ ଆଗେ ବାଟ କଢ଼ାଇ ନେଇଗଲା । ମ୍ୟାକମାଡ଼ୋ ପଛେପଛେ ଯାଉଯାଉ ତରୁଣୀର ସହଜ ସରଳ ଆତିଥେୟତାରେ ମୁଗ୍‌ଧ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଘରଭିତରକୁ ଗଲା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତରୁଣୀ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ।

ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ

ବୃଦ୍ଧ ଗାଫଂଟରଙ୍କ ସହିତ ମାକମାର୍ଡ୍ଡୋ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ତାଙ୍କର ଘରେହିଁ ରହିଲେ । ସେ ଘର ନୁହେ ତ ଗୋଟିଏ ବୋର୍ଡ଼ିଂ । ଆଗେ ଅବଶ୍ୟ ବୋର୍ଡ଼ିଂର ଖାତିର ଥିଲା ଅତି ବେଶୀ; ଆୟ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ହେଉଥିଲା । ମାତ୍ର ବୋର୍ଡ଼ିଂର ପରିଚାଳିକା ଗାଫ୍ଂଟରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ନାହାନ୍ତି; ଗାଫ୍ଂଟର ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧ । ତେଣୁ ବୋର୍ଡ଼ିଂ ଚଳାଇବା ଆଉ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ । ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କମିଗଲା । ଏବେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ସେହିଠାରେ ଆସି ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ ।

ଦେଖୁଦେଖୁ ସେହି ଗ୍ରେଟ ସହରଟିରେ ତାଙ୍କର ବହୁତ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଜୁଟିଗଲେ । ଯେଉଁସବୁ ଗୁଣ ଥିଲେ ମନୁଷ୍ୟ ସହଜରେ ଅନ୍ୟକୁ ଆକର୍ଷଣ କରେ, ଅପରିଚିତ ସହିତ ଶୀଘ୍ର ବନ୍ଧୁତା କରିପାରେ—ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋଙ୍କଠାରେ ସେ ଗୁଣ ପୂରମାତ୍ରାରେ ଥିଲା । ବିଶେଷ କଥା ହେଉଛି, ପୋଲିସ ନାଁ ଶୁଣିଲେ ସେ ନିଆଁପରି ଜଳିଉଠନ୍ତି । ଏପରି ସବୁ ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ଯାହା ଶୁଣି ଦଳେ ଲୋକ ବାହାବା ନ ଦେଇ ରହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ; ପୁଣି ଆଉ ଏକ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ହୋଇଉଠନ୍ତି । ପୋଲିସ-ଙ୍କୁ ସେମାନେ ସବୁ ସମୟରେ ଏଭଳି ଭୟମିଶ୍ରିତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖନ୍ତି ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରୁ ଜଣେ ପୋଲିସଙ୍କୁ ଯେ ଏତେଦୂର ଗାଳିଗୁଲଜ କରିପାରେ— ତାହା ସେମାନେ କଳ୍ପନା କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ବିଶେଷକରି ସେହି କାରଣରୁ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର

ଲୋକ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ଯାଚିହୋଇ ଆସି ତାଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତା କଲେ । ଯେ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଖାତିର୍ କରେ ନାହିଁ, ସେ କଅଣ କମ୍ ଲୋକ ? ତାର ଗୁଣ କଅଣ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ, ପାତଳ !

ଅଳ୍ପ କେତେ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ କାମ ମିଳିଗଲା—ଦୋକାନର ଗୁମାସ୍ତାଗିରି । ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁମାନେ ଆସି ବସବାସ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ମୂଲିଆ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ—ବେଶୀ କିଛି ଲେଖାପଢ଼ା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ମାତ୍ର ମୂଲିଆ ଶ୍ରେଣୀର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ବେଶ୍ ଶିକ୍ଷିତ—ଲେଖାଲେଖି କରିବାରେ ଧୁରନ୍ଧର । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ବହୁତ ବେଶୀ ବଢ଼ିଗଲା ।

ସମସ୍ତ ଦିନ ଦୋକାନରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ । ସେହି କାରଣରୁ କ୍ଲବକୁ ଯାଇ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ବା କ୍ଲବର ଅନ୍ୟ କମ୍ରେଡ୍‌ମାନଙ୍କ ସହିତ ଚିହ୍ନାପରିଚୟ ହେବାର ସୁଯୋଗ ତାଙ୍କୁ ଯୁଟିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦିନେ ସ୍କାନଲାନ୍ ଆସି ତାଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇ ଦେଲେ ଯେ, ସେ ମସ୍ତବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି । ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସମୟ କରି କ୍ଲବକୁ ସେ ଯାଇଥାନ୍ତେ ଏବଂ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟିଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଆସିଥାନ୍ତେ—ଏହା ହିଁ ତାଙ୍କର ଉଚିତ ଥିଲା ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଏହି ଉପଦେଶ ଶୁଣି ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ସମୟ ପାଇଲି କେଉଁଠି ? ଗୋଟାଏ ତ ପୁଣି କିଛି ନା କିଛି କାମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ ।"

୨

ଷ୍କାନଲ୍ୟାନ୍ ଅବାକ୍ ହୋଇଗଲେ । "ଆଚ୍ଛା କଥା, ରଖିଦିଅ ତୁମର କାମ । ତୁମର ଏଠାକୁ ଆସିଲା ପରେ ପ୍ରଥମ କାମ ହେଉଛି, କ୍ଲବକୁ ଯାଇ ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବା । କାରଣ, ଯଦି କୌଣସିମତେ ତୁମ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟାଏ କିଛି ଖରାପ ଧାରଣା ଆସେ, ତେବେ ଅବସ୍ଥା କଅଣ ହେବ ବୁଝିପାରୁ ନାହଁ ? ତୁମ ଭାଗ୍ୟରେ ଏପରି ବିପଦ ଘଟିବ, ଯାହା କି ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ମଧ୍ୟ ବଦଳାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏକଥାରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇ ଜବାବ ଦେଲେ, "ମୁଁ ତ ପୁଣି ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲା କ୍ଲବରେ ସଭ୍ୟ ହୋଇ ରହିଛି । ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ଦଳ, ମୋର ବି ସେହି ଦଳ, ସୁତରାଂ..."

କଥା ମଝିରେ ବାଧା ଦେଇ ଷ୍କାନଲାନ କହିଉଠିଲେ, "ଥାଉ ଥାଉ; ତୁମର ଉଚିତ ଥିଲା, ଆଗ ଯାଇ ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ଆସିବା ।"

"ତା ହେଲେ କଅଣ ଏଠାରେ କ୍ଲବର ନିୟମ କାନୁନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର"

"ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ କିଛି ହେଲେ କହିବି ନାହିଁ । ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା । ମୁଁ ସେଦିନ ରେଲଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇଗଲା ପରେ ତୁମେ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଅଚ୍ଛା ଦୁଇପଦ କଡ଼ାକଡ଼ା କଥା ଶୁଣାଇ ଦେଇଛ ବୋଲି ଶୁଣିଲି ।"

"ହଁ, ସେହିପରି ଗୋଟାଏ ଘଟଣା ଘଟିଗଲା । ତେବେ ଆପଣ ତାହା ଜାଣିଲେ କିପରି ?"

"ଏଠାରେ କୌଣସି କଥା ଆମ ପାଖରେ ଲୁଚି ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ତେବେ ପୋଲିସ ଉପରେ ତୁମର ଯେ ଏତେ ଦୂର ରାଗ, ଏହା ଫଳରେ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକକର୍ଣ୍ଣିଙ୍କ ସହିତ ତୁମର ଦୋସ୍ତିଟା ଖୁବ୍ ବଢ଼ିଯିବ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବୁଛି ।"

"କାହିଁକି ? ସେ କଅଣ ମୋପରି ପୋଲିସକୁ ଘୃଣା କରନ୍ତି ?"

ସ୍କାନଲ୍ଲାନ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ କେବଳ ହସି ପକାଇଲେ ।

ତା ପରେ ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଗଲା ବେଳେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି କହିଲେ, "ଅବଶ୍ୟ ଠିକଏ ଡେରି ହୋଇଗଲାଣି, ତଥାପି ତୁମେ ଆଉ ବେଶୀ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଚିହ୍ନା ପରିଚୟ ହୋଇ ଆସ । ନ ହେଲେ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ତୁମକୁ ମଧ୍ୟ ଘୃଣା କରିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।"

ସ୍କାନଲ୍ଲାନ ଚାଲିଗଲା ପରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ନିଜ କାମରେ ମନ ଦେଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବୋର୍ଡିଂକୁ ଫେରି ଆସିଲାରୁ ବୃଦ୍ଧ ଶାଫ୍‌ଟର ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଘରମଧ୍ୟକୁ ଡାକିନେଲେ ।

ଘରଭିତରକୁ ଯିବା ସାଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ବୃଦ୍ଧ ପ୍ରଥମେ କବାଟ ଭିତରୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ତା ପରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, "ତୁମ ସହିତ ମୋର ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଅଛି ।"

"କଅଣ କହନ୍ତୁ"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଜିଜ୍ଞାସୁ ନେତ୍ରରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

"ମୁଁ ବାହାରୁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଉଛି ଯେ, ତୁମେ କୁଆଡ଼େ ମୋ ଝିଅକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛ ?"

"ଆପଣ ଠିକ୍ କଥା ଶୁଣିଛନ୍ତି ।"

"କିନ୍ତୁ, ତା କଦାପି ସମ୍ଭବ ନୁହେ । ମୋ ଝିଅର ବାସଘରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଲୋକ ସହିତ ହେବ ।ବୋଲି ଆଗରୁ ଠିକ୍ ହୋଇ-ସାରିଛି । ଏହା ବଦଳାଇଦେବା ମୋ ଶକ୍ତିର ଅତୀତ । "

"ସେ କିଏ ?"—ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋଙ୍କ ସ୍ୱର କ୍ଷୁଣ୍ଣ ।

"ଯମଦୂତ ଦଳର ଫ୍ରେଡ ବଲ୍‌ଡ୍ୱିନ ।"

"ଯମଦୂତ ଦଳ ! ମୁଁ ଯେଉଁଠାକୁ ଯାଉଛି, ସେଠାରେ ଏହି କଥା ଶୁଣୁଛି । ସେ ଦଳ କଅଣ ? ତାର ମାଲିକ କିଏ ?"

"ଏଠାରେ ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବ ନାମରେ ଗୋଟାଏ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଛି । ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି କ୍ଲବର ଲୋକ ।"

"ମିଛ କଥା । ମୁଁ ନିଜେ ସେହି କ୍ଲବର ଗୋଟିଏ ସଭ୍ୟ । ଶିକାଗୋ ସହରରେ ଏହି ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବ ରହିଛି । ତାର ମୂଳମନ୍ତ୍ର ହେଉଛି—ଅନ୍ୟର ସେବା ଆଉ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ । ମାତ୍ର ମୁଁ ଶୁଣୁଛି, ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳର ଲୋକେ କୁଆଡ଼େ ନରହନ୍ତା, ଡକାୟତ । ଆପଣ କଅଣ କହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଯେ, ମୁଁ ବି ଜଣେ ନରହନ୍ତା, ନିଷ୍ଠୁର ଡକାୟତ ?"

ବୃଦ୍ଧ ଚମକିପଡ଼ି ଚୌକିରୁ ଉଠି ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । ଥରଥର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, "କି ସର୍ବନାଶ ! ତୁମେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସ୍ୱାଧୀନ ମାନବ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ? ପ୍ରଥମେ ଏକଥା କହିଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ମୁଁ ଯଦି ଆଗରୁ ଜାଣିଥାନ୍ତି, ତେବେ ମାସକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତୁମକୁ ମୋ ଘରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତି ।"

"ମୁଁ କହିରଖୁଛି, ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ କଥା ଫେରାଇ ନିଅନ୍ତୁ; ନ ହେଲେ ପ୍ରମାଣ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

"ପ୍ରମାଣ ? କେତେଟା ପ୍ରମାଣ ଦରକାର ? ଏହି ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏଠାରେ ଅନ୍ତତଃ ପଚିଶଟା ନରହତ୍ୟା ହୋଇଗଲଣି । ସେ ସବୁ କେବଳ ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳର କାଣ୍ଡ ।"

"ତା ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର କ୍ଲବ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ସଂପର୍କ କଅଣ ?"

"ଯେଉଁମାନେ ଯମଦୂତ ଦଳରେ ଅଛନ୍ତି, ସେହିମାନେ ତ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ।"

"ମୋର ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ ହେଉ ନାହିଁ ।"

"ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କର ବା ନ କର, ଦୟାକରି କାଲି ସକାଳୁ ମୋ ଘର ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଯାଅ ।"

ଏତିକି କହି ବୃଦ୍ଧ ଧଡ଼ାସ୍ କରି କବାଟ ପିଟାଇଦେଲେ ଏବଂ ଗମଗମ ହୋଇ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ । କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କିଶୋରୀ କନ୍ୟା ଏଲି ଆସି ସେଠାରେ ଠିଆହେଲା ।

ଏଲିକୁ ଦେଖି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଉଠିଲେ, "ଏଲି, ମୁଁ ତୁମକୁ ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳର କୌଣସି ଲୋକ ସହିତ ବିବାହ ହେବାକୁ ଦେବି ନାହିଁ ? ତୁମ ପରି ସୁନ୍ଦରୀ, ପବିତ୍ର, ସରଳହୃଦୟା କନ୍ୟା କଅଣ ଶେଷରେ ଗୋଟାଏ ନରହନ୍ତା ଡକାୟତର ଘରଣୀ ହେବ ?"

ଏଲିର ମୁହଁ ଉପରେ କଳା ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ଧୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲା, "ଏଭଳି ବଡ଼ ପାଟିରେ କଥା କୁହ ନାହିଁ ।"

"କାହିଁକି ? ଏତେ ଡରଭୟ କାହାକୁ ?"

"ତୁମେ ଏଠାରେ ନୂଆ ଲୋକ, କିଛି ଜାଣି ନାହଁ । ଏ ଯମଦୂତ ଦଳର ଲୋକମାନେ ଅତି ଭୟଙ୍କର, ପୁଣି ଟେଙ୍ଗ

ବଲ୍‌ଡ଼ୁଇନ—ଯାହା ସହିତ ମୋର ବିବାହ ହେବା ସ୍ଥିର-ହୋଇଛି, ସେ ସବୁଠାରୁ ବଳି ଭୀଷଣ—ସାକ୍ଷାତ୍ ରାକ୍ଷସ ।"

"ମୋ କଥାଟା ଶୁଣ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଅତି ଭୟଙ୍କର ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଚଳିଆସିଛି । ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ଯାହାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଲୋକେ ଭୟରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ଯାଆନ୍ତି, ସେହିମାନେ ହିଁ ମୋତେ ଭୟ କରନ୍ତି ।"

"ତଥାପି ମୁଁ କହିବି, ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳ କି ଭୟଙ୍କର, ତା ତୁମେ ଜାଣ ନାହିଁ । ଏପରି କିଛି ଦୁଷ୍କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ—ଯାହାକୁ କି ହସିହସି ନିମିଷକ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ କରି ନ ପାରିବେ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, "ମୁଁ ତ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଯଦି ଜାଣନ୍ତି ଯେ, ଏହି ଦଳ ଗୋଟାକୁ ଗୋଟା ନରହତ୍ୟା କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି, ତେବେ କଚେରିରେ ଏମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମକଦ୍ଦମା ହେଉ ନାହିଁ କାହିଁକି ?"

ଏଟି ଅତି ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ମକଦ୍ଦମା କରିବ କିଏ ? ଯେ ମକଦ୍ଦମା କରିବାକୁ ଯିବ, ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ । ପୁଣି ଏହି ଦଳର ଲୋକେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଖେଳାଇ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବିଚାର ବେଳେ ନିୟମ ପ୍ରମାଣ କରି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବେ ଯେ, ଯାହାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମକଦ୍ଦମା ହୋଇଛି, ସେ ଘଟଣା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଥିଲେ । ଏ ଯେଉଁମାନେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବେ, ଏମାନେ କିଛି ସାମାନ୍ୟ ଲୋକ ନୁହନ୍ତି । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତ ପ୍ରତିପତ୍ତିଶାଳୀ ଲୋକ ଏହି ଦଳର ହାତମୁଠାରେ । ତେଣୁ ସେମାନେ କୋର୍ଟ କଚେରିକୁ ତିଳେ ହେଲେ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏପରି କି, ଯେ ବିଚାର କରିବେ—ସେ ହୁଏ ତ ଏହି ଦଳରୁ ଟଙ୍କା ପଇସା

ପାଉଥିବା ଲୋକ । ଅମଲା, କିରାଣୀ, ପୋଲିସ—ଏପରିକି ଓକିଲଙ୍କ ଭିତରେ ଯେ ଏହି ଦଳର ଅନୁଗ୍ରହପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ଦଳର ସଭ୍ୟ ନାହାନ୍ତି—ଏକଥା କେହି ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ କହିପାରିବ ନାହିଁ ।”

“ଏସବୁ କଥା ଜାଣିଶୁଣି ମଧ୍ୟ ତୁମେ ଟେଡ଼ି ବଲ୍ଡୁଇନକୁ ବିବାହ କରିବ ?”

“ମୁଁ କଅଣ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ତାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ? ସାରା ସଂସାରରେ ତା ଅପେକ୍ଷା ଆଉ କାହାକୁ ମୁଁ ବେଶୀ ଘୃଣା କରେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ମୁଁ କରିବ କଅଣ ? ମୁଁ ନାଚାର—ନିରୁପାୟ । ମୋ ପାଇଁ ମୁଁ ଭାବୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଯେବେ ମୋ ମନକଥା ତା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିଦେବି, ତେବେ କେବଳ ମୁଁ ନୁହେଁ, ମୋର ବାପା ମଧ୍ୟ ଦିନ ଦ୍ୱିପ୍ରହର ସମୟରେ ତା ହାତରେ ନୃଶଂସ ଭାବରେ ନିହତ ହେବେ ।”

ଏହି ସମୟରେ ଘରର ବାହାର ପାଖରେ କାହାର ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ଦୁହେଁଯାକ ଚମକିଉଠି ଦୁଆରମୁହଁ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ ।

ଦୁଆରମୁହଁ ଆରପାଖରେ ଯାହାର ଚେହେରା ଦେଖାଗଲା, ତାକୁ ଚାହିଁଦେବାକ୍ଷଣି ଏଲି ଭୟରେ କମ୍ପିଉଠିଲା । ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରେରଣାରେ ନିଜର ଅଜ୍ଞାତରେ ଯାଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ ପଛପାଖକୁ ଲାଗି ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ମାତ୍ର ପରକ୍ଷଣରେ ହିଁ ମନରେ କଅଣ ଭାବି ମୁହଁରେ ଟାଣିଓଟାର ହସ ଫୁଟାଇଲା ଏବଂ ଆଗକୁ ଆସି ଆଗନ୍ତୁକକୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରି କହିଲା, “ଆସନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ ବଲ୍ଡୁଇନ । ମୁଁ ଭାବିଥିଲି, ଆପଣ ଆଜି ଆଉ ରାତିରେ ଆସିବେ ନାହିଁ ।”

ବଲ୍‌ଡ୍ୱିନ୍ ମାରବରେ ଘରମଧ୍ୟକୁ ପଶିଯାଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଆଗ ଆପାଦମସ୍ତକ ଚାହିଁ ଦେଇଗଲା । ତା ପରେ ମୁଣ୍ଡରୁ ଟୋପିଟା ବାହାର କରି ଟେବୁଲ ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ିଦେଲା । ଦାନ୍ତ ରଗଡ଼ି ପଚାରିଲା, "ଏଇଟା କିଏ ?"

ଏଟି ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ କହିପକାଇଲା, "ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ । ଏବେ ଆସି ବାବାଙ୍କ ବୋର୍ଡିଂରେ ରହିଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚିହ୍ନାପରିଚୟ କରାଇ ଦେଉଛି । ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମିଷ୍ଟର ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ।" ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଚାହିଁ—"ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମିଷ୍ଟର ଟେଡ଼ି ବଲ୍‌ଡ୍ୱିନ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଚାହିଁ ବଲ୍‌ଡ୍ୱିନ କହିଲା, "ମିସ୍ ଏଟିର ସହିତ ମୋର କି ସଂପର୍କ, ତାହା ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଜାଣନ୍ତି ।"

ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ମାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତରଦେଲେ, "ଆପଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିସ୍ ଏଟିର ଯେ କି ସଂପର୍କ, ତା ତ ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ ।"

ଟେଡ଼ି ବିଦ୍ରୂପ ସ୍ୱରରେ କହିଲା, "ସତେ ନା ? ତା ହେଲେ ଶୁଣନ୍ତୁ, ମିସ୍ ଏଟି ମୋର ଭାବୀ ସ୍ତ୍ରୀ । ବୁଝିଲେ ତ ? ତା ପରେ ଯଦି କିଛି ଆପତ୍ତି ନ ଥାଏ, ତେବେ ଆସନ୍ତୁ । ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ବୁଲିଯିବା, ଟିକିଏ ହାଓଆ ଖାଇ ଆସିବା ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ପୂର୍ବଭଳି ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଲିଯିବା ପାଇଁ ମୋର ଟିକିଏ ହେଲେ ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ ।"

ବିଦ୍ରୂପର ହସ ହସି ଟେଡ଼ି କହିପକାଇଲା, "ତା ହେଲେ କଅଣ ମାଡ଼ପିଟ ଲଗାଇବାକୁ ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତରଦେଲେ, "ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି କରିବାକୁ ମୋ ମନ ହେଉ ନାହିଁ ।"

ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାର ଭାବଭଙ୍ଗୀ ଦେଖି ଏଣ୍ଟି ଚିତ୍କାରକରି କାନ୍ଦିଉଠିଲା । ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋଙ୍କ ଦୁଇ ହାତ ଧରିପକାଇ ସେ ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ କହିଲା, "ନା ନା, ଏପରି କଷ୍ଟ କର ନାହିଁ; ତୁମ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ୁଛି ।"

ହଠାତ୍ ଏଣ୍ଟି କଥାରେ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଏଭଳି ଅନୁରାଗ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭାସର ସୂଚନା ପାଇ ଟେଡ଼ର ଆହତ ମନ ବ୍ୟାଘ୍ର ପରି ଫୁଲିଉଠିଲା । ସତେ ଯେପରି ତା ଦୁଇ ଆଖିରୁ ଅଗ୍ନି ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ଛୁଟିକି ଆସୁଛି ।

"ସତେ ! ଏହାଭିତରେ ଏତେ ଦୂର କଥା ଚାଲିଗଲାଣି ? ତେବେ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଏହାର ଗୋଟାଏ ସମାଧାନ ହୋଇଯିବା ଉଚିତ । ଟିକିଏ ପଦାକୁ ଚାଲିଆ ତ ।" ଏହା କହି ଟେଡ଼ି ଦୁଇ ହାତର ଜାମା କହୁଣି ଉପରକୁ ଟେକିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

"ତୋ ପରି ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ସାଙ୍ଗରେ ମାଡ଼ଗୋଳ ଲଗାଇ ମୁଁ ମୋ ହାତ ମଇଳା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ ନାହିଁ ।" ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଯବାବ ଦେଲେ ।

ଟେଡ଼ି କ୍ରୋଧରେ ଘନଘନ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲା । ତାହାର ସର୍ବଶରୀର ସତେ ଯେପରି ଫୁଲିଉଠିଲା । କହୁଣି ଉପରକୁ ଜାମା ଟେକିଦେଇ ସେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଆଡ଼କୁ ଡାହାଣ ହାତଟା ବଢ଼ାଇଦେଲା । କହିଲା, "ଦେଖନ୍ତୁ, ଏ ହାତରେ କି ଚିହ୍ନ ରହିଛି ? ଭଲରୂପେ ଦେଖ, ଆଉ ମନେ ରଖିଥାଅ । ଗୋଟାଏ ବୃତ୍ତ ଆଉ ତା ମଝିରେ ଛକ ଚିହ୍ନ । ଜାଣୁ ଏହାର ଅର୍ଥ କଅଣ ?"

ଅତି ତାଚ୍ଛଲ୍ୟର ସହିତ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ କହିଉଠିଲେ, "ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ ନାହିଁ; ଜାଣିବାପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତି ମଧ୍ୟ ମୋର ନାହିଁ ।"

ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଟୋପିଟା ଉଠାଇନେଇ ଟେଡ଼ ଦୁଆରମୁହଁ ଆଡ଼କୁ ଦପଦପ ହୋଇ ଚାଲିଗଲା । ଯାଉଯାଉ କହିଲା, "ତୋର ଜାଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଅଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ଶୁଣିବା ମୋର କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ । ତେବେ ଏଣ୍ଟି, ତୋ ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଁ କିଛି କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ମନେରଖ, ଟେଡ ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଏ ଅପମାନ କଦାପି ଭୁଲିଯିବ ନାହିଁ । ଏହାର ପ୍ରମାଣ ତୁମେ ଦୁଇ ଜଣ ଅତିଶୀଘ୍ର ପାଇବ । ଆଚ୍ଛା, ଚିଅରଅପ୍, ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦାୟ ।"

ଆହତ ଗୋଖର ସାପ ପରି ଟେଡ଼ କ୍ରୋଧରେ ଫସ୍‌ଫସ୍ କରି ଘରୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣ୍ଟି କାନ୍ଦଉଠି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲା, "ତୁମେ କି କାଣ୍ଡ ନ କଲ ! ମୋର ଗୋଟାଏ କଥା ଶୁଣ; ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ପାଖକୁ ଚାଲିଯାଅ । ମୁଁ ଠିକ୍‌ରୂପେ ଜାଣେ, ସେ ଏଠାରୁ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ପାଖକୁ ହିଁ ଯିବ । ସେ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ଆଗରୁ ତୁମେ ସେଠାକୁ ଯାଅ । ଉଠ, ମୋ କଥା ଦୟାକରି ଶୁଣ । ତୁମେ ତ ପୁଣି ଜଣେ ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ । ଏକଥା ଜାଣିଲେ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ମିଳାମିଶା କରିଦେଇପାରେ, ଯାଅ ।

ଏଣ୍ଟିର ଏହି କାତର ଆବେଦନ ଶୁଣି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ବିଚଳିତ ହୋଇଉଠିଲେ । ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ସମୟ ସେ କଅଣ ଭାବିନେଲେ । ତା ପରେ ମୁହଁ ଟେକି କହିଲେ, "ବେଶ୍, ତୁମ କଥା ହିଁ ରଖିବି । ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟିଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା କରିବାକୁ ମୁଁ ଯାଉଛି । ତେବେ ମୋ କଥା ମନେରଖ । ଏତେଦୂର ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ହେବାର କିଛି କାରଣ ମୁଁ ଦେଖୁନାହିଁ ।"

ସିଂହର ଗୁମ୍ଫାରେ

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ମ୍ୟାକକଣ୍ଡି ହୋଟେଲକୁ ସିଧା ସଳଖ ଚାଲିଗଲେ । ବାହାରୁ କବାଟ ଠେଲି ଭିତରେ ପଶି ଦେଖିଲେ, ହୋଟେଲରେ ଭିଡ଼ ବହୁତ ବେଶୀ । ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟ ଟା ନା !

ଭିଡ଼ ଠେଲି ଟିକିଏ ଅନ୍ଦର ମହଲକୁ ସେ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଘରଭିତରେ ଦେଖିଲେ, ଲମ୍ବା ଟେବୁଲ ପଡ଼ିଅଛି । ସେହି ଟେବୁଲ ଉପରେ ଭର ଦେଇ ଜଣେ ବରାଟକାୟ ପୁରୁଷ ଠିଆ ହୋଇଛି । ତା ଚାରିପାଖରେ ଦଳେ ଲୋକ ଜମିଛନ୍ତି ଓ ହାତ ମୁହଁ ହଲାଇ ଯୁକ୍ତିତର୍କରେ ମଜ୍ଜି ଯାଇଛନ୍ତି । ଚେହେରା ଓ ଭାବଭଙ୍ଗୀ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଠଉରାଇ ନେଲେ ଯେ, ଏହି ବରାଟକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଉ କେହି ନୁହେ, ସେହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମ୍ୟାକଜଣ୍ଡି—ହୋଟେଲର ମାଲିକ, 'ଯମଦୂତ ଦଳ'ର ସର୍ଦ୍ଦାର । ଏହାଙ୍କ କଥା ହିଁ ଏ ସହରରେ ଲୁଚି ଛପାରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଶୁଣାଯାଉଛି ।

ଭିଡ଼ ଠେଲି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଯାଇ ଏକାବେଳକେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର । ଠିକ୍ ଏହିଭଳି ଭାବରେ ବୋଧହୁଏ ଆଗରୁ ଆଉ କେହି ଯାଇ ସର୍ଦ୍ଦାର ପାଖରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ସାହସ କରି ନ ଥିଲେ । ଯେଉଁମାନେ ଚାରିପାଖରେ ଘେରି ରହି କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ରତ ଥିଲେ, ସେମାନେ ଏହି ଉଦ୍ଧତ ଆଗନ୍ତୁକକୁ ଦେଖି ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲେ; ତାର ଆଡ଼କୁ ସମସ୍ତେ ବକ୍ରଦୃଷ୍ଟିରେ

ଗୃହିଁ ରହିଲେ । ସେ ଗୃହିଣୀର ଅର୍ଥ— କେଉଁଠାରୁ ଏ ଅଭଦ୍ର ଉଦ୍ଧତ ଲୋକଟା ଆସିଲା ? ଏହାର ସାହସ ତ କମ୍ ନୁହେ ।

ମ୍ୟାକକଣ୍ଡି ଆଗନ୍ତୁକ ଆଡ଼କୁ ଗୃହିଁ ମୁରବିପଣିଆ ଦେଖାଇ ପଚାରିଲା, "ତୁମଙ୍କୁ ତ ଏହା ଆଗରୁ କେବେ ଦେଖିଥିଲି ପରି ମନେ ହେଉ ନାହିଁ । ତୁମେ କିଏ ସେ ?"

ଆଗନ୍ତୁକ ଯବାବ ଦେଲେ—ମୁଁ ଏଠାକୁ ନୂଆ ଆସିଛି । ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ମିଷ୍ଟର ମ୍ୟାକକଣ୍ଡି ।

ମ୍ୟାକକଣ୍ଡି ଏହି କଥାପଦକରେ କ୍ରୋଧୋନ୍ମତ୍ତ ହୋଇଉଠିଲା । ସେ ରୁକ୍ଷସ୍ୱରରେ କହିଲା, "ତୁମେ କଅଣ ଜାଣ ନାହିଁ ଏଠାରେ କାହାକୁ କପରି ସମ୍ବୋଧନ କରିବାକୁ ହୁଏ ?"

ପଛପଟରୁ ସେହି ଭିଡ଼ଭିତରେ ଜଣେ ଧମକ ଦେଇ କହି-ଉଠିଲା, "କହ, ମହାମାନ୍ୟବର କାଉନ୍‌ସିଲର ମ୍ୟାକକଣ୍ଡି ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ନିଜର ଦୋଷ ସଂଶୋଧନ କରି ନେଇ କହିଲେ, "ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବେ । ମୁଁ ଏଠାର ରୀତି ନୀତି, କଥାବାର୍ତ୍ତାର ଭଙ୍ଗୀ ଆଦୌ ଜାଣି ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ଲାଗି ଉପରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇ ମୁଁ ଏଠାକୁ ଆସିଛି ।"

"ବେଶ୍ ଭଲକଥା, ମୋତେ ଦେଖିଲ ତ । ଏବେ କହିଲ ଦେଖି ମୁଁ କପରି ଜଣା ପଡୁଛି ?"

"ଏହାର ଉତ୍ତର ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେବା ଠିକ୍ ନୁହେ । ତେବେ ଏତିକି କହିପାରେ, ଆପଣଙ୍କ ଶରୀର ଯେପରି ବିଶାଳ, ହୃଦୟଟା ଯଦି ସେହିପରି ବିଶାଳ ହୋଇଥାଏ; ଆପଣଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଯେତିକି ସୁନ୍ଦର, ଅନ୍ତର ଯଦି ସେତିକି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ମୁଁ କହିବି, ଏହାଠାରୁ ବଳି ଦର୍ଶନୀୟ ମୁଁ ଆଉ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ଗୃହେ ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ ଏହି ପ୍ରଶଂସାପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାରେ ମ୍ୟାକକାର୍ଣ୍ଣିର ମୁହଁର ଚେହେରା ହଠାତ୍ ବଦଳିଗଲା । ସେ ଖୁସ୍‌ମିଜାଜରେ କହିଲା, "ବାହାରେ ପିଲା ! ତୁ ତ ବେଶ୍ ସଜେଇ ସାଜେଇ କଥା କହିପାରୁଛୁ । ତା ହେଲେ ତୋ ମତ ଯେ, ମୋର ଏ ଚେହେରା ଦର୍ଶନୀୟ । ଏହା ତ ?"

"ନିଶ୍ଚୟ"— ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ କଥାରେ ଦୃଢ଼ତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ।

"ତୁ କହୁଥିଲୁ ପରା, ମୋତେ ଦେଖିବାପାଇଁ ଉପରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇ ତୁ ଏଠାକୁ ଆସିଛୁ । ଯେ ତୋତେ ଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛି, ସେ ଉପରବାଲା କିଏ ?"

"୩୪୧ ନମ୍ବର କ୍ଲବର କମ୍‌ରେଡ୍ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ।" ଏହା କହିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରହିଥିବା ମଦ ଗ୍ଲାସକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ ପୁଣି କହିଲେ, "ଆଜି ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ । ଏହି ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା ଲାଗି ମୁଁ ଏହା ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ ପାନ କରିପାରେ କି ?"

କଥା କହିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ କାହାରି କୌଣସି ଉତ୍ତରକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ ରଖି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ମଦ ଗ୍ଲାସଟିକୁ ହାତରେ ଉଠାଇନେଲେ । ତା ପରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ମ୍ୟାକକାର୍ଣ୍ଣିକୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ଗୋଟିଏ ନିଶ୍ୱାସରେ ଗ୍ଲାସଟିକୁ ଖାଲି କରିଦେଲେ ।

ମ୍ୟାକକାର୍ଣ୍ଣି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ ପାଦଠାରୁ ମୁଣ୍ଡଯାଏ ଥରେ ଭଲରୂପେ ଚାହିଁଗଲା । ତା ପରେ ପଚାରିଲା, "ତୁମର ପରିଚୟ ତ ପାଇଲି ନାହିଁ ।"

"ମୋର ନାମ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ।"

"ହୁଁ ହୁଁ, ଏତିକରେ କଅଣ ସବୁ ପରିଚୟ ମିଳିଗଲା ? ଆମର ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ କାହାରିକୁ ଭଲରୂପେ ନ ଜାଣି, ନ ଚିହ୍ନି ତାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେ । ତେଣୁ.....। ଆଚ୍ଛା, ଟିକିଏ ଭିତରକୁ ଆସ ତ । ତୁମକୁ ଟିକିଏ ଭଲ ରୂପେ ଚିହ୍ନି ନିଏ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କଣ୍ଡି ଏହା କହି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କ ହାତ ଧରି ତାଙ୍କୁ ଏକପ୍ରକାର ଟାଣିଟାଣି ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲେଟ ଘରକୁ ନେଇ ଗଲା । ଘର-ଭିତରେ ପଶି କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା । ତା ପରେ ଗୋଟିଏ ଚୌକିରେ ବସିପଡ଼ି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଏକଧ୍ୟାନରେ ଗୃହିଁ ରହିଲା ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ପଦେ ହେଲେ ପାଟି ନ ଫିଟାଇ ଚୁପ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ତାଙ୍କ ମନର ଭାବ—ଯାହା ଦେଖିବାର, ଯେତେ ଦେଖିବାର ଦେଖିଯାଅ; ମୋର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।

କାହାରି ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ । ଉଭୟେ ନୀରବ । ହଠାତ୍ ମ୍ୟାକ୍‌କଣ୍ଡି ପକେଟରୁ ଗୋଟାଏ ରିଭଲଭର ବାହାର କରି ମ୍ୟାକେମାର୍ଡୋ ଗ୍ରୁଡିକୁ ଦେଖାଇ କହିଉଠିଲା, "ଦେଖନ୍ତୁ, ଯଦି ଛଳନା କରି ଛଦ୍ମବେଶରେ ଆସିଥାଅ, ତେବେ ଥରେ ମାତ୍ର ଏଥିରେ ଟିପ ଲଗାଇଦେଲେ ହିଁ ଚଳିଯିବ ।"

ଟିକିଏ ହେଲେ ଭୀତ ବା ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତରଦେଲେ, "ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବର ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାର ଯଦି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶାଖା କ୍ଲବର ସଭ୍ୟକୁ ଏଇଭଳି ଭାବରେ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରନ୍ତି, ତେବେ ମୋର କହିବାର କିଛି ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକକଣ୍ଟେ ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲ, "ସତେ ନା ? ତୁମେ ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ? ତା ହେଲେ ତୁମଙ୍କୁ ଆଗ ତାର ପ୍ରମାଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । କେଉଁ ଶାଖାର ସଭ୍ୟ ତୁମେ ?"

"ଚିକାଗୋ ଶାଖାର ।"

"କେବେ ସଭ୍ୟ ହୋଇଅଛ ?"

"୧୮୭୨ ମସିହା ଜୁନ ୨୦ ତାରିଖ ।"

"ସେତେବେଳେ ସେଠାରେ କିଏ ସର୍ଦ୍ଦାର ଥିଲ ?"

"ଜେମ୍ସ ଏଚ୍. ସ୍କଟ ।"

"ତୁମ ଶାଖାର ଜିଲା ସର୍ଦ୍ଦାର କିଏ ?"

"ବାର୍ଥଲମିଉ ଉଇଲ୍ସନ୍ ।"

"ହୁଁ, ପରୀକ୍ଷାରେ ତ ବେଶ୍ ଭଲ ଉତ୍ତର ଦେଲ । ତେବେ ଏଠାକୁ ଆସିଛ କାହିଁକି ?"

"ସେହି ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର କାମ । ତେବେ ଆପଣଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଟିକିଏ କମ୍ ଧରଣର ଯାହା ।"

"ବେଶ୍ କାଇଦା ମାଫିକ୍ ତ କଥା କହିପାରୁଛ ?"

"ଏହା ହିଁ ମୋର ଗୋଟାଏ ବିଶେଷ ସୁବିଧା । ମୋ ପାଟିରେ କେବେହେଲେ କଥା ଅଟକି ରହେ ନାହିଁ ।"

"କଥା ତ କହୁଛ ବେଶ୍; ତେବେ ଅସଲ କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ ଦିଗରେ ?"

"ମୁଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ କରି ଆସିଛି, ସେ ସମସ୍ତେ ମୋ କାର୍ଯ୍ୟର ଖୁବ୍ ପ୍ରଶଂସା କରିଛନ୍ତି ।"

"ତା ହେଲେ ତୁମକୁ ଆମେ ପରେ ବି ପରୀକ୍ଷା କରିନେବା । ସେ ପରୀକ୍ଷା ଦିନ ଖୁବ୍ ନିକଟରେ । ଆଚ୍ଛା, ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମ ଶାଖାର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିକଳ୍ପନା ବିଷୟରେ କିଛି ଶୁଣିଛ ?"

"ଶୁଣିଛୁ । ଏ ଅଞ୍ଚଳ ଶାଖାର ସଭ୍ୟ ହେବାକୁ ହେଲେ ଖୁଡ ଦନ୍ତ ଥିବା ଦରକାର ।"

"ଠିକ୍ ସେଇ କଥା । ଟଙ୍କାଟେ ଖୁଡଲ କାହିଁକି ?"

"ସେ କଥା କହିବା ଅର୍ଥ ଫାଶିକୁ ବରଣ କରି ଆଣିବା ।"

"ମୋ ଆଗରେ ମଧ୍ୟ କହିବ ନାହିଁ ?"

"ନା ।"

"କାହିଁକି ?

"କ୍ଲବର କୌଣସି କମ୍ରେଡ୍‌ଙ୍କ ଆଗରେ ମିଥ୍ୟା କହିବା ନିୟମବିରୁଦ୍ଧ ।"

"ତା ହେଲେ କଅଣ ସତ୍ୟ କଥାଟା ଏତେ ଖରାପ ଯେ, ତାହା କାହାରି ଆଗରେ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?"

"ସେଇ କଥାହିଁ ମନେକରନ୍ତୁ ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାର ।"

ଖୋଦ୍ ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ଏଭଳି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଆଗରୁ କେବେ କେହି ସାହସ କରି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହି ନବାଗତକୁ ନାନା କଥା ପଚାରି ତାଠାରୁ କଥା ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟିକୁ ଆନନ୍ଦ ଲାଗୁଥିଲା । ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋଙ୍କ ଶେଷ କଥାର ଉତ୍ତରରେ ସେ କହିଲା, "ଯେଉଁ ଲୋକ ତାର ଅତୀତ ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା କହେ ନାହିଁ, କ୍ଲବର ସର୍ଦ୍ଦାର ହିସାବରେ ମୁଁ ତ ତାକୁ କ୍ଲବରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇପାରିବି ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋ ଏହାର କଅଣ ଜବାବ ଦେବେ, ତାହା ଠିକ୍ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ସମୟ ମୌନ ରହି ସେ ପକେଟରେ ହାତ ପୂରାଇ ପୁରୁଣା ଖବର କାଗଜର ଟିକିଏ ଛିନ୍ନ ଅଂଶ ବାହାର

କଲେ । ସେ ଖଣ୍ଡିକ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଇ କହିଲା, "ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛି ଯେ, ଆପଣ ମୋତେ ଅଗାଧ ଜଳରେ ଭସାଇଦେବେ ନାହିଁ ।"

ଏହି କଥାପଦକରେ ଯେ କି ଇଙ୍ଗିତ ଅଛି, ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ତାହା ସହଜରେ ବୁଝିପାରିଲା । ସେ ରାଗିଉଠି କହିଲା, "ମୋ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ଯେଉଁ ଲୋକ ଏହିପରି ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ କରି କଥା କହେ, ମୁଁ ତାକୁ ବେଶୀକ୍ଷଣ ଜୀବନରେ ଠିଆହୋଇ ରହିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ କହିଲା, "ମୋତେ କ୍ଷମାକରନ୍ତୁ ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାର । ହଠାତ୍ ମୋ ମୁହଁରୁ ଏ କଥାପଦକ ବାହାରିଗଲା । ମୁଁ ଜାଣେ, ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାପଦ । ଏହି ଖବରକାଗଜର ଅଂଶଟିକ ପଢ଼ନ୍ତୁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ଦେଖିଲା, ସେ ଖବରକାଗଜରେ ଜୋନ୍‌ସ ପିଣ୍ଟୋଙ୍କ ହତ୍ୟା ସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । କାଗଜଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଇ ଜିଜ୍ଞାସୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଲା—"ଏହା କଅଣ ତୁମର କାମ ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲା ।

"କାହିଁକି ହତ୍ୟା କଲ ?"

"ଶ୍ୟାମ ଜକା ଆଉ ମୁଁ—ଦୁହେଁଯାକ ମିଶି ଜାଲମୋହର ତିଆରି କରୁଥିଲୁ । ମୋ ତିଆରି ମୋହରର ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା ଯେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଖାଣ୍ଟି ସୁନାପରି ଦେଖାଯାଏ । ପୁଣି ତାକୁ ତିଆରି କରିବାରେ ଶ୍ୟାମଜକା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅପେକ୍ଷା ମୋର ଖର୍ଚ୍ଚ ଅତି କମ୍ ଲାଗେ । ଜୋନ୍‌ସ ପିଣ୍ଟୋ ମୋ ମୋହର ନେଇ ବଜାରରେ ଚଳାଏ । କେତେଦିନଯାଏ କାରବାର ବେଶ୍ ଚାଲିଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ

ସେନେ ମିଷ୍ଟୋ ବଡ଼ ଦ୍ରୋହକର ଉଠିଲା । ନାନାପ୍ରକାର ଧମକ ଦେଇ ମୋଠାରୁ ଗୋଟାଏ କିଛି ବଡ଼ ଲାଭ ଉଠାଇବା ଇଚ୍ଛାରେ କେତେ ପ୍ରକାର ଖେଳ ଖେଳିଲା । ପ୍ରତି କଥାରେ ମୋତେ ଧରାଇଦେବ ବୋଲି ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲା । ତେଣୁ ମୁଁ ବାଧ୍ୟହୋଇ ତାକୁ ଏ ସଂସାରରୁ ଏବଂ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ମୋ ଗନ୍ତିପଥରୁ ବିଦାୟ ଦେଇଦେଲି । ତା ପରେ କି ସେଠାରେ ଆଉ ରହିହୁଏ ! ସେ ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ଏଠାକୁ ପଳାଇ ଆସିଲି ।”

“ଏଠାକୁ କାହିଁକି ଆସିଲ ?”

“ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ି ଜାଣିଥିଲି ଯେ, ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ପୋଲିସ ଉତ୍ପାତ ବେଶି କିଛି ନାହିଁ ।”

ଏହା ଶୁଣି ମ୍ୟାକ୍‌ଜିନ୍ଲି ହସିଉଠିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେହି ସ୍ମିତହାସ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କହିଲା—“ତାହା ହେଲେ ଘଟଣାଟା ହେଉଛି, ତୁମେ ପ୍ରଥମେ ଜାଲିଯାତ୍ର ଥିଲ, ତା ପରେ ହେଲ ହତ୍ୟାକାରୀ । ଶେଷରେ ଭାବିଲ ଯେ, ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସିଲେ ସାଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ପାଇବ । ଠିକ୍ ନୁହେ ?”

“ହଁ, ପ୍ରାୟ ଠିକ୍ ସେଇ କଥା ।”

“ଅଚ୍ଛା, ତୁମେ ଏଠାରେ ଜାଲମୋହର ତିଆର କରିପାରିବ ?”

“ପକେଟ ଭିତରୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ମୋହର ବାହାର କରି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ହାତରେ ନଚାଇ ନଚାଇ କହିଲା, “ଏ ମୋହରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସରକାରୀ ମିଣ୍ଟୋର ଛାପା ଆଦୌ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।”

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିନ୍ଲି ତା ହାତରୁ ମୋହରଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ଏପାଖ ସେପାଖ ଓଲଟାଇ ପରୀକ୍ଷା କଲା । ନୂଆ ଚକ୍‌ଚକ୍ କରୁଥିବା

ସୁନାମୋହର । ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ରଣ୍ଟି ଚକ୍ଷୁର ତାର ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଚକ୍‌ଚକ୍ କରିଉଠିଲା । ସେ କହିଲା, "ଅବାକ୍ କାଣ୍ଡ ! ଅସଲ ଆଉ ନକଲ ମୋହର ଚହ୍ନିବାର ଟିକିଏ ହେଲେ ଉପାୟ ନାହିଁ । ତୁମକୁ ଆମ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ କରିନେଲେ ଆମର ଯଥେଷ୍ଟ ଲାଭ ହେବ ଦେଖୁଛି । ଏଠାରେ ବହୁତ କାମ ଯେ ବାକି ପଡ଼ିଛି ।"

"କୌଣସି କଥାରେ ମୁଁ ପଛଉଇଯିବା ଲୋକ ନୁହେ ।"

"ସେ କଥା ମୁଁ ବୁଝିପାରିଛି । ହଠାତ୍ ପିସ୍ତଲ ଦେଖି ତୁମେ ଆଖିର ପଲକ ବି ପକାଇ ନାହିଁ ।"

"ମୁଁ ବିଚଳିତ କାହିଁକି ହେବି ? ମୋ ଅପେକ୍ଷା ଆପଣଙ୍କର ଯେ ବିପଦ ବେଶୀ ।"

"କିପରି ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ । ଆଉ ଏକ ପକେଟରୁ ଗୋଟାଏ ରିଭଲଭର ବାହାର କରି ଦେଖାଇଲା । କହିଲା, "ଏ ଘରଭିତରକୁ ଆସିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ହିଁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଇଥିଲି । ମୋ ଟିପ ଯେ ଠିକ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟଭେଦ କରିବ, ଏଥିରେ ମୋ ମନରେ କାଣିଚାଏ ହେଲେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।"

ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ରିଭଲଭର ଦେଖାଇ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ତାହା ସହିତ କେହି ଏଭଳି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ରଣ୍ଟି ଜୀବନରେ ଏହା ହିଁ ପ୍ରଥମ । କ୍ରୋଧରେ ତା ବଦନମଣ୍ଡଳ ଲାଲ୍-ହୋଇ ଉଠିଲା । ମାତ୍ର କ୍ଷଣକ ପରେ କଅଣ ବିଚାରି ସେ କ୍ରୋଧ ଦମନକରି ହସିଉଠିଲା ।

ତା ପରେ, ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ହାତ ଧରିପକାଇ କହିଲା, "ସାବାସ୍, ତୁମଭଳି ଜଣେ ସଭ୍ୟ ପାଇ ଆମର ଏ କ୍ଲବ ଅଧିକ

ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଉଠିବ, ଏ ବିଷୟରେ ମୋ ମନରେ ଆଉ ଟିକିଏ ହେଲେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।"

ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଉତ୍ତରପାଖର ଗୋଟିଏ ଅତି ଛୋଟ ଝରକାରେ ହୋଟେଲ ଚାକରର ମୁହଁ ଦେଖାଗଲା । ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ବିରକ୍ତହୋଇ କହିଉଠିଲା, "ତୁମମାନଙ୍କ ଦାଉରେ ମଣିଷ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ହେଲେ କୌଣସି ଭଦ୍ରଲୋକ ସାଙ୍ଗରେ ନିରୋଳାରେ ଯେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବ, ତାର ଉପାୟ ନାହିଁ । କଅଣ କହିବାର ଅଛି ? କହ ।"

ଚାକରଟି ଭୟରେ ଥରିଥରି କହିଲା, "ଆଜ୍ଞା, ମୋର କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ । ଟେଡି ବଲ୍‌ଡ୍‌ୱିନ ମୋତେ ଏଠାକୁ ପଠାଇଲେ । କହିଲେ, ବିଶେଷ ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି; ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ଦେଖାହେବା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର ।"

କବାଟ ଖୋଲିଦେଇ ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି କହିଲା, "ଯା, ଆସିବାକୁ କହିଦେ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ମୁହଁରୁ କଥା ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ ଟେଡି ବଲ୍‌ଡ୍‌ୱିନ ପ୍ରବଳ ଝଡ଼ବେଗରେ ଆସି ସେ ଘର ଭିତରେ ପଶିଗଲା । ହଠାତ୍ ସେଠାରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ଦେଖି ରାଗ ଓ ବିସ୍ମୟରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତା ଦୁଇଆଖିରୁ ନିଆଁର ଝଲକ ବାହାରିଆସିଲା ପରି ଜଣାଗଲା ।

ଦାନ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ କରି ସେ କହିଲା, "ପାଜି, ବଦମାସ ! ମୁଁ ଆସିବା ଆଗରୁ ଆସି ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲୁଣି ?" ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ ଚାହିଁ କହିଲା, "ମହାମାନ୍ୟବର କାଉନ୍‌ସିଲର,

ଏହି ଲୋକଟା ସଂପର୍କରେ ମୋର ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ବିଶେଷ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାର ଅଛି ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଲା, "ଯାହା କହିବାର ଅଛି, ତାହା ଏଇଠାରେ ମୋ ଆଗରେ ହିଁ କହ ।"

"ମୋ ଖୁସି, ମୁଁ ଯଦି ନ କହେ ?"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଝିକୁ ଆସି ଠିଆହେଲା । ବାଲ୍‌ଡୁଇନକୁ ଚାହିଁ ଭର୍ତ୍ସନାସ୍ୱରରେ କହିଲା, "ଚୁପ୍ ଚୁପ୍, କ୍ଲବର ଜଣେ କମ୍ରେଡ଼ ପ୍ରଥମ ହୋଇ ଆମର ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଧୁତା କରି ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କରିବ କଅଣ, କନ୍ଦଳ ଭିଆଇ ବସିଲଣି । ଛି, ଛି, ଏ କି କଥା ? ଶତ୍ରୁତା ଭୁଲିଯାଅ । ନିଜ ଭିତରେ ଆପୋଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନିଅ ।"

ରାଗ ଓ ଅଭିମାନରେ ବାଲ୍‌ଡୁଇନ ଗର୍ଜିଉଠିଲା, "ନା, କଦାପି ନୁହେଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଲା, "ଯଦି ମୁଁ ଏହାଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ କରିଥାଏଁ, ତେବେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଆଗରୁ କହିଦେଉଛି ଯେ, ମୁଁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ସେ ଯେପରି ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ମୁଁ ସେହି ଭାବରେ ଲଢ଼ିବାକୁ ରାଜି । ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଲବର ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାର ହିସାବରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି, ଆପଣ ଏହାର ବିଚାର କରନ୍ତୁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଅବାକ୍ ହୋଇଗଲା । ଥରେ ଏହା ମୁହଁକୁ ଓ ଥରେ ତା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଜିଜ୍ଞାସା କଲା, "ଘଟଣା କଅଣ ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଲା, "ଗୋଟିଏ ଭଦ୍ରମହିଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଘଟଣା । ସେ ଯାହାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବେ, ତାକୁ ବିବାହ କରିବାର ଅଧିକାର ତାଙ୍କର ଅଛି ନା ନାହିଁ ?"

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ଉତ୍ତରଦେଲା, "ନିଶ୍ଚୟ, ସେ ଅଧିକାର ତାହାର ଅଛି ।"

ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୀରବରେ ଠିଆ ହୋଇ ଧକଉଥିଲା । ସେ ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟିର ଉତ୍ତରରେ ଚମକିଉଠି କହିଲା, "ଆପଣ ଏକଥା କହୁଛନ୍ତି ?"

ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି ଶାସନ କଲା ଭଙ୍ଗୀରେ କହିଉଠିଲା, "ତୁମେ କିଅଣ ମୋ କଥା ମାନିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହ ?"

ବଲ୍‌ଡୁଇନ ନିଜ କ୍ରୋଧ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ରଖିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା, "ଯେଉଁ ଲୋକ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେଲା ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଭୃତ୍ୟପରି ରହିଆସିଛି, ନିଜ ଜୀବନକୁ ପାଣି ଛଡ଼ାଇ ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନିଛି, ଆପଣଙ୍କ କାମ କରିଛି, ଆପଣ ତାକୁ ଆଜି ପାଖରୁ ତଡ଼ିଦେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ? ପୁଣି କାହା ପାଇଁ ନା— ଜଣେ ଅପରିଚିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନବାଗତ ଲୋକ କଥାରେ ପଡ଼ି । ଏଇ କିଅଣ ମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ କାମ ? ତେବେ ମନେ ରଖନ୍ତୁ, ଆଜି ସିନା ସର୍ଦ୍ଦାର ହୋଇଛନ୍ତି, ତମ୍ବା ପଟାରେ କିଅଣ ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ? ଏକଥା କିଛି ସବୁ ଦିନ ରହିବ ନାହିଁ । କ୍ଲବର ଆସନ୍ତା ବୈଠକରେ ଯେ ସର୍ଦ୍ଦାର ନିର୍ବାଚନ କଥା ଉଠିବ ।"

ବଲ୍‌ଡୁଇନ ପାଟିରୁ କଥା ଶେଷ ହୋଇ ନାହିଁ । କ୍ରୁଦ୍ଧ ସିଂହପରି ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ତାର ବିପୁଳ ଶରୀରକୁ ନେଇ ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଉପରକୁ କୁଦିପଡ଼ିଲା । ତା ବେକ ଧରି ତାକୁ ଠେଲି

ଠେଲି ଘରର ଗୋଟାଏ କୋଣକୁ ନେଇଗଲି । ସେଠାରେ ତା ଗଳାକୁ ଏତେ ଯୋରରେ ଚିପି ଧଇଲା ଯେ, ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଆସି ଟାଣି ଘୋଷାରି ନେଇ ନ ଥିଲେ, ବଲ୍‌ଡୁଇନର ପ୍ରାଣବାୟୁ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହିଁ ଉଡ଼ିଯାଇଥାଆନ୍ତା ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ ଦୁଇ ହାତ ଧରି ଆକୁଳ ଭାବରେ କହିଉଠିଲା, "ଆପଣ ରାଗନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆମେ ଆମ କଳି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନେଉଛୁ ।"

ସେତେବେଳେ କ୍ରୋଧରେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟିର ବିଶାଳ ବକ୍ଷ ଥରୁଥିଲା । ତେଣେ ଘରକୋଣରେ ପରାଜିତ, ଲାଞ୍ଛିତ ଏବଂ ହତାଶ ବଲ୍‌ଡୁଇନ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରୁ ଫେରିଆସି ମନେ ମନେ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ଭାରୁ କୁକୁର ପରି ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ଜାକି ଧକାଉଥିଲା ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟିର ରାଗ ସହଜେ କମି ନ ଥାଏ । ସେ ବଲ୍‌ଡୁଇନ୍‌କୁ ଚାହିଁ ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ କହିଉଠିଲା, "ମୁଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ଦ୍ଦାର ଅଛି, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋ କଥା ମାନି ଚଳିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ତା ପରେ ଆସନ୍ତା ବୈଠକର ନିର୍ବାଚନରେ ମୋତେ ପରାସ୍ତ କରି ତୁ ଯେତେବେଳେ ସର୍ଦ୍ଦାର ହେବୁ, ସେତେବେଳେ ପଛକେ ମୋତେ ତୋ ମନଇଚ୍ଛା ଦଣ୍ଡ ଦେବୁ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଦେଖିଲା, ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ବଳେବଳେ ଯାଇ ବଲ୍‌ଡୁଇନ ସହିତ ମିଳିମିଶି ଯିବା ଉଚିତ । କାରଣ ତାରି ପାଇଁ, ପୁଣି ତାରି ଆଗରେ ଲୋକଟା ଏତେ ଦୂର ଲାଞ୍ଛନା ପାଇଲା । କ୍ଲବର ମଙ୍ଗଳ ଲାଗି ତ ତାର ନମ୍ରତା ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଦରକାର ।

ବଲ୍‌ଡୁଇନ ପାଖକୁ ଯାଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଦୁଇହାତ ତା ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ତାକୁ ଅନୁତପ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, "ଯା

ହେବାର ହୋଇଗଲାଣି । ପଛ କଥାକୁ ଭୁଲିଯାଅ । ଆଜିଠାରୁ ଆମେ ଦୁହେଁ ବନ୍ଧୁ ।"

ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଦେଖିଲା, ସେତେବେଳଯାଏ ବି ସର୍ଦ୍ଦାରର ଦୁଇ ଚକ୍ଷୁ ନିଆଁ ହୁଳା ପରି ଝକ୍‌ଝକ୍ କରୁଛି ।

ଆଉ କଅଣ ବା କରିବ ? ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲେ ବି ବାଧହୋଇ ନିଜର ଦୁଇ ହାତ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ତା ଦୁଇ ହାତକୁ ନିଜ ହାତରେ ମୁଠାଇ ଧରିନେଲା ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଡ କହିଉଠିଲା, "ଗୋଟାଏ ଝିଅର ମାଇକିନିଆ ପାଇଁ ମୋ ଦଳର ସଭ୍ୟମାନେ ଯଦି ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଏହିପରି ମରାମରି, କାମୁଡ଼ାକାମୁଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମୋର ଏ ଦଳ ଭାଙ୍ଗିଯିବା ଉଚିତ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ କୁଣ୍ଠିତ ହୋଇ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ମୁଁ ଆଜି ଶପଥ ନେଉଛି ସର୍ଦ୍ଦାର, ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରେ ଆଉ ଏପରି ଦୃଶ୍ୟ କେବେ ହେଲେ ଦେଖିବେ ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଡି କହିଲା, "ବର୍ତ୍ତମାନ ହାତରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଅତି ଦରକାରୀ କାମ ରହିଛି । ତେଣେ ଶତ୍ରୁ ଚାରିଆଡ଼େ ଜାଲ ବିଛାଇ ଛକିବସିଛି । ଏତିକିବେଳେ ପୁଣି ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ କଳିଗୋଳ, ମାରପିଟ ! ଦେଖ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ, ତୁମକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା କହିଦେଉଛି । ଯଦିବା ଆମେ ଗୋଟିଏ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ, ତଥାପି ଆମ ଏଠା ଦଳର ଆଇନ କାନୁନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ତୁମକୁ ନୂଆ ହୋଇ ଏ ଶାଖା କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତା ହେଲେ ଯାଇ ତୁମେ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଚଳିବ । ନ ହେଲେ ......"

ମ୍ୟାକ୍‌କଣ୍ଡି ପିସ୍ତଲ ଥିବା ପକେଟକୁ ହାତ ନେଇ ଯାଉଥିଲା, ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଉଠିଲା, "ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର ।"

ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌କଣ୍ଡି ମୁହଁରେ ହସ ଖେଳିଗଲା । ସେ କହି ପକାଇଲା, "ଦଳମଧ୍ୟରେ ତୁମଭଳି ଲୋକ ଯେତେ ବେଶୀ ରହିବେ, ଦଳର ସେତେ ମଙ୍ଗଳ । ମାସର ଶେଷ ଶନିବାର ରାତିରେ ଆମ ଦଳର ବୈଠକ ବସେ । ତେଣୁ ଆଉ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଠିକ୍ ନୁହେ । ଆସନ୍ତା ଶନିବାର ବୈଠକରେ ହିଁ ତୁମେ ଦୀକ୍ଷା ନେଇଯାଅ, ସେହି ସମୟରେ ଅବଶ୍ୟ ତୁମକୁ ଟିକିଏ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

"ପୁଣି ପରୀକ୍ଷା ?"

"ହଁ, ଆମ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ହେବାକୁ ହେଲେ, କେତେଗୁଡ଼ାଏ ଧରାବନ୍ଧା ଗତ ଅଛି । ସେହି ସମୟରେ ଆମେ ଭଲରୂପେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଲୋକ ବାଛୁନେଉ ।"

"ମୁଁ ଯେ କୌଣସି ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।"

ଆଉ ଗୋଟାଏ ରନ୍ଧ

ବୃଦ୍ଧ ଶାଫଟରେ କନ୍ତୁ ଭୁଲିଯାଇ ନାହାନ୍ତି ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଦେଖିଲା ଯେ, ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଘରେ ରହିବା ଆଉ ସମ୍ଭବ ନୁହେ । ପରଦିନ ସକାଳ ନ ହେଉଣୁ ସେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ହୋଟେଲ •ଛାଡ଼ି ଆଉ ଗୋଟାଏ ଭଡ଼ାଘରକୁ ଉଠିଗଲା । ଜଣେ ବିଧବା—ଆୟୁରଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଦେଶର ବୁଢ଼ୀ ସେ ଘରେ ଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଆଉ ଜଣେ ଭଡ଼ାଦାର ଥାଆନ୍ତି—ସେ ହେଉଛନ୍ତି ସ୍କାନଲ୍ୟାନ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ସେହି ଘରକୁ ଚାଲିଆସିବାର ଦେଖି ସ୍କାନଲ୍ୟାନର ଆନନ୍ଦ ବହୁତ ବେଶୀ ବଢ଼ିଗଲା । ସେ ଘରେ ଆଉ ବିଶେଷ କେହି ଲୋକ ରହୁ ନ ଥିଲେ । ସେହି କାରଣରୁ ଶାଫଟରେ ବୁଢ଼ାର ହୋଟେଲ ଅପେକ୍ଷା ଏହି ଆଇରିଶ ବୁଢ଼ୀର ଘର ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ପକ୍ଷରେ ବେଶୀ ସୁବିଧାଜନକ ହେଲା । ପୁରୁଣା ହୋଟେଲରେ ସବୁ ସମୟରେ ଲୋକ କାରବାର । ତେଣୁ ମୋହର ତିଆରି ଯନ୍ତ୍ରପାତିଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ଥିବାରୁ ମ୍ୟାକ-ମାର୍ଡ୍ଡୋକୁ ଚିଡ଼ଆଡ଼ୁ ଅସୁବିଧା ବୋଧ ହେଉଥିଲା । କାଳେ କିଏ ଦେଖିପକାଇବ, ସେଇଥିଲାଗି ସବୁ ସମୟରେ ଖୁବ୍ ସାବଧାନରେ ଚଳିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଏ ନୂଆ ଘରେ ସେ ସବୁ ଝିନ୍‌ଝଟ ବିଶେଷ କିଛି ନାହିଁ । ବୁଢ଼ୀ ସବୁ ସମୟରେ ତା ନିଜ ଘରଭିତରଟିରେ ବସିରହିଥାଏ । ସନ୍ଧ୍ୟା ନ ହେଉଣୁ ଶୋଇପଡ଼େ । ତେଣୁ ଘରର ସମସ୍ତ ଅଂଶ ଏକ ପ୍ରକାର ସେହି

ଦୁଇବନ୍ଧୁ—ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଓ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ, ଏହି ଦୁହିଁଙ୍କ ମାରଫତ ରହିଥାଏ ।

ବୃଦ୍ଧ ଶାଫଟର ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋକୁ ଘରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ଅନୁଗ୍ରହ ତା ପ୍ରତି କରିଥାନ୍ତି । କହିଦେଇଥାନ୍ତି ଯେ, ଇଚ୍ଛା କଲେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଆସି ହୋଟେଲରେ ଖିଆପିଆ କରିପାରିବ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଏହି ଅନୁଗ୍ରହର ସୁଯୋଗରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସି ହୋଟେଲରେ ଖିଆପିଆ କରେ, ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏଟି ସହିତ ଦେଖାସାକ୍ଷାତ ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏଟିକୁ ଯେ ସେ ପ୍ରେମ କରୁଥିଲା । ଦେଖା ନ ହେଲେ ତା ମନ ବଡ଼ ଦଗ ଲେଇ ଘାଣ୍ଟି ହୁଏ ।

ଏଣେ ସେହି କୋଇଲାଖଣି ଉପତ୍ୟକାର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋର ଖ୍ୟାତି ଅତି ଶୀଘ୍ର ବ୍ୟାପିଗଲା । ତାର ବେପରୁଆ ଭାବ, ମୁହଁଉପରେ ଯେ କେହି ଲୋକ ହେଉ ନା କାହିଁକି, ତାକୁ କଡ଼ାକଡ଼ା କଥା ଶୁଣାଇଦେବାର ସାହସ ଓ ଶକ୍ତି ଦେଖି ସମସ୍ତେ ତା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ସେ ଏ ଅଞ୍ଚଳ କ୍ଲବ ଶାଖାର ସଭ୍ୟପଦ ଯଥାନିୟମରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ତଥାପି ଅନ୍ୟ କର୍ମେଡ୍ରମାନେ ତାକୁ ଏଠା କ୍ଲବର ଓ ନିଜର ଅତି ଆପଣାର, ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ମନେ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ମୁହଁରୁ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ମୋହର ତିଆରିକରିବା ଖବର ପାଇ-ସାଇଥିଲେ । ସେ ସମସ୍ତେ ଯେ ଯାହାର ସୁବିଧାମୁତାବକ ଆସି ତା ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରି ଅଳି କରନ୍ତି—ଆମଙ୍କୁ ମୋହର ତିଆରି ଉପାୟ ବତାଇଦିଅ । ଅତି କଠୋର ଶପଥ କରାଇନେଇ ମ୍ୟାକ-

ମାର୍ଡୋ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସବୁ ଦେଖାଏ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ମୋହର ତିଆରି କରିଦିଏ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ସେହି ମୋହରରୁ ନମୁନା ସ୍ୱରୂପ ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ସେମାନଙ୍କୁ ଉପହାର ଦିଏ । ମୋହରଗୁଡ଼ିକୁ ହାତରେ ଧରି ସେମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ପ୍ରକୃତ ମୋହରଠାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଟିକିଏ ହେଲେ କିଛି ଫରକ ନ ଥାଏ; ବଜାରରେ ଚଳାଇବା-ପାଇଁ ଆଦୌ ଅସୁବିଧା ହୁଏ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଲୋକ ଏହିପରି ଜାଲ ମୋହର ତିଆରି କରିପାରେ, ତାର ଆଉ ଭାବନା କଅଣ ? ତେବେ ସେ ଲୋକ କାହିଁକି ବା ଚୋରି କରୁଛି ?—ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଏଇ କଥା ପଚାରନ୍ତି । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତରଦିଏ, ଚୋରି ନ କଲେ ପୋଲିସର ଶ୍ୟେନଦୃଷ୍ଟି ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଯିବ ଯେ । କିଛି ଗୋଟାଏ କାମ ନ ଥିଲେ, ସେ ଏଠାରେ ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ପୋଲିସ ତା ପିଚ୍ଛା ଧରିବ । ସେଇଥିପାଇଁ ତ ଗୋଟାଏ କାମର ଛଳନା ଦରକାର ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ହୋଟେଲରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଧରଣର କାଣ୍ଡ ଘଟିଗଲା । ସେଥିରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ଖ୍ୟାତି ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଆହୁରି ବଢ଼ିଗଲା । ଉର୍ମିସା ଉପତ୍ୟକାରେ ଆଗରୁ ଯେ ସବୁ ପୋଲିସ ଅଫିସର ଓ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ, ସେମାନେ ପ୍ରତିଦିନର ହତ୍ୟା, ଡକାୟତି, ଲୁଟ ଆଦି ସମ୍ଭାଳିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେହି କାରଣରୁ କମ୍ପାନୀର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ବଡ଼ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ମୋଟା ଚାନ୍ଦା ଉଠାଇ ସହରକୁ ଆଉ କେତେ ଜଣ ପୋଲିସ ଅଫିସର ଓ କର୍ମଚାରୀ ଆଣାଇ ସେଠାରେ ରଖାଇଥିଲେ । ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ତ

ଧନ ରୋଜଗାର ପାଇଁ ନିଜର ଘରଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ଆସି ଏହି ଜନମାନବ ହୀନ ଉପତ୍ୟକାରେ ପଡ଼ିରହିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ସେହି ଧନ ଯଦି ପ୍ରତିଦିନ ଲୁଟ ହୁଏ, ତେବେ ସେମାନେ ଆଉ ସମ୍ଭାଳିବେ କେତେ ? ସେଥିରୁ କିଛି ଅଂଶ ବରଂ ପୋଲିସ ପିଛା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ସୁବିବେଚନାର ପରିଚୟ ଦିଏ ।

ସେହି ସ୍ପେଶାଲ ପୋଲିସ ଆସିବା ଫଳରେ ଯେ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ନରହତ୍ୟା, ଲୁଟି ଆଦି କିଛି କମିଯାଇଥିଲା, ତା ନୁହେ । ତଥାପି ଖଣି ମାଲିକମାନଙ୍କର ଆଶା ଥିଲା ଯେ, ଏହି ସ୍ପେଶାଲ ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନେ ହିଁ ସେହି ଭୟଙ୍କର ନରହତ୍ୟାକାରୀ ଦଳକୁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଖୋଜି ବାହାର କରିପାରିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଗିରଫ କରି ଏପରି ମକଦ୍ଦମା ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୋଡ଼ିଦେବେ ଯେ, ଅଦାଲତରେ ସାକ୍ଷୀ ଓ ଓକିଲ ଯେତେ କୌଶଳ ବା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଆଉ ସେଥିରୁ ଖସି ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ସହିତ ଦିନେ ଏହି ସ୍ପେଶାଲ ପୋଲିସଦଳର ନୂଆ ଆସିଥିବା ସୁପରିଂଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କର ହଠାତ୍ ଦେଖା ହୋଇଗଲା । ହୋଟେଲରେ ମ୍ୟାକମ୍ୟାର୍ଡ୍ଡୋ ବସିଥିଲା; ସେହି ସମୟରେ ପୋଲିସ ପୋଷାକରେ ଜଣେ ଲୋକ ଆସି ତା ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ମୁହଁକୁ ଥରେ ଦୁଇ ଥର ଚାହିଁ ମୁହଁରେ ଦରହାସ୍ୟ ଫୁଟାଇ କହିଉଠିଲା, "ଆରେ, ତୁମକୁ ତ ମୁଁ ଚହ୍ନିଲାଭଳି ଜଣାପଡ଼ୁଛି ।"

ହୋଟେଲରେ ସେତେବେଳେ ଯେତେ ଲୋକ ଥିଲେ, ସମସ୍ତେ ଚମକି ଉଠିଲେ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ମୁହଁ ଟେକି ଥରେ ସେ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଗୃହିଁନେଲା ।

ଅଫିସର ଜଣକ ହସିହସି କହିଲେ, "କଅଣ, ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁ ନାହଁ ?"

ଏତେବେଳ ସବୁକ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋର ମୁହଁ ଫିଟିଲା । "ଆପଣଙ୍କର ବୋଧହୁଏ ବୁଝିବା ଭୁଲ ହୋଇଛି । ଘୁଷ୍‌ଖୋର କୁକୁର ଦଳର କୌଣସି ଲୋକ ସାଙ୍ଗରେ ମୋର ବନ୍ଧୁତା କେବେ ହୋଇ ନାହିଁ ।"

ଏଥିରେ ଯେ କେହି ବ୍ୟକ୍ତି ରାଗିବାର କଥା । ମାତ୍ର ଅଫିସର ଜଣକ ଟିକିଏ ହେଲେ ନ ରାଗି କହିଉଠିଲେ, "ଆହା, ଏଭଳି ଚମକିଉଠୁଛ କାହିଁକି ? ତୁମେ କଅଣ ଚିକାଗୋର ସେହି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ନୁହ ?"

"ନିଶ୍ଚୟ, ପିତାମାତାଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ନାମକୁ ଲୁଗୃଇବା ମୋର ସ୍ୱଭାବ ନୁହେ । ପୁଣି ମୁଁ ଏଭଳି କିଛି କାମ କରି ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିଲାଗି କି ମୋ ନାମକୁ ମୁଁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବି ।"

"କଥାଗୁଡ଼ାକ କଅଣ ସତ୍ୟ ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଗର୍ଜନକରି ଉଠିଲା, "ତା ଅର୍ଥ ! ଆପଣଙ୍କର ତ କମ୍ ଅ.ସ୍ପର୍ଦ୍ଧା ନୁହେ । ମୋ କଥାରେ ପୁଣି ସନ୍ଦେହ !"

ଅଫିସର ଜଣକ ସେହିପରି ନରମ ହସ ମୁହଁରେ ଫୁଟାଇ କହିଲେ, "ତମ୍ଭେ ତୋଫାନ କରି ତୁ ଚିକାଗୋ ପୋଲିସ ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟରର ମାଭିନକୁ ଭୁଲାଇ ଦେଇପାରିବୁ ନାହିଁ—ଏ କଥା କଅଣ ତୁ ଭଲରୂପେ ଜାଣି ନାହୁଁ ? ଚିକାଗୋ ସହରର ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ୱର୍ଗପୁରରେ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନିପାରିବି ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଟୋ ଟିକିଏ ଦବିଗଲା ଏ କଥାରେ । ତଥାପି ସେ ପ୍ରଶ୍ନକଲା, "ଆପଣ କଅଣ କହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଯେ, ଆପଣ ହେଉଛନ୍ତି ଚିକାଗୋ ପୋଲିସ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମାର୍ଭିନ ?"

"ହଁ, ମୁଁ ସେହି ହତଭାଗ୍ୟ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମାର୍ଭିନ— ଆପଣମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣତଳର ଦାସ । ଜନ୍‌ସ ପିଣ୍ଟୋକୁ ତୁ ଭୁଲିଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଭୁଲି ନାହିଁ ।"

"ଜନ୍‌ସ ପିଣ୍ଟୋ ! କିଏ ତାକୁ ଗୁଳିକରି ମାରିପକାଇଥିବ ! ତା ସଙ୍ଗେ ମୋର ସମ୍ପର୍କ କଅଣ ?"

"ସେ କଥା ମୁଁ ଭଲରୂପେ ଜାଣେ । ତାର ପ୍ରମାଣ ଯଦି ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିଥାନ୍ତି, ତା ହେଲେ ତୁ କଅଣ ଚିକାଗୋ ସହର ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଆସିଥାଆନ୍ତୁ ? ଥାଉ, ସେ ସବୁ ତ ଅତୀତର କଥା । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁର ଗୋଟାଏ ହିତୋପଦେଶ ଶୁଣି ରଖ—ଏଠାରେ ସୁନାପିଲା ଭଳି ଠିକ୍ ସିଧାସଳଖ ବାଟରେ ଚାଲ । ତା ହେଲେ ପୁରୁଣା ଘଟଣା ନେଇ ତୋ ସହିତ ମୋର ଆଉ ଟିକିଏ ହେଲେ ଝଣାଓଟରା ଲାଗିବ ନାହିଁ । ଯଦି କେବେ ଦେଖିବି ଯେ, ଏ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ନା କିଛି କୀର୍ତ୍ତି ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ଯାଉଛୁ, ତା ହେଲେ ଜାଣି ରଖ—ଏଥରକ ତୋର ମୁକ୍ତି ଅସମ୍ଭବ । ଆଚ୍ଛା ବନ୍ଧୁ, ବିଦାୟ ।"

ଏହା କହି ପଛକୁ ଆଉ ଫେରି ନ ଚାହିଁ ଇନସ୍‌ପେକ୍‌ଟର ମାର୍ଭିନ ମଚ୍‌ମଚ୍ କରି ସେ ସ୍ଥାନରୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲେ ।

ହୋଟେଲର ସମସ୍ତେ ଆସି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋକୁ ଘେରିଗଲେ । ଏତେ ଦିନଯାଏ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଯାହା ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ ଥିଲା, ଆଜି ତାହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ, "ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ନିଜ ସଂପର୍କରେ ଯେ ସବୁ କଥା କହୁଥିଲା, ସେଥିରେ କାଣିଚାଏ ହେଲେ ମିଛ ନାହିଁ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଯାହା କହେ, ସତକୁସତ ସେ ତାହା କରେ ।"

ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ନିମିଷକ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ରତ୍ନ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଖାଣ୍ଟି ବିଶୁଦ୍ଧ ରତ୍ନ ।

ପରୀକ୍ଷା ଓ ଦୀକ୍ଷାଗ୍ରହଣ

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମାସର ଶେଷ ଶନିବାର ଆସିଗଲା !

ରାତିରେ ଭର୍ମିସା କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ରୂପେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଦୀକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବ । ଯେତେବେଳେ ଚିକାଗୋ କ୍ଲବରେ ସେ ନୂଆ ହୋଇ ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଆଗୃର ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ମାତ୍ର ସେ ଶୁଣିଲା, ଆଜି ତାକୁ ଏହି ଶାଖାର ସଭ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଆଉ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ; ତା ହେଲେ ଯାଇ ଦୀକ୍ଷାଗ୍ରହଣ ଉତ୍ସବ ସମାପ୍ତ ହେବ । ଭର୍ମିସା ଶାଖା କ୍ଲବର ଏ ରୀତିନୀତି ଅନ୍ୟ ଶାଖାଠାରୁ ପୃଥକ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ନୂଆ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଦୀକ୍ଷା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏପରି କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଏ, ଯେଉଁଥିରେ କି ନବାଗତ ସଭ୍ୟର ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିଲେ ଦଳର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ମହଲରେ ସ୍ଥାନ ମିଳେ । ଏହିସବୁ କଥା ଶୁଣି ବିଶେଷ କୌତୂହଳ ସହ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କ୍ଲବର ଗୁପ୍ତଭବନରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲା ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ହୋଟେଲର ଉପର ଅଂଶ ଦୋତାଲା ଘରେ କ୍ଲବର ଗୁପ୍ତଭବନ । କ୍ଲବର ସମସ୍ତ ବୈଠକ ଏହିଠାରେ ହୁଏ । ଆଜିର ଏ ବୈଠକରେ ପ୍ରାୟ ଷାଠିଏ ଜଣ ଯାଏ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ କ୍ଲବ ଏହି ଷାଠିଏ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମାବଦ୍ଧ ନୁହେଁ । ଭର୍ମିସା ଉପତ୍ୟକାର ପାଖଆଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଉ ଦୁଇ ତିନିଟା

ସ୍ରୋତ ସ୍ରୋତ ସହର ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦଳର ଶାଖା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଗୋଟିଏ ଶାଖାରୁ ଅନ୍ୟ ଶାଖାକୁ ଲୋକ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ଯମଦୂତ ଦଳ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଏକ ଗୁରୁତର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ବାହାରେ ଥିବା ଶାଖା ଅନୁଷ୍ଠାନର କେତେକ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଡକାଇ ଆଣନ୍ତି । କାରଣ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିବା ସେହି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକେ ଚିହ୍ନି ନ ଥାନ୍ତି; ତେଣୁ କାମଟା ହାସଲ କରିନେବା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସହଜ ହୁଏ । ପୋଲିସ କିମ୍ବା ସର୍ବସାଧାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ହଠାତ୍ ସନ୍ଦେହ କରିବାର ଅବକାଶ ନ ଥାଏ । ବାହାରେ ଥିବା ଶାଖା ଅନୁଷ୍ଠାନର ଯେତେବେଳେ ଲୋକ ଲୋଡ଼ା ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଏହି ଓଡ଼ିଶା ଶାଖାର ଲୋକ ସେଠାକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ପରସ୍ପର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ବରାବର ଚାଲିଥାଏ । ଦଳେ ସଭ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଦରକାର ସମୟରେ ଯା ଆସ କରୁଥାଆନ୍ତି ।

ଦୋତାଲାଉପରକୁ ଉଠିବାର ସିଡ଼ି କବାଟ ଆଜି ବନ୍ଦ । ସେହି ମହଲରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ହଲ ଘରେ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି । ଘରର ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ମସ୍ତବଡ଼ ଟେବୁଲ, ତା ଆଗରେ ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଚା ଟୁଙ୍ଗି ଗଦିଆ ଚୌକିରେ ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜଣ୍ଡି କଳା ଓ ନାଲି ଭେଲଭେଟ କନାର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ବସିଅଛି । ମୁଣ୍ଡରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଢଙ୍ଗର ନାଲଟୋପି, ଟୋପି-ତଳେ କଳା କୁଞ୍ଚୁକୁଞ୍ଚିଆ ପରଚୁଲା ବେକତଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଯାଇଛି । ସତେ ଯେପରି ପୋପ (ଖ୍ରୀଷ୍ଟାନମାନଙ୍କ ଧର୍ମଗୁରୁ) କୌଣସି ଏକ

ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନର ପୁରୋଧା ହୋଇ ବସିଅଛନ୍ତି । ତାର ଖାଇବାପଟରେ କେତୋଟି ଚଉକି ପଡ଼ିଛି, ତାହା କ୍ଲବର ବରିଷ୍ଠ ଅଫିସରମାନଙ୍କ ଆସନ । ସେଥିରୁ ଗୋଟିକରେ ଆସି ବସିଲା ଟେଡ଼ି ବଲଡୁଇନ । ବରିଷ୍ଠ ଅଫିସରଙ୍କ ପୋଷାକରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପଦକ ବା ଅନ୍ୟରଙ୍ଗର କନା ତିଆରି ଫୁଲ ଲାଗିଥାଏ । ସେଇଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ, କ୍ଲବରେ କାହାର କେଉଁ ସ୍ଥାନ, ତାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା କେତେ; କାର୍ଯ୍ୟ ବା କଅଣ ? ଏହି ବରିଷ୍ଠ ସଭ୍ୟମାନେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଯୌବନର ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରି ପ୍ରୌଢ଼ତ୍ୱ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଗଲେଣି । ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ନବୀନ ଯୁବକ—ବୟସ ୧୮ ବର୍ଷରୁ ୨୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ । ଏହିମାନେ ହିଁ କ୍ଲବର ଅସଲ କର୍ମୀ । ଉପର ପାହ୍ୟାର ଅଫିସରମାନଙ୍କ ହୁକୁମରେ ଯେ କୌଣସି ଦୁଃସାହସିକ କାମ କରିବାକୁ ଏହିମାନେ ସବୁବେଳେ ଆଗଭର । ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରୌଢ଼— ଯେଉଁମାନେ ଅଫିସର, ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ, ସେହି ସବୁ ଗମ୍ଭୀର ରେଖାଙ୍କିତ ମୁହଁରେ ନିଷ୍ଠୁରତାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିହ୍ନ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଦେଖାଯିବ । ମାତ୍ର ନବୀନ ଯୁବକମାନଙ୍କ ବଦନମଣ୍ଡଳରେ ତାର ଆଭାସ ମିଳେ ନାହିଁ । ସୁନ୍ଦର, ସୁପୁଷ୍ଟ, କୋମଳ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ତଳେ ଭୟଙ୍କର, କୁତ୍ସିତ ଓ ନିର୍ମମ ମନୋଭାବ କିପରି ଲୁଚିରହିଛି, ତାହା ବୁଝାପଡ଼େ ନାହିଁ । ସଭ୍ୟତାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସେହି ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଭରା ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ନରହତ୍ୟା, ଡକାୟତି, ଲୁଟ, ପ୍ରତିହିଂସାର ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବୁଢ଼ିରହି ସେମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରର ସୁକୁମାର ପ୍ରବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଏକାବେଳକେ ଲୋପ ପାଇ ଯାଇଛି । କିଏ କେତୋଟି ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିପାରିଛି, କିଏ

କେଉଁଠାରେ କି କୌଶଳରେ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ରକ୍ତବୁହା କରିଦେଇଛି—ନିଜନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କଥା କୁହାକୋହି ହୋଇ ସେମାନେ ଗପ୍ପ କରନ୍ତି । ଯେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ନରହନ୍ତା, ଯେ କୌଶଳରେ ଅଧିକ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଲୁଟିକରି ଆଣିଛି, ଯେ ଯେତେ ବେଶୀ ନିର୍ମମ-ଭାବରେ ଶତ୍ରୁକୁ ଘାଇଲ କରିଛି, ସେ ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ସେତେ ବେଶୀ ସମ୍ମାନର ପାତ୍ର । ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ବାହାଦୁରୀ ହେଉଛି, ଯେ ବିନା ଗଣ୍ଡଗୋଳରେ କାମ ହାସଲ କରିପାରେ । ତା ଅର୍ଥ, ଏପରି ଭାବରେ ହତ୍ୟା କରିଦ, ଯେଉଁଥିରେ କି କୌଣସିମତେ ହତ ବା ହତ୍ୟାକାରୀର ଚିହ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ଧରା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ହତଭାଗ୍ୟ ଲୋକ ଉପରେ କୌଣସି କାରଣରୁ ସେହି ଦଳର ଆକ୍ରୋଶ ଜନ୍ମେ, ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଏ ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ କାହା ଉପରେ ପଡ଼ିବ— ଏହି କଥା ନେଇ ଯୁବକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଲଗିଯାଏ । ଯାହାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ହେବ ବା ଗୋଟାଏ କିଛି ଗୁରୁତର ଆଘାତ ଦେବାକୁ ହେବ, ହୁଏ ତ ଏହି ଯୁବକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ତାକୁ କେବେ ଆଖିରେ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି । କାମ ହାସଲ ହୋଇଗଲା ପରେ ଫେରିଆସି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଳେବେଳେ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ ଲଗିଯାଏ—କାହା ମାଡ଼ଟା ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ମାରାତ୍ମକ ହୋଇଛି । କେହି କେହି କାର୍ଯ୍ୟର ସଫଳତାରେ ବିଜୟୀ ହସ ହସି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବସେ— ଲୋକଟା କିଭଳି ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରିଉଠିଲା । ବ୍ୟଙ୍ଗ ଅନୁକରଣ କରି ତାର ଚିତ୍କାର ଶୁଣାଇଦିଆଯାଏ; ଭାବଭଙ୍ଗୀ କରି ତାର ଛଟପଟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖାଇଦିଆଯାଏ, ଦେହରୁ କିପରି ପ୍ରାଣ ବାହାରିଗଲା, ତାର ଅଭିନୟ ଚାଲେ । ବକ୍ତା ନିଜେ ହସିହସି ଗଡ଼ିଯାଏ, ଅନ୍ୟ ସାଥୀଙ୍କୁ ହସାଏ । ଏହି କଥାସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା

କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ପୈଶାଚିକ ଆନନ୍ଦ ମିଳେ, ମନରେ ତୃପ୍ତି ଆସେ । ଯେଉଁମାନେ ଶୁଣନ୍ତି, ସେମାନେ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି—ସତେ ଯେପରି କି ସେମାନେ ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଭିନେତାଙ୍କ ଅଭିନୟ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ଆଗେ ସେମାନେ ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ଅତି ଗୋପନରେ କରିଦେଇ ଚୁପ୍‌ଚାପ ରହୁଥିଲେ । ମାତ୍ର କ୍ରମେ ଦଶ ପନ୍ଦରଟା କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅଭିଜ୍ଞତା ହାସଲ କରିବାରୁ, ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲେ ଯେ ପୋଲିସ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ହେଲେ କ୍ଷତି କରିପାରୁ ନାହିଁ; ସେତେବେଳେ ଦିନ ଫୁଲଇ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ନିଷ୍ଠୁର କର୍ମ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ସବୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରୁ ବଡ଼ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଟଙ୍କା ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ହାତରେ ରଖିଲେ; କାରଣ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେମାନେ ଅଦାଲତରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇପାରିବେ । କେତେକ ଅର୍ଥଗୃଧ୍ନୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଉକିଲ ପୋଷା ହେଲେ, ସେମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦିନ ରାତି ହୋଇଯିବ । ବିଶେଷରେ ପୋଲିସ, ହାକିମ ହୁକୁମାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥ ପାଇ ଆନୁଗତ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କଲେ—ସମୟ ଅସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ଏହିସବୁ କାରଣରୁ ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ସହରରେ ଗଲା ଦଶ ବର୍ଷ ଧରି ଅବାଧରେ ହତ୍ୟାର ବିଭୀଷିକା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଅଥଚ ଏହି ଦୀର୍ଘକାଳ ମଧ୍ୟରେ ସୁଦ୍ଧା ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ହେଲେ କେହି ଅଦାଲତରେ ଦଣ୍ଡ ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସାହସ ବଢ଼ିଛି, ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ଜନ ସାଧାରଣଙ୍କ ଦୁର୍ଭାବନା ବୃଦ୍ଧିପାଇଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ କଥାରୁ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ବୁଝିପାରିଥିଲି ଯେ, ଆଜି ତାକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମାତ୍ର ସେ ପରୀକ୍ଷାର ସ୍ୱରୂପ କଅଣ, ତାହା ସେ ଶତଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ କାହା ପାଖରୁ ଜାଣିପାରି ନ ଥିଲା । ବୈଠକ ବସିବା ଆଗରୁ ଦୁଇ ଜଣ ସଭ୍ୟ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋକୁ ଧରି ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲୋଟ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଘରକୁ ନେଇଗଲେ । ସେ ଘରଭିତରେ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ଏକାକୀ ବସିରହିଲା । ସଭ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ଶାଗୁଆ ଓ ସୁନେଲି ପୋଷାକରେ ଭୂଷିତ ହୋଇ ଘରର ଦୁଆରମୁହଁରେ ନୀରବଭାବରେ ଜଗୁଆଳି ରୂପରେ ଠିଆ ହେଲେ । ସେ ଘରକୁ ଥରେଥରେ ବୈଠକର ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଶୁଭୁଥିଲା । କେତେ ଥର ସେ ଶୁଣିପାରିଲା ଯେ, ବୈଠକରେ ତାହାର କଥା ପଡ଼ୁଛି । ତାହାର ନାମ କେବେ କେଉଁ କାହା ମୁହଁରେ ଶୁଣାଯାଉଛି ।

ଏହି ସମୟରେ ଦଳର ଆଉ ଜଣେ ସଭ୍ୟ ରୂପା ତିଆରି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଠେଙ୍ଗା ଧରି ଆସି ସେ ଘର ଦୁଆରମୁହଁରେ ଠିଆହେଲା । ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ପ୍ରହରୀ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ କହିଲା, "ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ସେହି ନୂଆ ଲୋକଟିର ଆଖି ମୋଟା କଳା କନାରେ ଯଥାରୀତି ବାନ୍ଧିଦିଅ, ତା ପରେ ତାକୁ ସଭାସ୍ଥଳକୁ ଧରି ଚାଲ ।"

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ପ୍ରହରୀ ଦୁହେଁ ଆସି ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋର ଦୁଇ ଆଖି ମୋଟା କଳା ଭେଲ୍‌ଭେଟ କନାରେ ଜୋରରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ । ତା ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କଳାଟୋପି ଆଣି ମୁଣ୍ଡରେ ଗଳାଇ ଦେଲେ, ତାହା ବେକପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଗଲା । ତାକୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ ଯେ, ଲୋକଟା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କିଛି ଦେଖିପାରିବ

ନାହିଁ । ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଦୁଇ ପାଖରେ ଦୁଇ ଜଣଯାକ ତାହାର ହାତ ଧରି ତାକୁ ସଭାସ୍ଥଳକୁ ଆଣିଲେ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ଆଖି ଆଗରେ ଘୋର ଅନ୍ଧାର, କେବଳ କାନରେ ଶୁଣାଯାଉଛି ବହୁଲୋକଙ୍କର ମିଳିତ ଅନୁଚ୍ଚ କୋଳାହଳ । ସେ ସିଧା ସଳଖ ସ୍ଥିର ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ।

ସେତିକବେଳେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟିର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଗମ୍ଭୀର ରଡ ତାକୁ ଶୁଣାଗଲା—ଜନ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ! ତୁମେ କଅଣ ଚିକାଗୋ ସହରର ସ୍ୱାଧୀନମାନବ କ୍ଲବର ଜଣେ ପୁରାତନ ସଭ୍ୟ ?

"ହଁ"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ସ୍ୱର ଦୃଢ଼ତାବ୍ୟଞ୍ଜକ ।

"ତୁମର କେତେ ନମ୍ବର ଶାଖା ?"

"୨୯ ନମ୍ବର—ଚିକାଗୋ ।"

"ଅନ୍ଧାର ରାତି—ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ସଙ୍କେତର ଅନ୍ୟ ଅଂଶ ପୂରଣ କରିଦେଲା—ଯେ ବାଟ ଚାହିଁ ନାହିଁ, କେବଳ ତାହାରି ପାଇଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ପୁଣି ସଙ୍କେତ ଦେଇ କହିଲା—"ଆକାଶ ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ।"

"ଝଡ଼ ତୋଫାନ ହେବ"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସଙ୍କେତର ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି କହିଉଠିଲା, "ତୁମେମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ତ ?"

ସମ୍ମିଳିତ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତର ଆସିଲା—ହଁ ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ସମ୍ବୋଧନ କରି କହିଲା, "ମୋର ସଙ୍କେତ ଏବଂ ତୁମର ଉତ୍ତରରୁ ବେଶ୍ ବୁଝାଗଲା ଯେ, ପ୍ରକୃତରେ ତୁମେ ଚିକାଗୋ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ । ମାତ୍ର ଆମର ଏ

ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟର ସୁବିଧା ଲାଗି ଆମେ ଯାହାକୁ ସଭ୍ୟ କରିନେଉ, ତାକୁ ଆଉ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପରୀକ୍ଷା କରିଥାଉଁ । ସେସବୁ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ତୁମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତ ?"

"ହଁ, ମୁଁ ସବୁମତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।"

"ତା ହେଲେ ଉତ୍ତରଦିଅ—ତୁମର ହୃଦୟ ଦୁର୍ବଳ ନୁହେଁ ତ ?"

"ଆଦୌ ନୁହେଁ ।"

"ତାହାର ପ୍ରମାଣ ସ୍ୱରୂପ, ତୁମେ ଯେପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛ, ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ତୁମକୁ ପାଦେ ଆଗକୁ ଆସିବାକୁ ହେବ । ଚାଲିଆସ ତ ।"

କଥା ଶେଷ ହେବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଅନୁଭବ କଲା ଯେ, ତାହାର ଦୁଇ ଆଖିର କୋଣକୁ ଯେପରି କି ଦୁଇଟା ତୀକ୍ଷଣ ଶକ୍ତ ଜିନିସ ଚାପିଧରିଛି । ଟିକିଏ ହଲଚଲ ହେଲେ, ତାହା ଆଖି ଦୁଇଟା ଭିତରେ ପଶିଯାଇ କଣା କରିଦେବ । ତଥାପି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଅବିଚଳିତ ଭାବରେ ପାଦ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଲା । ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ପାଦ ଉଠାଇ ପକାଇ-ଦେବାକ୍ଷଣି ସେ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ, ଆଖି କୋଣରୁ ସେ ଜିନିସ ଦୁଇଟା ଖସାଇ ନିଆଯାଇଛି । ତା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସଭା ମଧ୍ୟରେ ତୁମୁଳ ପ୍ରଶଂସା ଧ୍ୱନି ଶୁଣାଗଲା ।

ମ୍ୟାକଜିଣ୍ଟି କହିଲା, "ଦେଖିଲ ତ; ନୂଆ ସଭ୍ୟଟିର ହୃଦୟ ଆଦୌ ଦୁର୍ବଳ ନୁହେଁ ।"

ତା ପରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ସେ ପଚାରିଲା, "ଯେତେ ଶାରୀରିକ କଷ୍ଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ତୁମେ ସହିପାରିବ କି ?"

ସ୍ଥିରକଣ୍ଠରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଉତ୍ତରଦେଲା—ସମସ୍ତେ ଯାହା ସହନ୍ତି ମୁଁ ବି ତା ସହିବି ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି ଆଦେଶ ଦେଲା, "ପରୀକ୍ଷା କର ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି ପାଟିରୁ କଥା ନ ସରୁଣୁ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ତାହାର ଡାହାଣ ହାତରେ ନିଦାରୁଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କଲା । ମନେହେଲା, ତାହାର ସମସ୍ତ ଶରୀର ସତେଅବା ପୋଡ଼ି ଜଳିଯାଉଛି । ସେ ଯେପରି କି ଆଉ ସହି ନ ପାରି ଚିତ୍କାର କରି କାନ୍ଦିଉଠିବ । ମାତ୍ର ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ଦାନ୍ତ ଚିପି ପେଟଭିତରୁ ବାହାରି ଆସୁଥିବା ଚିତ୍କାରକୁ ସେ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା । କିନ୍ତୁ ସେହି ନିଦାରୁଣ ଆଘାତରେ ତା ଦେହ ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇଗଲା । ତାର ମନେହେଲା, ଅଚେତ ହୋଇ ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଯିବପରି । ତଥାପି ଦୁଇ ହାତ ମୁଠାକରି ଓଠ କାମୁଡ଼ି ସେ ସିଧାସଳଖ ଠିଆହୋଇ ରହିଲା । କହିଲା—"ଏହାଠାରୁ ବଳି ବେଶୀ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବି ସହିପାରିବି ।"

ସଭାରେ ପୁଣି ବସ୍ମୟସୂଚକ ହର୍ଷଧ୍ୱନି ଉଠିଲା । ସମସ୍ତେ ଏକସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "ଏଭଳି ଭାବରେ ଆଉ କେହି ସହ୍ୟ କରିପାରି ନାହାନ୍ତି ।"

ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଜଣେ କେହି ତା ମୁଣ୍ଡରୁ ଟୋପିଟା କାଢ଼ି-ନେଲା ଓ ଆଖିରୁ ଅନ୍ଧପୁଟୁଳି ଫିଟାଇଦେଲା ।

ଆଖି ଫିଟିବା ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ସ୍ୱଭାବତଃ ତାର ଦୃଷ୍ଟି ଯାଇ ହାତର ଜଳାପୋଡ଼ା କରୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଦେଖିଲା, ସେ ସ୍ଥାନର ଚମଡ଼ା ପୋଡ଼ିଯାଇ ଗୋଟାଏ ଗୋଲବୃତ୍ତାକାର ଦାଗ ଅଙ୍କା ହୋଇଛି । ଆଉ ସେ ବୃତ୍ତ ମଝିରେ ରହିଛି ଗୋଟାଏ ଛକ

ଚିହ୍ନ; ସେହିପରି ଚିହ୍ନ ସେ ଟେକ୍‌ନେଡିନ ଟେଲ ବଲ୍‌ଡ୍ୱିନ ହାତରେ ଦେଖିଥିଲା । ବଲ୍‌ଡ୍ୱିନ ଗର୍ବର ସହିତ ସେ ଚିହ୍ନ ଦେଖାଇ ତାକୁ ଭୟ ଦେଖାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲା । ସେ ବୁଝିଲା—ଏହାହିଁ ଯମଦୂତ ଦଳର ଗୋପନ ଚିହ୍ନ ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଜି ହସିହସି କହିଲା, "ତୁମେ ସବୁ ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭାରି ଖୁସି । ସଭା ଆରମ୍ଭରେ ତୁମେ ଶପଥ ନେଇଛ ଯେ, ଏହି ଦଳର କୌଣସି କଥା କେବେହେଲେ ବାହାରେ କାହାରି ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ କରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଦଳର ଆନୁଗତ୍ୟ ସବୁ ସମୟରେ ସକଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମାନି ଚଳିବ । ତା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତୁମର ଏହା ମଧ୍ୟ ଜାଣିରଖିବା ଉଚିତ,ଯେ, ଯଦି କେତେବେଳେ ତୁମେ ଏ ଶପଥ ଭଙ୍ଗକର, ତା ହେଲେ ତାର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିବିଧାନ ମୃତ୍ୟୁ ।"

"ମୁଁ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି ।"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

"ଆଉ ଗୋଟାଏ କଥା । ଦଳର ସର୍ଦ୍ଦାର ଯେ ହେବ, ତା ହୁକୁମ ସବୁ ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅବସ୍ଥାରେ ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ତୁମେ ମାନି ଚଳିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତ ?"

"ନିଶ୍ଚୟ, ତା ନ ହେଲେ ଦଳର ଶୃଙ୍ଖଳା ରହିବ କିପରି ?"

"ତା ହେଲେ ଆଜି ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ୩୪୧ ନମ୍ବର ଜର୍ମିସା କ୍ଲବର ସଭ୍ୟରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲି । ଆଜିଠାରୁ ଦଳର ସବୁ ସୁବିଧା ତୁମେ

ଭୋଗ କରିପାରିବ । ଦଳର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତୁମର ପରାମର୍ଶ ଓ ସହଯୋଗିତା ଖୋଜାଯିବ । କମ୍ରେଡ୍ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ, ନୂଆ କମ୍ରେଡ଼ର ମଙ୍ଗଳ କାମନା ସ୍ୱରୂପ ମଦ୍ୟ ବଣ୍ଟନର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମେ ହିଁ ଗ୍ରହଣ କର ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଆଗରେ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ମଦଗ୍ଲାସ ଆଣି ଦେଖାଇଲା । ପ୍ରଥମେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଓ ତା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନେ ତାହା ଉଠାଇନେଇ ପାନ କଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଅଭିଜ୍ଞତା

ସେଦିନର ବୈଠକର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଯଥାରୀତି ଉମ୍ପସା କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ହୋଇଗଲା; ଅର୍ଥାତ୍ ଯମଦୂତ ଦଳରେ ତାର ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରହିଲା ।

ତା ପରେ ସଭାର ଅନ୍ୟ କାମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ବୈଠକର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଲେଖାଥିବା କାଗଜଖଣ୍ଡ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଉଠାଇନେଇ ପଢ଼ିଲା । ତା ପରେ କହିଲା, "ଆଜିର ବୈଠକରେ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ରହିଛି । ଏ ଚିଠିଖଣ୍ଡି ଅତି ଦରକାରୀ । ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ମାର୍ଟିନ କାଉଣ୍ଟି କ୍ଲବର ସର୍ଦ୍ଦାର ଲେଖିଛନ୍ତି । ତାହା ପଢ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶୁଣାଉଛି—

"ମହାଶୟ, ଏଠାର ଖଣିର ମାଲିକ ଆଣ୍ଡ୍ରୁଙ୍କୁ ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ହେବ । ଆପଣମାନଙ୍କର ବୋଧହୁଏ ମନେଥିବ, ଗତ ଶୀତ ଋତୁରେ କୌଣସି ଏକ ଗୁରୁତର କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ ଲାଗି ଆପଣଙ୍କ କ୍ଲବ ଆମ କ୍ଲବଠାରୁ ଦୁଇ ଜଣ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଧାର ହିସାବରେ ନେଇଥିଲା । ଏବେ ତାହା ପରିଶୋଧ କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । ସୁତରାଂ ଆପଣ ଦୁଇ ଜଣ ଭଲ କର୍ମୀ ବାଛି ଶୀଘ୍ର ପଠାନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଆସି ଆମର କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ହିଗିନ୍‌ସଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରଥମେ ସାକ୍ଷାତ କରିବେ । ହିଗିନ୍‌ସଙ୍କ ଠିକଣା ତ ଆପଣଙ୍କୁ ଅଜଣା ନାହିଁ । କେଉଁଠାରେ କପରି କଥଣ କରିବାକୁ ହେବ, ହିଗିନ୍‌ସ ତାର ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେବେ । ଆପଣଙ୍କର—ଉଇଣ୍ଡେଲ, ସର୍ଦ୍ଦାର ।"

ପରପାଠ ଶେଷ ହେଲା । ମ୍ୟାକ୍‌କର୍ଣ୍ଣି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା, "ଉଇଣ୍ଡାଲ ସବୁ ସମୟରେ ଲୋକ ଦେଇ ଆମଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଆସିଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଆମର ଉଚିତ । ତୁମ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ସେଠାକୁ ଯିବାପାଇଁ ରାଜି ଅଛ ?"

ସର୍ଦ୍ଦାର ମୁହଁରୁ କଥା ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ ସଭା ସ୍ଥଳରୁ କେତେକ ଜଣ ଯୁବକ ହାତ ଟେକିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣକୁ ଚାହିଁ ସର୍ଦ୍ଦାର ମୃଦୁ ହାସ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲା, "ଟାଇଗର କୋରମ୍ୟାକ, ମୁଁ ଜାଣେ, ତୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବେଶ୍ ଦକ୍ଷ । ଆଚ୍ଛା ଉଇଲ୍‌ସନ୍, ତୁ ପାରିବୁ ତ ?"

ଉଇଲ୍‌ସନର ବୟସ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷରୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ! ଠିଆ ହୋଇଯାଇ ସେ କହିଲା, "ହଁ, ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି; ମାତ୍ର ମୋର ଯେ ପିସ୍ତଲ ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କର୍ଣ୍ଣି ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ-ମୁଖରେ ଚାହିଁ ଜବାବ ଦେଲା, "ତା ହେଲେ ଏହା ତୋର ପ୍ରଥମ ନମ୍ବର ପାଳି ? ବେଶ୍ ଭଲ କଥା । ଦିନେ ନା ଦିନେ ତ ହାତରେ ଖଡ଼୍ଗ ଧରିବାକୁ ହେବ । ପିସ୍ତଲ ପାଇଁ ଭାବନା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଯିବା ଆଗରୁ ଠିକ୍ ପିସ୍ତଲ ତୁ ପାଇଯିବୁ ।"

କୋରମ୍ୟାକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, "ଏଥର କଅଣ ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ ନା ନାହିଁ ?"

ଲୋକଟାର ମୁହଁ ଯେପରି ଭୀଷଣ, ତାହାର କଣ୍ଠର ସ୍ୱର ସେହିପରି କର୍କଶ । ସେହି କାରଣରୁ ଦଳର ଲୋକେ ତାକୁ ଡାକନ୍ତି ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ—'ଟାଇଗର' ।

ଝାଇଗର କୋରମ୍ୟାକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ସର୍ଦ୍ଦାର କହିଲା, "ପୁରସ୍କାର ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାଅ ନାହିଁ । କାମ ପାଇଁ ତ କାମ କରିବା ଦରକାର । ତୁଏ ତ କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ ପରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବୁ, ବାକ୍ସ ତଳେ ଦୁଇଶ୍ୱରଟା ଠିକ୍ ଠିକ୍ ସୁନା ମୋହର ତୋତେ ସାଦର ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବେ ।"

ଉଇଲ୍ସନ୍ ହଠାତ୍ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ଉଠିଲା, "ଆଚ୍ଛା, ଯେଉଁ ଲୋକଟାକୁ ଯମପୁରକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ, ସେ ଲୋକଟାର ଅପରାଧ କଅଣ ?"

"ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ତୋର ନାହିଁ ।" ସର୍ଦ୍ଦାରର କଣ୍ଠସ୍ୱର ରୁକ୍ଷ । "ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୋର ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାର ନୁହେ । ସେ କ୍ଲବ ସବୁ କଥା ବିଚାର କରି ଯାହା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରିଛି, ତାହା ସେ କରିବ ହିଁ କରିବ । ଆମର କେବଳ ତାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର କଥା । ପୁଣି ଆମ ସଭ୍ୟମାନେ ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ, ଆସନ୍ତା ସପ୍ତାହରେ ଆମର ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ କାମ ହାସଲ ଲାଗି ତାଙ୍କ କ୍ଲବରୁ ଦୁଇ ଜଣ ଲୋକ ଆସିବାର ଅଛି । ଏଠାରେ ଥିବା ଦୁଇ ତିନି ଜଣ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ତୁରନ୍ତ ନ ଦେଲେ, ଆମ କ୍ଲବ ସମ୍ମାନରେ ବାଧା ଘଟୁଛି । ବିଶେଷତଃ ଗତ କେତେ ଦିନ ହେଲା କ୍ଲବର କୌଣସି ତତ୍ପରତା ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରି ନାହିଁ ।"

ସେହି ବିଷାକ୍ତ ବାତାବରଣ ଭିତରେ ନୂତନ ଦୀକ୍ଷିତ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋର ମନର ଅନ୍ଧକାର ଭାବଟା ଯେପରି କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅପସରି ଯାଉଥିଲା । କ୍ଲବର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବା କଥାବାର୍ତ୍ତା ଯେ ତାକୁ ଖୁବ୍ ଖରାପ ଲାଗୁଛି, ତାର ମୁହଁର ଭାବଭଙ୍ଗୀରୁ ଏହା କଦାପି ବୁଝା ପଡ଼ୁ ନ ଥିଲା ।

ହଠାତ୍ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ହିଗନ୍ସ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ରିଣ୍ଟି ଆଗ୍ରହରେ ପ୍ରଶ୍ନକଲା, "କପରି ଲାଗୁଛି ?"

"ମନ୍ଦ କଅଣ ? ଯେଉଁମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ଗରମ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହିପରି ଟିକିଏ କଡ଼ା ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଦରକାର । ମୋର ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଭଲେ ହେଲେ ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ ଜଣାଇଦେଉଛି ଯେ, କ୍ଲବର ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯଦି ମୋର ସାମାନ୍ୟ ଶକ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନ ବୋଧହୁଏ, ତେବେ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ରିଣ୍ଟି କହିପକାଇଲା, "ତା ମୁଁ ଜାଣେ । ତେବେ ସେପରି କୌଣସି ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୋତେ ଦେଇପାରିବି ନାହିଁ । ତଥାପି ଆଜି ରାତିରେ ଗୋଟିଏ ଅତି ସାମାନ୍ୟ ଧରଣର କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିବାକୁ ଅଛି । ଇଚ୍ଛା କଲେ ତୁ ସେହି କାମ ହାସଲ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇପାରୁ ।"

"ବରଂ ମୁଁ ଆଉ କିଛି ଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ରିଣ୍ଟି କହିଉଠିଲା, "ମୋ କଥା ଶୁଣ । ପ୍ରଥମରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାହାରି ନ ପଡ଼ି ଆଜି ରାତିର ଏହି ଛୋଟ କାମରେ ବରଂ ଲାଗିଯାଅ । ସେଥିରୁ ଜାଣିପାରିବୁ ଯେ, ଆମର ଏ କାମ କିପରି ହୋଇଥାଏ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଏତକ ପରାମର୍ଶ ଦେଇସାରି ସର୍ଦ୍ଦାର କହିଲା, "ଆଜି ବୈଠକର ଆଉ କିଛି କାମ ବାକି ରହିଛି, ତାହା ସାରିଦେବା ଦରକାର । କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ !"

ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ରିଣ୍ଟି ଆସନର ଦକ୍ଷିଣରେ ବସିଥିବା ଜଣେ ପ୍ରୌଢ଼ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଠି ଠିଆହେଲା ।

"ପ୍ରଥମେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଆମର କେତେ ଟଙ୍କା ଜମା ଅଛି ? ଆମ ଭଣ୍ଡାରରେ ଏବେ କେତେ ରହିଛି ? ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା, କର୍ଣ୍ଣଉଏର ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖକୁ ତା ସ୍ୱାମୀ ମରିଥିବାର ପେନ୍‌ସନ ପଠାଇଦିଆ ଯାଉଚି ତ ? ଏହି କ୍ଲବ କାମରେ ତା ସ୍ୱାମୀ ପ୍ରାଣ ଦେଇଛି । ତେଣୁ ସେ ଯେପରି କେବେହେଲେ କଷ୍ଟ ନ ପାଏ, ତାହା ଦେଖିବା କ୍ଲବର ଉଚିତ ନୁହେଁ କି ?"

ପାଖରେ ବସିଥିବା ଯୁବକ ସଙ୍ଗୀକୁ ମ୍ୟାକୋମାର୍ଡୋ ଇସାରାରେ ପଚାରିଲା, "ଘଟଣା କଅଣ ?"

ସଙ୍ଗୀ ଜଣଙ୍କ ତା କାନରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି କହିଲା, "କର୍ଣ୍ଣଉଏ ଜଣେ ଲୋକକୁ ହତ୍ୟାକରିବାକୁ ଯାଇଥିଲା; ହତ୍ୟା-କରିଛି ମଧ । ମାତ୍ର ସେହି ସମୟରେ ସେ ଲୋକର ଗୁଳିର ଗୁଳିରେ ନିଜେ ମରିଶୋଇଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ତା ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀର ଖୋରାକ୍ପୋଷାକ କ୍ଲବରୁ ଦିଆଯାଉଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟିର ପ୍ରଶ୍ନରେ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ବ୍ୟାଙ୍କରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର ଯାହା ଟଙ୍କା ଅଛି, ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଚଳିଯିବ । ଭଣ୍ଡାରଘରେ ମଧ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ବେଶୀ ଅର୍ଥ ରହିଛି । ପାଖଆଖ ଅଞ୍ଚଳର ବ୍ୟବସାୟୀ-ମାନେ ଏବେ କ୍ଲବକୁ ନିୟମିତ ଚାନ୍ଦା ଦେଉଛନ୍ତି; ଆଗ ପରି ଆଉ ଅବାଧ୍ୟତା ଦେଖାଉ ନାହାନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟୀ କମ୍ପାନୀ ଏବେ ପାଞ୍ଚଶହ ମୋହର ପଠାଇଦେଇଛି । ଆଜି ସକାଳେ ଉଆକର କମ୍ପାନୀ ମାତ୍ର ଶହେଟି ମୋହର ପଠାଇଥିଲା । ମୁଁ ତାହା ଫେରାଇ ଦେଇଛି ଏବଂ ଜଣାଇଦେଇଛି ଯେ, ଅନ୍ତତଃ ପାଞ୍ଚଶହ ମୋହର ନ ପାଇଲେ ଆମେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେଇପାରିବୁ

ନାହିଁ । ବୁଧବାର ଭିତରେ ଏ ଟଙ୍କାଟା ଆସି ନ ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲେଖିଦେଇଛୁ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ କାରଖାନାର ବଏଲର କଳଟା ଏକାବେଳକେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ । ତାଙ୍କ ଗୋଦାମଘର ଯେ କେତେବେଳେ କଅଣ ହେବ—ତାହା ଆମେ ଠିକ୍ ରୂପେ କହିପାରୁ ନାହୁଁ । ଗତ ବର୍ଷ ତ ଏହି କମ୍ପାନୀ ଆମକୁ କମ ହଟହଟା କରି ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଯନ୍ତ୍ର ଭାଙ୍ଗି ନଷ୍ଟ କରିଦେଇ ସାରିଲା ପରେ ଯାଇ ସେ ତାର ଗତ ବର୍ଷର ଚାନ୍ଦା ଆମକୁ ଦେଇଥିଲା ।"

ସଭାର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରୁ ଜଣେ ସଭ୍ୟ ପଚାରିଲା, "ଆଜି ସ୍ୱିଡ଼େନ କମ୍ପାନୀ କଥା କଅଣ ହେଲା ?"

କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦେଲେ, "ସେ ତାର କଳକାରଖାନା ସମସ୍ତ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ଏ ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଗଲେଣି । ଯିବା ସମୟରେ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଆମ ପାଖକୁ ଲେଖିଛି । ସେଥିରେ ସେ ଧମକ ଦେଇଛି, 'ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ହୁକୁମରେ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳି ନ ପାରେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅବାଧରେ ଟଙ୍କା ପଇସା ଘୁସ୍ ଦେଇ ଏଠାରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ନରକକୁଣ୍ଡରେ ଯାଇ ରହିବା ବରଂ ଭଲ ।' ଦୁଃଖର କଥା, ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଯେତେବେଳେ ମୋ ହାତରେ ଆସି ପଡ଼ିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଆମ ସୀମା ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ତା ନ ହେଲେ, ଏଠାରୁ କପର ଧନ ଜୀବନ ନେଇ ନରକକୁଣ୍ଡକୁ ଯାଇଥାନ୍ତା, ତାହା ଦେଖି ନେଇଥାନ୍ତୁ । ଏହି ନରକଦୁଆରେ ହିଁ ଉତ୍ତପ୍ତ ତୈଳକୁଣ୍ଡରେ ତାକୁ ଜୀବନ୍ତ ଘାଣ୍ଟିଥାନ୍ତୁ ।"

କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷର କଥା ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ, ସଭାର ଅପର ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଜଣେ ପ୍ରଶ୍ନକଲା, "ଆମର ଜାଣିବା ଦରକାର, ଆଜି

ସ୍ୱିଡ଼େନ କମ୍ପାନୀର ବ୍ୟବସାୟ କଏ କିଣି ନେଇଛି । ଯାହାକୁ ଆମେ ଏଠାରୁ ତଡ଼ିଦେଲୁ, ତାର ମାଲପତ୍ର କିଣି ଏଠାରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବ—ଏପରି ଦୁଃସାହସୀ କଏ ?"

କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ସେ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ସଂଗ୍ରହ କରିଛି । ଆଜି ସ୍ୱିଡ଼େନର ସମସ୍ତ କଳ କାରଖାନା ଓ ବ୍ୟବସାୟ ମାର୍ଟିନ କାଉଣ୍ଟି ରେଲରୋଡ଼ କମ୍ପାନୀ କିଣି ନେଇଛି ।"

ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା ପୁଣି ପଚାରିଲା, "ଗତବର୍ଷ ଠିକ୍ ଏଇଭଳି ଟଡ଼ମ୍ୟାନ ଏଣ୍ଡ କୋ: ଲିମିଟେଡ଼ ଯେତେବେଳେ ଆମକୁ ଫାଙ୍କିଦେଇ ଏଠାରୁ ପଳାଇଗଲା, ସେତେବେଳେ ତା ଜିନିସ-ପତ୍ରକୁ କଏ କିଣି ନେଇଥିଲା ?"

କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ସେଇ କାଉଣ୍ଟି ରେଲରୋଡ଼ କମ୍ପାନୀ ।"

ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା ଆଉ କଅଣ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା; ମାତ୍ର ସର୍ଦ୍ଦାର ତାକୁ ହାତର ଇଙ୍ଗିତରେ ବସାଇଦେଇ କହିଲା, "କଏ କିଣିଛି, ସେଥିପାଇଁ ଆମର ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାଇ ଲାଭ କଅଣ ?"

ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା ଯବାବଦେଲା, "ମୋ ଅପରାଧ କ୍ଷମାକରନ୍ତୁ ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର । ମୁଁ ଯେ କାହିଁକି ଏ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁଛି, ତାହା ଥରେ ହେଲେ ଭଲରୂପେ ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖନ୍ତୁ । ଗତ ଦଶ ବର୍ଷ ହେଲା, ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ଗୋଟି ଗୋଟି ଏହିପରି ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ଓ କଳ କାରଖାନା ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ପଳାଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ତା ପରବର୍ତ୍ତିରେ କଅଣ ହେଉଛି ? ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀସବୁ ସେ ବ୍ୟବସାୟ କିଣି ନେଉଛନ୍ତି । ପୁଣି ସେ ସବୁ କମ୍ପାନୀ ଏତେ ବଡ଼ ଯେ, ସେମାନେ ଆମ ଧମକକୁ

ଆଦୌ ଖାତର କରୁ ନାହାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ଅଫିସ ବଡ଼ବଡ଼ ସହରରେ; ଏଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ଟଙ୍କା ପଇସା କାରବାର ବେଶୀ କିଛି ହୁଏ ନାହିଁ । ଆମେ ଅବା ସେ ସବୁ କମ୍ପାନୀର ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ମୁଖିଆ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ 'ଦେଖି ନେବା' କାମ କରନ୍ତେ; ମାତ୍ର ସେଥିରେ କମ୍ପାନୀର କିଛି ହେଲେ କ୍ଷତି ହେବ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ମାନେଜର ଗଲେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଆସିବ । ମାତ୍ର ଯେଉଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟବସାୟୀ ଆମମାନଙ୍କ ଧମକରେ ଏଠା ଗୁଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଲୋକବଳ ବେଶୀ ନାହିଁ କି ବଡ଼ବଡ଼ ସହରରେ ହେଡ଼ ଅଫିସ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ କଲ-କାରଖାନା କିଣିନେଇ ସେ ସବୁ ବ୍ୟବସାୟ ଯେଉଁ ବଡ଼ବଡ଼ କମ୍ପାନୀ ଚଳାଉଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଆମର ବିଶେଷ କିଛି ଲାଭ ହେଉ ନାହିଁ । ପୁଣି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟବସାୟୀ ସମସ୍ତେ ଏହିପରି କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଚାଲିଗଲେ, ଆମ ଆୟ କମିଯିବ । ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀ ସେତେବେଳେ ଆମକୁ ଯବତ କରିବାଲାଗି ନାନା ପ୍ରକାର ଜାଲ ପକାଇବେ; ଦଳ ଭାଙ୍ଗି ଦେବା ଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଲଗାଇବେ । ସେତେବେଳେ ଆମ ଅବସ୍ଥା ଶୋଚନୀୟ ହୋଇ-ଯିବ ନାହିଁ କି ?''

ପ୍ରଶ୍ନକର୍ତ୍ତା କମରେଡ଼ ମରସର ଏହି ବକ୍ତୃତାରେ ସଭାସ୍ଥଳରେ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଆତଙ୍କିତ ନୀରବତା ଦେଖାଦେଲା । କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଚୁପ୍‌ଚାପ । ମାତ୍ର ଏମାନେ ଯେଉଁ ଦଳର ଲୋକ, ସେଠାରେ ଅପ୍ରିୟ ସତ୍ୟର ବିଶେଷ କିଛି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ । ତେଣୁ କିଛି କ୍ଷଣର ନୀରବତା ପରେ—ଯେତେବେଳେ ଏହି ନୀରବତାର ଗୋଟାଏ ବିଶେଷ ଅର୍ଥ ହୋଇ ଉଠୁଥିବାର ଅନୁମାନ

କହିଗଲା, ସେତେବେଳେ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି କହିଉଠିଲା, "ମରିସ, ମୁଁ ସବୁ ସମୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖୁଛି ଯେ, ତୁମେ ବହୁତ ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ରଲାପ କର । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ଏହି କ୍ଲବର ସଭ୍ୟମାନେ ଏକମତ ଓ ସଂଘବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଥିବେ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମଗ୍ର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଭିତରେ ଏଭଳି କୌଣସି ଶକ୍ତି ନାହିଁ, ଯେ କି ଆମ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ଦେବ । ଅନେକ ଥର ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଅଦାଲତରେ ତ ତାର ମୀମାଂସା ହୋଇଗଲାଣି । ପୁଣି ତୁମେ ଆୟବ୍ୟୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଯେ ସବୁ କଥା କହୁଛ, ତାହା ମଧ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଠିକ ନୁହେଁ । ଗ୍ରେଟେଗ୍ରେଟ ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରୁ ଆମର ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାରେ ଯେତେ ଶକ୍ତି ନଷ୍ଟ ହୁଏ, ବଡ଼ବଡ଼ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କରୁ ତା ଅପେକ୍ଷା ଢେର କମ୍ ଆୟାସରେ ବେଶୀ ପରିମାଣ ଟଙ୍କା ସଂଗୃହୀତ ହୋଇପାରିବ । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କଥା ଥାଉ ।"

କଥା ସରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ମ୍ୟାକ୍‌କିଞ୍ଜି ସମସ୍ତ ବୁଝି ତା ମୁଣ୍ଡରୁ ଟୋପି ଓ ପରଚୁଲା କାଢ଼ି ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୋଇ ଦେଲା । ହସିହସି କହିଲା, "ଆଜି ଏତିକିରେ ଆମ ବୈଠକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶେଷ ହେଲା । ଅବଶ୍ୟ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅତି ସାମାନ୍ୟ କାମର ଆଲୋଚନା ରହିଛି । ଶେଷରେ ସେ କଥାଟା ମୁଁ କହିଦେବି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସ, ଖିଆପିଆ ନ ହେଲେ ଯେ କମ୍ରେଡ଼-ମାନଙ୍କ ମୁହଁ କଳା ପଡ଼ିଗଲାଣି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି ମୁହଁରୁ କଥା ଶେଷ ହେବାକ୍ଷଣି ସଭାରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ କୋଳାହଳ ଖେଳିଗଲା । ପୂର୍ବର ସେ ନୀରବଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ପରିବେଶ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇଗଲା; ହାଲୁକା ଗୀତର ଗୁଣୁଗୁଣୁ

ସ୍ୱର ଚାରିଆଡ଼ୁ ଶୁଣାଗଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟାପାର ! ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁମାନେ ଧୀରସ୍ଥିର ଭାବରେ ବସି ହତ୍ୟା, ଲୁଣ୍ଠ ଓ ତଟକା ରକ୍ତ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବ୍ୟବସାୟ କଥାରେ ତନ୍ମୟ ଥିଲେ, ମନୁଷ୍ୟର ରକ୍ତରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ହାତ ଲାଲ ହୋଇଗଲାଣି, ମନୁଷ୍ୟକୁ ହତ୍ୟା କରିବା—ବିଶେଷତଃ ଯାହାକୁ ସେ କେବେହେଲେ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖି ନାହିଁ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାରି କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କରି ନାହିଁ—ତାକୁ ନିର୍ମମ ଭାବରେ ଆଘାତ କରିବାକୁ, ତାର ଜୀବନ ସହିତ ଲୁଚକାଳି ଖେଳିବାକୁ ଯାହାଙ୍କ ବିବେକ ଟିକେ ହେଲେ କୁଣ୍ଠିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ସେହି ସ୍ୱଭାବର ଲୋକ ପୁଣି ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହର ସଙ୍ଗୀତ ଗାଉଛନ୍ତି !

କି ବିଚିତ୍ର ଏହି ମନୁଷ୍ୟ; ପୁଣି ତାଠାରୁ ବଳି ବିଚିତ୍ରତର ତାର ମନ ।

ଉତ୍ସବ ଶେଷରେ ଯେତେବେଳେ ବିଦାୟ ନେଇ ଯେ ଯାହା ଘରକୁ ଯିବାର ସମୟ ହୋଇଗଲା, ସେତେବେଳକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ୍ୟପାନ କରି ଟଳୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ଯାହାବା ଟିକିଏ କୋମଳତା ଥିଲା, ମଦ ପ୍ରଭାବରେ ତାହା ପଥର ପରି କଠିନ ହୋଇ ଉଠିଲାଣି । ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ଭଲ ରୂପେ ଜାଣେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ଠୁର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉତ୍ତେଜିତ କରିବାର ଏହା ହେଉଛି ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ସମୟ । ଗୋଟିଏ ଯେ ସାମାନ୍ୟ କାମ ବାକି ଥିଲା, ମ୍ୟାକକେଞ୍ଜି ସେହି କଥା ଏବେ ଉଠାଇଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡାକି ସେ କହିଉଠିଲା, "ତୁମେମାନେ ଶୁଣ, ଆଜି ଗୋଟାଏ ଅତି ଜରୁରି କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ କରିବାକୁ

ପଢ଼ିବ । ହେରାଲ୍ଡ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ପଢୁଥିବ ।
ଦେଖୁଥିବ ତ, ସେହି କାଗଜରେ ପ୍ରତିଦିନ ଆମ କଥା କିଛି ନା
କିଛି ଲେଖାଯାଉଛି । ପୁଣି ଲୋକଙ୍କୁ ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମତାଇ
ଦେବା ପାଇଁ କେତେ ଉତ୍ସାହପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ଦର୍ଭ ! ପୋଲିସ ଆମକୁ
ଧରିପାରୁ ନାହିଁ ବୋଲି ତାକୁ କି ଗାଳି ! ଏ କେତେ ଦିନ ହେଲା
ତ ତାର ଔଦ୍ଧତ୍ୟ ଖୁବ୍ ବଢ଼ିଯାଇଛି । ଆଉ ନୀରବରେ ସହିବା
ଠିକ୍ ନୁହେ । ଏବେ ଆମେ ପ୍ରତିକାର କରୁ ନ ଥିବାରୁ ତାହାର
ସାହସ ବଢ଼ିଗଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ ଆସିଛି, ବୋତଲ ମୁହଁର
ଠିପିଟି ଭଲରୂପେ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ଦରକାର । ହେରାଲ୍ଡର
ସମ୍ପାଦକ ଜେମ୍ସ ଷ୍ଟାଙ୍ଗୀର ବଡ଼ ବଦ୍‌ମାସ; ସବୁ ଅନିଷ୍ଟର ମୂଳ ।
ଆମର ଦୁର୍ନାମ କରି ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲୋକ ମତାଉଛି, ଏବେ
ପାଉ ତାର ପ୍ରତିଫଳ ।"

ଚାରିଆଡ଼ୁ ଉନ୍ମତ୍ତ କଣ୍ଠରେ ଚିତ୍କାର ଶୁଣାଗଲା, "ତାକୁ
ହତ୍ୟା କରିବା ଦରକାର । ଯେଉଁ ହାତରେ ସେ ଆମ ବିରୋଧରେ
ଲେଖୁଛି, ସେ ହାତକୁ କାଟିପକାଇଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା । ତାରି
ରକ୍ତରେ ତା ଖବର କାଗଜକୁ ରଞ୍ଜିତ କରିଦେଲେ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ?'

ଏହି ଗୁଞ୍ଜନ କୋଳାହଳ ମଧ୍ୟରେ ଏକମାତ୍ର କମେଣ୍ଡ
ମରିହ୍ ଠିଆହୋଇ ପ୍ରତିବାଦ ଜଣାଇ କହିଲା, "ମୁଁ ଏଥିରେ
ଏକମତ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ । ହତ୍ୟା ଓ ଖୁଣ୍—ଏହା କରି କରି
ଆମେ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ, ଆମ ଅବସ୍ଥା ଟଳମଟଳ କରି
ପକାଇଲେଣି । ମୋତେ ଜଳଜଳ ଦେଖାଯାଉଛି, ଅତି ଶୀଘ୍ର ଏହି
ସହରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆମ ବିରୋଧରେ ସଂଘବଦ୍ଧ ହୋଇ
ଆମର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଲୋପ କରିଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।

ଯେମ୍ସ ଷ୍ଟାଙ୍ଗାର ଏକେ ତ ବୃଦ୍ଧ, ପୁଣି ଏଠାରେ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କର ସେ ଅତି ପ୍ରିୟ, ଭକ୍ତିଭାଜନ । ଯଦି ତାର କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବାକୁ ତୁମେ ଯିବ, ତେବେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ସମସ୍ତେ ତୁମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଉଠିବେ । ହୁଏ ତ ସମଗ୍ର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ଚକ୍ଷୁ ଆମ ଉପରେ ପଡ଼ିବ, ସେତେବେଳେ ଆମର ଧ୍ୱଂସ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।"

ମରିସ୍ କଥାରେ ରାଗିଉଠି ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି କହିଲା, "ହେ ବିଲ୍ଲାହବର ଭବିଷ୍ୟତ୍‌ଦ୍ରଷ୍ଟା ମହାମାନବ ମରିସ୍ ! ଆମକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିବାର ଶକ୍ତି କାହାର ଅଛି ଶୁଣେ ? ପୋଲିସ ? ପୋଲିସ ବିଭାଗର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆମର ପୋଷାକୁକୁର; ବାକି ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଆମକୁ ଭୟ କରି ଅନ୍ତରରେ ଡରନ୍ତି । ଏ ସବୁ କଥାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ସହିତ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ତେବେ ମରିସ୍, ମୁଁ ତୁମକୁ ସାବଧାନ କରିଦେଉଛି, ଏବେ ମୁଁ ତୁମକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି । ଜଣାଯାଉଛି, ତୁମର ସାହସ, ଦମ୍ଭ କମି ଆସିଲାଣି । ଯଦି ତୁମର ସାହସ ଅକୁଳାନ ହେଉଛି, ତେବେ ଚୁପ୍ ରହ; ଅନ୍ୟର ସାହସ ଭାଙ୍ଗିଦେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କର ନାହିଁ । ପୁଣି ନିଜେ ଟିକିଏ ସାବଧାନରେ ଚଳ । ତା ନ ହେଲେ ସଭାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ତୁମ ନାମଟା କାଟିଦେବାକୁ ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହେବି, ବୁଝିଲ ତ ?"

ସର୍ଦ୍ଦାର ମୁହଁର ଚେହେରା ଦେଖି ଓ କଥାର ଢଙ୍ଗ ଶୁଣି ମରିସ ଭୟରେ କଳା ପଡ଼ିଗଲା । ଥରିଥରି ସେ କହିଉଠିଲା, "ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର, ମୁଁ ଯଦି କିଛି ଅନ୍ୟାୟ କରିଥାଏ, ତେବେ ମୋତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି, କ୍ଲବର ମଙ୍ଗଳ ହିଁ ମୋର

ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ, କାଳେ କେବେ କ୍ଲବର କିଛି କ୍ଷତି ଘଟିବ, ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆଗରୁ ସାବଧାନ କରାଇ ଦେଉଥିଲି ସିନା।"

ମରିସର ଏହି ଅନୁତାପଭରା କଥା ଶୁଣି ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ଲଣ୍ଡି କହିଉଠିଲା, "ତୁମକୁ ଯଦି କେବେ କିଛି ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ, ତେବେ ତାହା ମୋ ପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ କମ୍ ଦୁଃଖର କଥା ହେବ ନାହିଁ। ଯେତେବେ ଥାଉ ସେ କଥା। ବର୍ତ୍ତମାନର କଥା ହେଉଛି··· ମୁଁ ଯେଉଁ କାମ କଥା କହୁଥିଲି। ବାଲ୍‌ଡୁଇନ, ତୁମେ ତୁମର ସହକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଅତି ଶୀଘ୍ର ସବୁ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ କରିପକାଅ।"

ବାଲ୍‌ଡୁଇନ ଏହି ଅନୁଗ୍ରହ ଆଦେଶ ପାଇଁ ତ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା। ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ସେ କହିଉଠିଲା, "ନିଶ୍ଚୟ।"

"କେତେ ଜଣଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେବ ବୋଲି ଭାବୁଚ ?"

"ଛ ଜଣ ଗଲେ ହୋଇଯିବ। ଦୁଇ ଜଣ ଦୁଆର ମୁହଁ ପାଖରେ ପହରା ଦେବେ, ଆମେ ଚାରି ଜଣ ଭିତରକୁ ଯିବୁ।"

ଟେଡ଼ି ବାଲ୍‌ଡୁଇନ ଏଭଳି ଦୃଷ୍ଟିରେ ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋକୁ ଚାହିଁଲା ଯେ, ତାର ଅର୍ଥ— ଅତୀତରେ ଯାହା ହେବାର ହୋଇ-ଯାଇଛି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ତ ବନ୍ଧୁ, ତେଣୁ ଏକ ସଙ୍ଗରେ କାମ କରିବାରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ।

ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ଲଣ୍ଡି ସେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ପିଠିରେ ହାତ ମାରି ବଦାନ୍ୟ ଆଶୀର୍ବାଦ ସ୍ୱରୂପ କହିଲା, "ଲୋକଟାକୁ ଏଥରକ ବେଶ୍ ଠିକ୍ ଏ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଆମର କରାମତିଟା ବୁଝାଇଦିଅ— ଏତିକି ମାତ୍ର।"

ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦ କୋଳାହଳ ମଧ୍ୟରେ ସେଦିନର ବୈଠକ ସମାପ୍ତ ହେଲା। ସଭ୍ୟମାନେ ହଲ ଛାଡ଼ି ବେଶ୍ ରସାଳାପ

କରିକରି ରାସ୍ତାକୁ ଚାଲିଆସିଲେ । ସେ ଯାହାର ଘରକୁ ଫୁର୍ତ୍ତିରେ ବାହାରିଗଲେ ।

× × × ×

ରାତ୍ରିର ଅନ୍ଧକାରରେ କେବଳ ଛ ଜଣ ଲୋକ ରାସ୍ତାକଡ଼ ବଡ଼ବଡ଼ ଘରର କାନ୍ଥ ଦେହକୁ ଏକପ୍ରକାର ଲାଗିରହି ଅଗ୍ରସର ହେଉଥାଆନ୍ତି । କିଛି ବାଟ ଗଲା ପରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ହାତ ଧରିପକାଇ ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଫୁସଫୁସ୍ କରି କହିଉଠିଲା, "ଏଇ ଘର ।"

ରାସ୍ତା ଖୁଣ୍ଟିରୁ ଆସୁଥିବା ଆଲୁଅରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ସେହି ବଡ଼ କୋଠାଘରର ଉପରକୁ ମୁହଁ ଟେକି ଚାହିଁ ଦେଖିଲା, ବଡ଼ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାହୋଇଛି "ଭର୍ମିସା ହେରାଲ୍‌ଡ଼—ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ।"

ସେତେବେଳେ ପ୍ରାୟ ମଧ୍ୟରାତ୍ରି; ଶୀତକାଳର ନିରାଟ ଅନ୍ଧକାର । ରାସ୍ତାରେ ଜନମାନବର ଚିହ୍ନ ସୁଦ୍ଧା ନାହିଁ ।

ଘର ପ୍ରାଙ୍ଗଣର ଦୁଆରମୁହଁ ପାଖରେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ ସାବଧାନରେ ଠିଆ କରାଇ, ପଛପଟେ ପାଚେରି ଡେଇଁ ଚାରି ଜଣ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଭିତରେ ଚାରିଆଡ଼େ ପ୍ରେସର ଯନ୍ତ୍ରପାତି, କଲକବ୍‌ଜା, ଅକ୍ଷର ଖଞ୍ଜା ସ୍ଥାନ ଓ କାଳିକାଗଜ । ତାରି ଭିତରେ ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ମିଶିଯାଇ ସେମାନେ ସିଡ଼ିପାଖକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ । ସେଠାରେ ଆଉ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ ଠିଆ କରାଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ଓ ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ସିଡ଼ିବାଟେ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲେ । ଉପରମହଲାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲେ, ସିଡ଼ିପାଖର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଘରେ ଟେବୁଲ ପାଖରେ ବସି ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ଏକଧ୍ୟାନରେ ଲେଖୁଅଛନ୍ତି । ମୁଣ୍ଡର ରୂପାରଙ୍ଗର ଧଳାବାଳରେ ଆଲୁଅର ଜ୍ୟୋତି ପଡ଼ି

ଚକ୍‌ଚକ୍ କରୁଅଛି । ତାହା ପଶମପରି ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ବୃଦ୍ଧ ଲେଖିବାରେ ଏତେ ଦୂର ମଜ୍ଜି ଯାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଆଗର ଦୁଆରମୁହଁ ଦେଇ ଦୁଇ ଜଣ ଲୋକ ହାମୁଡ଼େଇ ହାମୁଡ଼େଇ ସେ ଘରଭିତରେ ପଶିଲେ, ତାହା ସେ ଆଦୌ ଜାଣିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେହିପରି ଆଣ୍ଠୁ ମାଡ଼ି ଯାଇ ବଲ୍‌ଡ଼ୁଇନ ବୃଦ୍ଧର ଚୌକି ପଛପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଠିଆ ହୋଇଯାଇ ବୃଦ୍ଧ ମୁଣ୍ଡରେ ଯୋରରେ ଏପରି ଏକ ପାହାର ବସାଇଦେଲା ଯେ, ସେହି ଗୋଟିଏ ଆଘାତରେ ବୃଦ୍ଧ ଚୌକିରୁ ତଳ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ବଲ୍‌ଡ଼ୁଇନ ତାଙ୍କ ଛାତି ଉପରେ ମାଡ଼ିବସି ଦୁଇ ହାତରେ ବେକକୁ ଅତି ଦୃଢ଼ମୁଷ୍ଟିରେ ଚିପି ଧଇଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଯାଇ ତା ହାତକୁ ଯୋରରେ ଛଡ଼ାଇ ଦେଇ ନ ଥିଲେ, ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହିଁ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ପ୍ରାଣବାୟୁ ଦେହ ଛାଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଇଥାଆନ୍ତା ।

ହାତ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ଼ୋ କହିଲା, "ସର୍ଦ୍ଦାର ତ ଏହାକୁ ଜୀବନରେ ମାରିଦେବାକୁ କହି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଏପରି ମାରିପକାଉଛ କାହିଁକି ? ଶିକ୍ଷା ଯାହା ଦିଆଯିବାର କଥା, ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଗଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଲ ଖସି ପଳାଇଯିବା ।"

ବଲ୍‌ଡ଼ୁଇନ ପ୍ରତିବାଦ କରି କଅଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା; ମାତ୍ର ସେହି ସମୟରେ ତଳେ ପହରା ଦେଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍କେତ ସୂଚକ ଶବ୍ଦ ପାଇ ଦୁଇ ଜଣଯାକ ଘରୁ ପଳାଇଆସିଲେ । ଉପରେ ସେତେବେଳକୁ ଆଲୁଅ ଜଳାଉଠିଲାଣି । ଆଉ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ ଭାବି ସେମାନେ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଯେପରି ଆସିଥିଲେ, ସେହିପରି କୁଆଡ଼େ ମିଶିଗଲେ ।

ବନ୍ଧନ ଓ ମୁକ୍ତି

ପରଦିନ ସକାଳେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ବିଛଣାରୁ ଉଠୁଉଠୁ ଅନେକ ଡେରି ହୋଇଗଲା । ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ କାଲି ରାତିରେ ସେ ଯେ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲା, ତାହା ଗୋଟିଗୋଟି ହୋଇ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା । ହାତଟା ବିନ୍ଧିଉଠିଲା ।

ବିଛଣାରୁ ଉଠିଆସିବାକ୍ଷଣି ଟେବୁଲ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ସକାଳର ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଖଣ୍ଡିକ ତା ଆଖିଆଗରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଗୃହର ମାଲିକାଣୀ ପ୍ରତିଦିନ ଭୋରରୁ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଏହିଠାରେ ରଖିଦେଇ ଯାଇଥାନ୍ତି । ପତ୍ରିକାର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେ ପ୍ରଥମ ସମ୍ବାଦ ରୂପେ ଅତି ବଡ଼ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଛପା ଯାଇଛି —

"ବୃଦ୍ଧ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଉପରେ ପାଶବିକ ଆକ୍ରମଣ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋର ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଗୋଟିଗୋଟି ହୋଇ ଆଉ ଥରେ ମନରେ ଖେଳିଗଲା । ସେ ଭାବିଲା, ତା ହେଲେ ସେଗୁଡ଼ାକ ସ୍ୱପ୍ନ ନୁହେ—ପ୍ରକୃତ ଘଟଣା ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ କାଗଜଖଣ୍ଡିକ ହାତରେ ଉଠାଇନେଇ ସବୁ ଲେଖାତକ ପଢ଼ିଗଲା । ସେଥିରୁ ଜାଣିଲା ଯେ, ବୃଦ୍ଧ ମରିଯାଇ ନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଆଘାତଟା ଗୁରୁତର ହୋଇଛି । କାଗଜର ସମ୍ପାଦକୀୟ ଲେଖାରେ ସେହି ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରା-ଯାଇଛି ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି—ଯେଉଁ ଡକାୟତ ଓ

ଗୁଣ୍ଡାଦଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆମ ପତ୍ରିକା ବରାବର ଅଭିଯାନ ଚଳାଇ ଆସିଛି, ଏ କାଣ୍ଡ ସେହି ଦୁର୍ବୃତ୍ତଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ । ପୋଲିସ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ······ଇତ୍ୟାଦି ।

ସମ୍ବାଦ ସ୍ତମ୍ଭରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଦେଖିଲା, ଅଫିସ ଘର-ପାଖରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୋଲିସ ପହରା ରଖାଯାଇଛି । ରାଜଧାନୀରୁ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସବାହିନୀ ଅଣାଇ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଏହି ଅରାଜକତାକୁ ଯେପରି ଦୂର କରାଯିବ—ସେଥିପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବିଶେଷ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି ।

କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ହସିଉଠିଲା । କାଗଜ ଖଣ୍ଡକୁ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା । ସେହି ସମୟରେ ଗୃହର ମାଲିକାଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଘରଭିତରକୁ ପଶିଆସି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ହାତରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ଦେଲେ । କହିଲେ, "ସକାଳେ ଜଣେ ଲୋକ ଏ କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ତୁମଙ୍କୁ ଦେବା ପାଇଁ ମୋ ହାତରେ ଦେଇଗଲେ ।"

ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଏପାଖ ସେପାଖ ଲେଉଟାଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଦେଖିଲା ଯେ, କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଲେଖକର ନାମ ନାହିଁ । ଚିଠିରେ ଲେଖା ଅଛି—

"ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ଚିଠି ଲେଖୁଛି । ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ନିର୍ଜନରେ ଟିକିଏ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ମୁଁ ଉଚିତ ମନେ-କରୁଛି । ହୁଏ ତ ସେକଥାଟା ଆପଣଙ୍କ କାମରେ ବି ଲାଗିପାରେ । ଯଦି ଉଚିତ ମନେ କରନ୍ତି, ତେବେ ଆଜି ସଂଧ୍ୟା ସମୟରେ ମିଲର ପାହାଡ଼ ତଳେ ଯେଉଁଠାରେ ରେଳବାଇର ପୁରୁଣା ଭଙ୍ଗା ଘରଟା ଠିଆ ହୋଇଛି, ସେହିଠାକୁ ଆସି ମୋ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ

କରିବେ । ଏ ଚିଠି କଥା ଅନୁଗ୍ରହପୂର୍ବକ କାହାରିକୁ ଜଣାଇବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଅନୁରୋଧ ।"

କିଏ ଚିଠି ଲେଖିଲା ? ତା ପାଖକୁ ବା କାହିଁକି ଲେଖିଲା ? ଢାନଟିଯାକ କେବଳ ଏହି କଥା ତା ମନଭିତରେ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ସଂଧ୍ୟା ସମୟକୁ ସେ ମିଲାର ପାହାଡ଼ର ତଳଦେଶକୁ ଗଲା ଏବଂ ସେହି ଭଙ୍ଗାଘରର ପଛପଟେ ଅପେକ୍ଷାକରି ରହିଲା । ଏ ଅଞ୍ଚଳ ସହରଠାରୁ ଦୂରରେ ଏକପ୍ରକାର ଜଙ୍ଗଲମଧ୍ୟରେ । ଏଠାରେ ବା ପାଖଆଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଉ କୌଣସି ଘରବାଡ଼ି ନାହିଁ, ସୁତରାଂ ଜନମାନବର ପତ୍ତା ମିଳିବା ଦୁଷ୍କର ।

ଦୂରରେ ସହରର ଆଲୁଅସବୁ ଜଳିଉଠିଲା । ସେହି ସମୟରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଦେଖିଲା, ଜଣେ ଲୋକ ତାରି ଆଡ଼କୁ କଟ୍‌କଟ୍ ହୋଇ ଅସୁଅଛି ।

ପାଖକୁ ଆସି ଲୋକଟି କ୍ଲବର ସଙ୍କେତ ସୂଚକ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ମଧ୍ୟ ସେହି ସଙ୍କେତରେ ତାର ଉତ୍ତର ଦେଲା । ଏଥିରୁ ବୁଝାଗଲା, ଲୋକଟି କ୍ଲବର ଜଣେ ସଭ୍ୟ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ପାଖରେ ଆସି ସେ ଠିଆ ହୋଇଯିବାରୁ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଚିହ୍ନିପାରିଲା ଯେ, ଆଗନ୍ତୁକ ଆଉ କେହି ନୁହେ; କମ୍ରେଡ଼ ମରିସ— ଯେ କି କାଲି ରାତିରେ କ୍ଲବ ବୈଠକରେ ପ୍ରତିବାଦ ଜଣାଇ ସର୍ଦ୍ଦାରଠାରୁ ଧମକ ପାଇଥିଲା ।

ମରିସ ଆଗ କଥା କହିଲା—

"ଆପଣଙ୍କୁ ଟିକିଏ କଷ୍ଟ ଦେଲି, ସେଥିପାଇଁ ମନରେ କିଛି ଭାବିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଆଶା ।

"ତା ହେଲେ ସେ ଚିଠି ଆପଣ ହିଁ ଲେଖିଥିଲେ ?"

"ହଁ ।"

"ତଲେ ନାମ ଦସ୍ତଖତ କର ନ ଥିଲେ କାହିଁକ ?"

"ଏଠାରେ ଆମଙ୍କୁ ବଡ଼ ସାବଧାନତାର ସହିତ ଚଳିବାକୁ ହୁଏ । କେତେବେଳେ କପର ଭାବରେ ଯେ ପୈତୃକପ୍ରାଣଟା ବାହାରିଯିବ, ତାହା କୁହାଯାଇ ନ ପାରେ । ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିବ ତ ?"

"ତା ଅର୍ଥ କଅଣ ?"

"ମେଉଁ କଥା କହିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ଡକାଇ ଏତେ କଷ୍ଟ ଦେଲି, ତାର ଫଳାଫଳ ଯାହା ହେଉ ନା କାହିଁକ, ଆମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ତାର ଆଉ କିଛି ସନ୍ଧାନ ପାଇବ ନାହିଁ—ଏପର ଶପଥ ଆପଣଙ୍କୁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

ଗଲ ରାତ୍ରିରେ ବୈଠକରେ ମରିସ କ୍ଳବ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେଉଁ ସବୁ କଥା କହିଥିଲ, ସେ ସମସ୍ତ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ମନରେ ଖେଳିଗଲା । ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲା—

"ଆପଣ କଅଣ କ୍ଳବ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି କଥାରେ ମୋର ସାହାଯ୍ୟ ଚାହାନ୍ତି ? ତା ହେଲେ ମୁଁ ପ୍ରଥମରୁ କହି ଦେଉଛି, ଆପଣଙ୍କ ମନର କଥା ମୋ ଆଗରେ କହି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । ଆମେ ଦୁହେଁ ଯେ ଯାହାର ବାଟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଲିଯିବା ଉଚିତ ।"

"ସେ କଥାର ସମାଧାନ ଏବେ ନ ହେଲ । ଏଠାରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଯାହା କହିବ, ତାହା ଆପଣ ଆଉ କାହାର ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ କଅଣ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରୁ ମନୁଷ୍ୟ ହିସାବରେ ଏତିକ ମଧ୍ୟ ଆଶା କରିପାରିବ ନାହିଁ ?"

"ସେ ଆଶ କରନ୍ତୁ; ଏଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କଥା ଦେଉଛି ।"

"ତାହା ହେଲେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି; ଆପଣ ଏଠାକୁ ନୂଆ ଆସିଛନ୍ତି ତ—ଆପଣ ଆଉ ଏ ଜଘନ୍ୟ ପାପରେ ବୁଡ଼ି ନିଜକୁ ହରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏବେ ବି ସମୟ ଅଛି, ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ଆଉ ଏ ସୁଯୋଗ ମିଳିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ପରି ଏ ଦଳକୁ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମେ ଆସିଲି, ସେତେବେଳର କଥା ମୋର ମନରେ ପଡ଼ୁଚି । ଫିଲାଡେଲଫିଆ କ୍ଲବର ମୁଁ ସଭ୍ୟ ଥିଲି । ତେଣୁ ମୁଁ ଭାବିଥିଲି, ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳରେ ମୁଁ ବେଶ୍ ଭଲ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ବସିବି । ଆପଣ ତ ମୋ ହାତର ଏହି ଅଭିଶପ୍ତ ଦାଗରୁ ବୁଝିପାରୁଥିବେ ଯେ, ମୁଁ ଆଜି ଏହି ଜଘନ୍ୟ ନରହନ୍ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ । ମୋ ଅନ୍ତରର ଆତ୍ମା ଅହରହ ମୋ ବିରୋଧରେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠୁଛି । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ନିରୁପାୟ । ମୁଁ ଯଦି କ୍ଲବ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ, ତା ହେଲେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ରହେ ନା କାହିଁକି; ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟିର ଆକ୍ରୋଶ ମୋତେ ଧରି ଏଠାକୁ ଟାଣି ଆଣିବ । ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଭାବନା ନାହିଁ । ମୋର ଭାବନା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଛୋଟ ଛୋଟ ପୁଅ ଝିଅଙ୍କ ପାଇଁ । ଏ ଦଳ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବାଦ୍ ଦେବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କଳ୍ପନା କରି ମୋ ଅନ୍ତର ଥରିଉଠୁଛି । ଅଥଚ ଯେତିକି ଦିନ କଟୁଚି, ମୁଁ ସେତେ ବେଶୀ ଏମାନଙ୍କ ଜଘନ୍ୟ ପାପର ଷୋଳ ଅଣା ଅଂଶୀଦାର ହୋଇଉଠୁଛି । ଏ ଯେ କି ଭୟଙ୍କର ଅବସ୍ଥା, ଭୁକ୍ତଭୋଗୀ ନ ହେଲେ ତାହା କେହି ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି

ଚିନ୍ତାରେ ରାତିରେ ମୋତେ ନିଦ ହେବାକୁ ନାହିଁ । ସେହି କାରଣରୁ ମୁଁ ଆଜି ଆପଣଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରାଇଦେଉଛି । ଆପଣ ନବାଗତ, ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ଆପଣଙ୍କର ସମୟ ଅଛି । ପଛରେ ମୋ ପରି ଆପଣ ଅନୁତାପ-ଅନଳରେ ଯେପରି ଦଗ୍ଧ ନ ହୁଅନ୍ତୁ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସ୍ଥିର ଭାବରେ ମରିସର କଥା ଶୁଣୁଥିଲା । କଥା ଶେଷ ହେବାରୁ ସେ କହିଲା—

"ମୁଁ ଦେଖୁଛି, ଆପଣଙ୍କ ମନ ବଡ଼ ନରମ । ଏତେ ନରମ ମନରେ କଅଣ ଏ ଦୁନିଆରେ କେହି ଆଜିକାଲି ଚଳିପାରିବ ?"

"କାଲି ରାତିରେ ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଲେ, ତାହା ସମର୍ଥନଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କଅଣ ଆପଣ ମନେ କରୁଛନ୍ତି ?"—ମରିସ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

"କାହିଁକି ନୁହେ ? ମୁଁ ତ ଭାବୁଚି—ଏହା ଦୁଇ ପକ୍ଷର ଗୋଟାଏ ଯୁଦ୍ଧ; ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଯାହା ଅଲଗା ।"

"ଏ ଯୁଦ୍ଧ ଚଳାଇବା ବା ଦରକାର କଅଣ ? ଏହା କି ବନ୍ଦ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ?"

"କିପରି ବନ୍ଦ କରିବ ? ପୋଲିସକୁ ଖବର ଦେଇ ?"

ମରିସ ଚମକିଉଠିଲା । କହିଲା, "ସର୍ବନାଶ; ଏ ଚିନ୍ତା ମନକୁ ଆଣିବା ଅର୍ଥ ସଶରୀରରେ ମୃତ୍ୟୁପୁରକୁ ଯିବା କଳ୍ପିନ୍ତୁ ।"

"ଆପଣଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ମନେହେଉଛି, ଆପଣ ପୋଲିସ ଆଗରେ ଯେପରି କି ଗୋପନ ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ।"

"ଆଦୌ ନୁହେ । ସେଭଳି ଚିନ୍ତା ମୋ ମନକୁ କେବେହେଲେ ଛୁଇଁ ନାହିଁ ।"

"ତେବେ ଭଲ କଥା ।"

"ତା ହେଲେ ମୁଁ କଅଣ ବୁଝିବି ଯେ, ମୁଁ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଯେଉଁସବୁ କଥା କହିଗଲି, ସେଥିରେ ତୁମେ ଆଦୌ ଏକମତ ନୁହ ?"

"ଦେଖନ୍ତୁ, ସତକଥା କହିଲେ, ଆପଣଙ୍କ ମନ ଭଳି ମୋ ମନ ଏତେଦୂର ନରମ ନୁହେ । ତା ଛଡ଼ା ଆପଣ ଯେଉଁସବୁ ଘଟଣା ଦେଖି ଏତେ ଭୟ ପାଇଯାଇଛନ୍ତି, ମୁଁ ତ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେପରି କିଛି ଦେଖି ନାହିଁ । ମୁଁ ଏଠାରେ ନୂଆ କି ନା । କିଛି ଦିନ କଟିଯାଉ; ବ୍ୟାପାରଟା କେତେଦୂର ଯାଉଛି, ଦେଖାଯାଉ; ତା ପରେ ଯାହା ହେବ, ତା କରିବା ।"

"ବୁଝିଲି, ଆପଣଙ୍କୁ ଏତେବେଳେ ଏଠାକୁ ଡାକିଆଣି କେବଳ କଷ୍ଟ ଦେବା ହିଁ ସାର ହେଲା । ଆଉ ଆପଣଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ରଖି ଲାଭ ନାହିଁ । ତେବେ ମୋର ଏତିକିମାତ୍ର ଅନୁରୋଧ, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ମୋର ଶିଶୁ ପିଲାଙ୍କ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ସ୍ମରଣକରି ଆପଣ ଏକଥା ଆଉ କାହାରି ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ନାହିଁ ।"

"ସେ ବିଷୟରେ ତ ମୁଁ ଆଗରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଯବାବ ଦେଇ ସାରିଛି । ମୋତେ ଆପଣ ଆଉ ଯାହା ମନେକରନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି, ଜାଣି ରଖନ୍ତୁ, ମୁଁ ଯାହା ମୁହଁରେ କହେ, ସେ କଥା ନିଶ୍ଚୟ ରକ୍ଷାକରେ ।"

କେତେକ ପରିମାଣରେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ମରସ କହିଲା, "ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା । ଆମେ ଦୁଇ ଜଣ ଏଠାକୁ କାହିଁକି ଆସିଥିଲେ, କଅଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ, ସେ ବିଷୟରେ

ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଥା ଠିକ୍ ହୋଇଯିବା ଦରକାର ।”

“କାହିଁକି ?”

“ଆମେ ଦୁହେଁ ଯେ ଏଠାରେ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଠିଆହୋଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ, ସେ ସମ୍ବାଦ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି ନିକଟରେ ନିଶ୍ଚୟ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ । ଆପଣ ଜାଣି ବି ପାରିବେ ନାହିଁ—କି ଉପାୟରେ ଏ ସମସ୍ତ ଖବର ସେ ପାଇବ କି ପାଇବ । ସେତେବେଳେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, ତା ନିକଟରେ ଗୋଟାଏ କିଛି ଯବାବ ଦେବାକୁ ତ ପଡ଼ିବ । ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଯବାବ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ହୋଇଗଲେ, କାହାରିକୁ ଆଉ ନିସ୍ତାର ମିଳିବ ନାହିଁ ।”

“ହଁ ଯାହା କହିଲ, ତା ଠିକ୍ । ଏବେ ଆପଣ କହନ୍ତୁ, କେଉଁଥିପାଇଁ ଆମେ ଏଠାରେ ଏକଜ ତ ହୋଇଥିଲେ ?”

“ମୋ ଦୋକାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ମୋତେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲି ।”

“ମୁଁ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଦେଲି—ଏଇଆ ତ ?”

“ହଁ, ଏଇ କଥା ।”

ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ଧକାର ଗାଢ଼ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ଦୁଇ ଜଣ ଦୁଇ ବିପରୀତ ପଥରେ ସହର ମଧ୍ୟକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

× × × ×

ତା ପର ଦିନ ସକାଳେ ନିଦରୁ ଉଠି ଚା ଖାଇ ମ୍ୟାକମର୍ଡୋ ସିଗାରେଟ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ୁଥିଲା । ତା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଗତ ଦୁଇ ଦିନର ଘଟଣାବଳୀ ମନମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଡ଼ନ କରି କେତେ କଅଣ ଆକାଶପାତାଳ ଭାବୁଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ

ସେ ଘରେ ବିଶାଳ ବପୁସହ ସ୍ୱୟଂ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜଣ୍ଡିର ଆବିର୍ଭାବ ଘଟିଲା ।

ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ ଦେଖି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଚୌକିରୁ ଉଠିପଡ଼ି ବିନୟର ସହିତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜଣାଇଲା । ସର୍ଦ୍ଦାର ବସିବାଲାଗି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚୌକି ଆଗକୁ ଠେଲିଦେଲା ।

ମ୍ୟାକ୍‌ଜଣ୍ଡି ଚୌକିକୁ ଗୋଡ଼ରେ ଟିକିଏ ପେଲିଦେଇ କହିଲା, "ଲୋକଙ୍କ ଘରକୁ ଆସି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଦୁଇ ପଦ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା, ସେତିକି ସମୟ ବି ମୋର ନାହିଁ । ସେ ସବୁ କାମ ପଛକୁ ପକାଇ ଏଠାକୁ ଯେତେବେଳେ ଆସିଛି, ସେତେବେଳେ ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ବୁଝିଥିବ ଯେ, ନିତାନ୍ତ ଦରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ କହିଲା, "କହନ୍ତୁ, ମୋର ଏହି ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ ମୋତେ କଅଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?"

"ବିଶେଷ କିଛି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ; କେବଳ ସତ କଥାଟି କହିବାକୁ ହେବ । କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ମିଲାର ପାହାଡ଼ତଳେ ମରିସ ସହିତ ତୁମର କଅଣ ସବୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇଥିଲା ?"

ଏପରି ହଠାତ୍ ଯେ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିବ, ସେଥିପାଇଁ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଆଦୌ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲା । ସେ କଳ୍ପନା ସୁଦ୍ଧା କରିପାରି ନ ଥିଲା ଯେ, ସ୍ୱୟଂ ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର ଏହି ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ ଆସି ତା ଘରେ ପହଞ୍ଚିବ । ତା ପରେ ପୁଣି ବିନା ଭୂମିକାରେ ଏ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଶ୍ନ ହେବାରୁ ସେ ପ୍ରଥମେ ହଡ଼ବଡ଼େଇ ଗଲା । ମାତ୍ର ନିମିଷକ ମଧ୍ୟରେ ମନକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ଯବାବ ଦେଲା—

"ଏହି ସାମାନ୍ୟ କଥାଟା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏତେ ସକାଳୁ ନିଜେ ଆପଣ ଆସିଗଲେ ? ସେପରି ଯଦି କିଛି ଗୁରୁତର କଥା ହୋଇଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ଆପଣ ଜାଣିରଖନ୍ତୁ ଯେ, ମୁଁ ଯାଇ ପ୍ରଥମେ ଆପଣଙ୍କୁ କହିଥାଆନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ରାତି ପାହିବାଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ି ନ ଥାନ୍ତା ।"

ହୁଏ ତ ଉତ୍ତେଜନାଟା ଟିକଏ ବେଶୀ ରକମର ପ୍ରକାଶ ପାଇଗଲା—ଏହି ପରି ଲଜ୍ଜାଭଙ୍ଗୀରେ ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ଲେଣ୍ଡି କୃତ୍ରିମ ଶାନ୍ତଭାବ ଧାରଣ କରି ପଚାରିଲା, "ତେବେ ଶୁଣିଥାଏ, କଥାଟା କଅଣ ?"

"ମୁଁ ମରିସ୍‌କୁ ଗୋଟାଏ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେବା ଲାଗି ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି । ବିଚରା ଭଦ୍ରଲୋକ, ଆଜି କେଉଁଠି ସୁବିଧା କରି ନ ପାରି ତା ନିଜ ଦୋକାନରେ ରହିବାପାଇଁ ମୋତେ କହୁଥିଲା ।"

"କେବଳ ଏତିକ ?"

"ହଁ, ଏତିକ ମାତ୍ର ।"

"ତୁମେ କଅଣ କହିଲ ?"

"ଆପଣ ତ ବୁଝିପାରୁଛନ୍ତି ମୁଁ କଅଣ କହିଥିବି । ଚାକିରି କରିବାଟା ତ ମୋର ବାହାରେ ଦେଖାଇବା ଭଳି ଗୋଟାଏ ଛଳନା । ଘରେ ବସି ମୁଁ ଯାହା ରୋଜଗାର କରିବି, ତାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ବି ଲୋକ ନାହାନ୍ତି ।"

"ସେ ଯାହାହେଉ, ତୁମେ ମରିସ୍ ସହିତ ବେଶୀ ମିଳାମିଶା କର ନାହିଁ—ଏହାହିଁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ।"

"କାହିଁକି ?"

"ମୋର ଇଚ୍ଛା—ଏହାହିଁ କଅଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ?"

ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ଏହି ଢଙ୍ଗର ଉତ୍ତର ଶୁଣିବାରେ ଆଗରୁ କେବେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନ ଥିଲା । ସେ ସମାନ ତେଜରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା—

"ଆମମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ; ମାତ୍ର ଆପଣ ମୋତେ ଯେତେଦୂର ଚିହ୍ନିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଆପଣଙ୍କର ବୁଝିବା ଉଚିତ ଯେ, ମୋ ପକ୍ଷରେ ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେ ।"

ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋର ଉତ୍ତର ଶୁଣି ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି ହାତ ମୁଠାକୁ ଦୃଢ଼ କରି ଯେପରି କାହାଉପରେ ଆଘାତ କରିବା ଲାଗି ଟେକୁ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ତା ତଳ ଓଠକୁ ଉପର ଦାନ୍ତପାଟି କାମୁଡ଼ି ଧରିଥାଏ । ମାତ୍ର ତାହା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ । ପରକ୍ଷଣରେ କଅଣ ଭାବି ସେ ହାତମୁଠା ଶିଥିଳ କରିଦେଲା । ତାର ଉଚ୍ଚ ହାସ୍ୟରେ ସେ ଘର କମ୍ପିଗଲା । କହିଲା, "ପ୍ରକୃତରେ ତୁମେ ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର । ମୁଁ ଟିକିଏ କଡ଼ା ମିଜାଜର ଲୋକ—ତେଣୁ ସେହି ଧରଣର ଲୋକଙ୍କୁ ହିଁ ମୁଁ ବେଶୀ ପସନ୍ଦ କରେ । କାହିଁକି ତା ସହିତ ନ ମିଶିବା ଲାଗି ମୁଁ କହିଲି, ତାହା ଯଦି ଶୁଣିବାକୁ ଚାହଁ, ତେବେ ଶୁଣ । ମରିସ୍ ତୁମକୁ କ୍ଲବର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉତ୍ତେଜିତ କରି ନାହିଁ ?"

"ନା ।"

"ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ ?"

"ଅନ୍ତତଃ ତାର ଏଇଟିକିକ ବୁଦ୍ଧି ଅଛି ଯେ, ମୋ ଆଗରେ ସେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାର ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି କହି ନିଜର ବିପଦ ଟାଣିଆଣିବ ନାହିଁ ।"

ଏହି ଉତ୍ତର ଭିତରେ ଯେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ପ୍ରଶଂସା ଥିଲା, ତାହା ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣିର ଅନ୍ତର ସ୍ପର୍ଶ କଲା । ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ପାଖକୁ ଲାଗି

ଆସି ତା କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି କହିଲା, "ମରସ୍‌ ଆଜି ଆମ କ୍ଲବରେ ରହିବାକୁ ଦୃହୁ ନାହିଁ । ସେଇଥିଲାଗି ତାକୁ ସଦାସର୍ବଦା ଆଖି ଆଗରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ୁଚି । ଖୁବ୍‌ ଶୀଘ୍ର ତାର ଗୋଟାଏ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ସେହି କାରଣରୁ ତା ସହିତ ତୁମେ ମିଳାମିଶା କରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଚି ।"

"କ୍ଲବ ବିରୋଧରେ ଯଦି କେହି କିଛି କହେ, ତେବେ ତାର ଉତ୍ତର କିପରି କଅଣ ଦେବାକୁ ହେବ, ସେ ଭାର ଆପଣ ମୋ ଉପରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ ଛାଡ଼ିଦେଇପାରନ୍ତି ।"

"ତା ମୁଁ ଜାଣେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ । ନ ହେଲେ ଏହି ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି ବଳେବଳେ ତୁମ ଦୁଆରମୁହଁକୁ ଆସି ନ ଥାନ୍ତା ।"

"ଆଜ୍ଞା ସର୍ଦ୍ଦାର, ଆପଣ କିପରି ଭାବରେ ଜାଣିଲେ ଯେ, କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମରହ୍‌ ସହିତ ମୋର ସେ ପାହାଡ଼ ତଳେ ଦେଖା ହୋଇଥିଲା ?"

"ଏଇ ତ ମୋର କାମ । ଏ ସହର ଭିତରେ କେଉଁଠାରେ କେଉଁ ମୂହୂର୍ତ୍ତରେ କଅଣ ହେଉଛି, ତାହା ମୋର ନଖଦର୍ପଣରେ । ନ ହେଲେ..."

ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି ମୁହଁରୁ କଥା ଶେଷ ହୋଇ ନାହିଁ, ସେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଏକସମୟରେ ଦୁଆରମୁହଁ ଆଡ଼କୁ ବୁଲିଗଲା । କାରଣ, ମଚମଚ ହୋଇ କେହି ଆସିବାର ଶବ୍ଦ ସେ ଶୁଣିଲେ । ଦୁହେଁ ବୁଲି ଦେଖିଲେ, ତିନି ଜଣ ଲୋକ ବନ୍ଧୁକ ଟେକି ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କାଇଦାଦୋରସ୍ତ ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମାର୍ଭିନ । ତାଙ୍କ ହାତରେ ଦୁଇ ନଳା ବିଶିଷ୍ଟ ରାଇଫଲ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋର ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହାତ ପକେଟରୁ କୌଶଳକ୍ରମେ ପିସ୍ତଲ ବାହାର କରିଆଣିଲା । ସେ ତାହା ଟିପିବାକୁ ବସିଲାବେଳକୁ ତାର ଆଖି ପଡ଼ିଲା, ପାଖ ଝରକାବାଟେ ଠିକ୍ ତା କାନମୁଣ୍ଡା ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଧୁକ ମୁନ । ସିଧାସଳଖ ତା ମୁଣ୍ଡକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତାହା ରହିଅଛି ।

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମାର୍ଭିନ ହସିଉଠି କହିଲେ, "ବନ୍ଧୁ, ହାତ ତଳକୁ ପକାଅ । ପୁଣି ନିକଟରେ ଦେଖାହେବ—ଏ କଥା ତୋତେ ସେଦିନ କହି ନ ଥିଲି କି ? ତେବେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଯେ ସେ ଦର୍ଶନଟା ମିଳିବ, ଏଭଳି ଆଶା କରି ନ ଥିଲି ।"

ଏହା କହି ଇସାରା ଦେବାରୁ ଦୁଇ ଜଣ କନେଷ୍ଟବଲ ଆସି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ହାତରୁ ପିସ୍ତଲଟା ଛଡ଼ାଇନେଲେ । ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟିର ବିପୁଳ ଶରୀର ସେମାନଙ୍କ ଉପରକୁ କୁଦିପଡ଼ି ବାଧା ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମାର୍ଭିନ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ ଗର୍ଜିଉଠି କହିଲେ, "ଆପଣ ଅକାରଣରେ କାହିଁକି ଆମ କାମରେ ବାଧା ଦେଉଛନ୍ତି ? ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଆସି ନାହିଁ । ଆସିଛି ମୋର ପୂର୍ବପରିଚିତ ଦୋସ୍ତକୁ ସଙ୍ଗେ ନେବା ଲାଗି । ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଆସିବି, ଆପଣ ସେତେବେଳେ ବାଧା ଦେଇପାରନ୍ତି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି କହିଲା, "ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ମୋର ବନ୍ଧୁ । ତେଣୁ ମୋର ଜାଣିବାର ଅଧିକାର ଅଛି ; ତାକୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ଗିରଫ କରିବାର କାରଣ କଅଣ ?"

ମାର୍ଭିନ ସରଳକଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତରଦେଲେ, "କାରଣ ଅତି ସ୍ପଷ୍ଟ । ଚଅରି ଦିନ ରାତିରେ ହେରାଲଡ୍ ସମ୍ପାଦକ ଷ୍ଟାଙ୍ଗରଙ୍କ

ଘରେ ପଶି ତାଙ୍କୁ ନିର୍ମମ ଭାବରେ ଆଘାତ କରିଥିବା ଅପରାଧରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଧରିନେବାକୁ ଆସିଛି ।”

ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ପ୍ରତିବାଦ କରିଉଠିଲା, “ମିଥ୍ୟା କଥା । ସେଦିନ ସମସ୍ତ ରାତି ମ୍ୟାକମାର୍ଟୋ ମୋ ସଙ୍ଗରେ ହୋଟେଲରେ ରହିଥିଲା । ଆମର ପଶାଖେଳର ଗୋଟାଏ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଚାଲିଥିଲା । ବହୁ ଲୋକ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ହିଁ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ରହି ଆମମାନଙ୍କ ରାତି କଟିଯାଇଛି ।”

“ନିଶ୍ଚୟ, ଅଦାଲତରେ ବିଚାର ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ଦରକାର ପଡ଼ିବ, ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପାଇଁ ସେତେବେଳେ ଆପଣ ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଇବେ । ଏଠାରେ ଆମଙ୍କୁ କହି ଲାଭ କଅଣ ?”

ଏହା କହି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମାର୍ଭିନ ଇଙ୍ଗିତ ଦେବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତ କନେଷ୍ଟବଲ ଆସି ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଟୋ ହାତରେ ହାତକଡ଼ି ଲଗାଇଦେଲେ । ତା ଅଣ୍ଟାରେ ଦଉଡ଼ି ବାନ୍ଧିବା ବେଳେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ତା କାନରେ କଅଣ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି କହିଦେଲା । ତା ପରେ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲା, “ଭଲ କଥା, ଅଦାଲତରେ ଦେଖାଯିବ । ପୋଲିସ ଅନ୍ୟାୟ କଲା ବୋଲି ଅଦାଲତ ଯେ ଅନ୍ୟାୟ କରିବ—ଏ ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ନାହିଁ ।”

ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମାର୍ଭିନ ସେକଥାକୁ ଆଦୌ କାନ ନ ଦେଇ କନେଷ୍ଟବଲମାନଙ୍କୁ ହୁକୁମ ଦେଲେ, “ଆସାମୀ ଯଦି ପଳାଇଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ, ତେବେ ବିନା ବିଚାରରେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଗୁଳି କରିଦେବ ।”

ତା ପରେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଅଭିବାଦନ ଭଙ୍ଗୀରେ କହିଲେ, “ହଉ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ବିଦାୟ ବନ୍ଧୁ ।”

ମ୍ୟାକ୍‌କର୍ଣ୍ଣି ଦୁଇ ହାତ ପାପୁଲିକୁ ମୁଠା କରୁକରୁ ନୀରବରେ କେବଳ ଠିଆହୋଇ ରହିଲା । ସେ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ, ଏ ସ୍ଥାନରେ ବାଧା ଦେବାକୁ ଯିବା ମୂର୍ଖତା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନୁହେ ।

ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡ୍ଡୋର ବିଚାର ଅଦାଲତରେ ଯଥାରୀତି ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ମ୍ୟାକ୍‌କର୍ଣ୍ଣି ଦଳର ପଇସାରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ପାଇଁ ଲଢ଼ିବାକୁ ଜଣେ ବଡ଼ ଓକିଲ ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ । ଜେରା ସମୟରେ ପୋଲିସର ଓକିଲ ହେରାଲ୍ଡ଼ ପ୍ରେସର କେତେଜଣ କମ୍ପୋଜିଟରଙ୍କୁ ପ୍ରଧାନ ସାକ୍ଷୀରୂପେ ଠିଆ କରାଇଥିଲେ । ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଛନ୍ତି ଯେ, କେଉଁମାନେ ନୃଶଂସ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ, ସେମାନେ ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନୋଟ କରି-ପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ପରଦିନ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋର ଓକିଲ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜେରା କଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଜଣ ଜଣ କରି ଓଲଟା କଥା କହିଲେ । ସେମାନଙ୍କ କଥାରୁ ବୁଝାଗଲା ଯେ, ଅନ୍ଧାର ମଧ୍ୟରେ ନିଜ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନି ହେବ ନାହିଁ । ଚିହ୍ନୋଟ କଲାବେଳେ ସେମାନେ ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡ୍ଡୋକୁ ଆଦୌ ଆଖିପାଖକୁ ଆଣିଲେ ନାହିଁ । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ପୋଲିସ ଉପରେ ରାଗି ରାୟରେ ଲେଖିଲେ, "ପୋଲିସ ନିଜର ତତ୍ପରତା ଓ ବାହାଦୁରୀ ଦେଖାଇବା ଲାଗି ଜଣେ ନିରୀହ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରିଆଣିଛି । ଷ୍ଟ୍ରେଙ୍ଗରଙ୍କୁ ପ୍ରହାର ଦେବା ଘଟଣା ସହିତ ଏ ଲୋକର କୌଣସି ସଂପର୍କ ଥାଇ ନ ପାରେ । ପୋଲିସ ଯେଉଁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଇଲା ସେଥିରୁ ଏ କଥା ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝାପଡୁଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୋଇଗଲା । ଏକାରଣରେ ପୋଲିସର ମୂର୍ଖତାରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ହାଜତରେ କଟାଇଥିବାରୁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସେଥିପାଇଁ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଏବଂ ତା ଦଳର ଲୋକମାନେ କୋର୍ଟ ହତାରେ ବିପୁଳ ଜୟଧ୍ୱନି କରି ମ୍ୟାକ୍‌ମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଲେ । ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ମାର୍ଭିନ ଦାନ୍ତରେ ଦାନ୍ତ ଚିପି ମୁହଁ ତଳକୁ ପୋତି ଅଦାଲତ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କେତେ ଜଣ ହାତତାଳି ଦେବାକୁ ଛୁଞ୍ଜା ନ ଥିଲେ ।

ପରିଶ୍ରୁତି

ଏହି ଘଟଣା ପରେ ଦେଖୁଦେଖୁ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ନାମ କ୍ଲବରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଶୁଣାଗଲା । ଯମଦୂତ ଦଳରେ ଯୋଗଦାନ କରିବାର ଏତେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଯେଉଁ ଖ୍ୟାତି ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତି ଲଭକଲା, ତାହା ଆଉ କୌଣସି ସଭ୍ୟ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟି ନାହିଁ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ, ତା ସାଙ୍ଗରେ ବନ୍ଧୁତା କରିବାକୁ ଦଳର ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରୀତିମତ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଲାଗିଗଲା । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ, ଦୁନିଆରେ ଏଇ ଏକମାତ୍ର ଜଣେ ଲୋକ, ଯେ କି ସର୍ଦ୍ଦାରର ମୁହେଁମୁହେଁ ପ୍ରତିବାଦ କରି ନିଜ କଥା ଜାହିର ରଖେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଆଖିକୁ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଅତୀବ ବହୁଗୁଣକର ମହାମାନବ ପରି ଦେଖାଯାଏ । ମ୍ୟାକଗିଣ୍ଟି ମନେମନେ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରେ ଯେ, ସେ ଏତେ ଦିନଯାଏ କେବଳ ଛେଳିଗୁଡ଼ାଏ ବାନ୍ଧି ରଖିଥିଲା; ଏବେ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଶିକାରୀ କୁକୁର ପାଇଛି । ତେଣୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା ମଝିରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କେତେବେଳେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, ସେ ତାହା ଗୌରବରେ ସହିଯାଏ । କାରଣ ସେ ଯେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଶିକାରୀ କୁକୁର ଜାତିସୁ ଜୀବ ।

କେବଳ ଜଣକ ନିକଟରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ଏହି ଖ୍ୟାତି ମର୍ମାନ୍ତିକ ବେଦନାଦାୟକ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା—ସେ ହେଉଛି ଏଟି । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ଯଶ ଦ୍ୟୋତି ଲୋକେ, ଅର୍ଥାତ୍ କ୍ଲବର

ସଭ୍ୟମାନେ ଗର୍ବର ସହିତ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିବାର ସେ ଯେତିକ ଶୁଣେ, ସେତିକ ମନେମନେ ଭୟରେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇଉଠେ । ସେ ଜାଣେ ଯେ, ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋକୁ ଯଦି ଏହି ଯମଦୂତ ଦଳ କବଳରୁ ବାହାର କରି ଅଣା ନ ଯାଏ, ତେବେ ତାକୁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ପାଇବାର ଆଉ କିଛି ମୂଲ୍ୟ ରହିବ ନାହିଁ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଯେ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡକାୟତ ହେବ, ଏପରି କଳ୍ପନା ସେ କରିପାରେ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟହ ଦିନରେ ବାଛଣୀକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ମନେମନେ ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକଚିତ୍ତରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ—ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋର ସୁମତି ହେଉ, ସେ ଯେପରି ଏହି ନରହନ୍ତା ଡକାୟତ ଦଳଙ୍କଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇଯାଉ । ମାତ୍ର ସକାଳ ସନ୍ଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଯେଉଁସବୁ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପାଏ; ସେଥିରେ ତା ମନ ଏକାବେଳକେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼େ । ସେ ମନରେ ଭାବେ, ଭଗବାନ ତାହାର ଏ କାତର ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ତା ଅନ୍ତର ଏତେଦୂର ଅଧିକାର କରି ବସିଥିଲା ଯେ, ଯେତେ ବିରକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ମନମଧ୍ୟରୁ ତାକୁ ପୋଛିଦେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ଯେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର, ଯାହାର କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଏପରି ଉଦାରତା ଝରି ରହିଥାଏ, ସେ ପୁଣି ହେବ ଡକାୟତ ? କ୍ଲବର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା, ଭାବଭଙ୍ଗୀ, ଚାଲିଚଳନ ସହିତ ତାହାର ତ ତିଳେ ହେଲେ ମେଳ ହୁଏ ନାହିଁ । ତେବେ ସେ କାହିଁକି ସେମାନଙ୍କ ଦଳରେ ମିଶିଲା ?

ଏହିପରି ନାନା କଳ୍ପନା କରିକରି ଦିନେ ସେ ଏତେଦୂର ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଯେ, ନିଜ ଘରେ ଥୟ ହୋଇ ଆଉ

ରହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଚାଲିଚାଲି ଆସି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସେତେବେଳେ ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ ଖଣ୍ଡେ କଅଣ ଚିଠି ଲେଖୁଥିଲା ।

ଏଡି ପଛପାଖରୁ ଆସ୍ତେଆସ୍ତେ ଯାଇ ତା କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଚମକିଉଠି ଚିଠିଟାକୁ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଲୁଚାଇଦେଲା ।

ଏଡି ବିରସମନରେ କହିଲା, "ମୋତେ ଦେଖି ଏଭଳି ଚମକିଉଠିଲ କାହିଁକି ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ମୁଁ ଭାବିଥିଲି, କେହି ଗୋଇନ୍ଦା ପୋଲିସ ଆସିଗଲେ ଅବା ।"

ଏହି ଉତ୍ତର ପାଇ ଏଡିର ମନ ଆହୁରି ଦବିଗଲା । ସେ ଭଗ୍ନକଣ୍ଠରେ କହିଲା, "କଅଣ ଲେଖୁଥିଲ, ଦେଖିପାରିବି କି ?"

"କ୍ଲବର କଥାସବୁ; ତେଣୁ ଅତି ଗୋପନୀୟ ।"

"ମୋ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ?"

"ଯେତେବେଳେ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ହେଲି, ସେତେବେଳେ ଏହିପରି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛି । ସେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ତ ଭାଙ୍ଗିପାରିବି ନାହିଁ ।"

ଏଡି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ଦୁଇ ହାତ ଧରି ବିକଳ ଭାବରେ କହିଉଠିଲା, "ତୁମ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ୁଚି; ତୁମେ ଏହି ଦଳ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଚାଲ, ଏଠା ଛାଡ଼ି ଆଉ ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ପଳାଇଯିବା ।"

"ମୁଁ ଦଳ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ବି ଦଳ କଅଣ ମୋତେ ଛାଡ଼ିବ ?"

"ଆମେ ବହୁତ—ବହୁତ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ ?"

"ଯେତେ ଦୂରକୁ ଯାଅ ନା କାହିଁକି, କ୍ଲବର ହାତ ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ । ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପାଖକୁ ଟାଣିଆଣିବେ ।"

"ତେବେ ତୁମେ କାହିଁକି ଏ ସାଂଘାତିକ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟ ହେଲ ?"

"ସେ କାରଣ ତୁମେ ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ । ତେବେ ବୋଧହୁଏ ଛ ମାସ ପରେ ମୁଁ ଏ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବି—ଏ ଯବାବ ଦେଉଛି । ଏଥିରେ ତୁମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ତ ?"

× × × ×

ସେହି ଦିନ ସର୍ଦ୍ଦାର ପାଖରୁ ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ଓ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ନିକଟକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଆସିଲା । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା, "ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଲବରୁ ଦୁଇ ଜଣ ସଭ୍ୟ ଏଠାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଅଣା-ଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଲାଗି ସେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ କିଛି ଦିନ ଅତି ଗୋପନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ । ହୋଟେଲରେ ଏବେ ଲୋକ-ଗହଳି ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ସେଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ରଖାଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେ । ତୁମର ରହିବା ସ୍ଥାନରେ ସେ କମ୍ରେଡ଼ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବାକୁ ହେବ ।"

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ଏଥିରେ ଅସମ୍ମତି ଜଣାଇବାର କିଛି କାରଣ ନ ଥିଲା ।

ସେହି ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ଆସି ଦୁଇ ଜଣ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ପହଞ୍ଚିଲେ । କ୍ଲବର ସଙ୍କେତ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ପରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନର ସହିତ ପାଛୋଟି ନେଲା । ସାମାନ୍ୟ କେତେ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ

ସହିତ ସେ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କର ବନ୍ଧୁତା ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇଉଠିଲା । ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱାସ ଏତେ ଦୂର ଦୃଢ଼ ହୋଇଗଲା ଯେ, ଦଳର ମିତ୍ରବିରୁଦ୍ଧ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆଗନ୍ତୁକ ଦୁଇ ଜଣ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅତୀତ କୀର୍ତ୍ତି ଗର୍ବର ସହିତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନେ କିଛି ହେଲେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ନାହିଁ । କେବଳ କହିଲେ—

"କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମେ କୌଣସି କଥା କାହାର ଆଗରେ କହୁ ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଓ ସ୍କାନଲାନ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯୋରକରି କିଛି ମଧ୍ୟ ପଚାରିଲେ ନାହିଁ । ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଯେ କୌତୂହଳ ଜାତ ହୋଇ ନ ଥିଲା, ତା ନୁହେ ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ରାତ ପାହାନ୍ତା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ, ସେହି ଅତିଥି ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଶଯ୍ୟା ଖାଲି । ସ୍କାନଲାନ କିଛି ହେଲେ ବୁଝି ନ ପାରି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ଉଠାଇଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଝରକା ବାଟେ ମୁହଁ ବଢ଼ାଇ ଦେଖିଲା, ସେ ଦୁହେଁ ଅତି ସାବଧାନରେ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପଛେପଛେ ଅତି ଗୋପନରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଓ ସ୍କାନଲାନ ଅନ୍ଧକାରରେ ଅନୁସରଣ କଲେ । ପ୍ରଭାତ ହେବାର ପୂର୍ବାଭାସର ସୂଚନା ମିଳୁ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାସ୍ତାରେ ଦୁଇ ଜଣ କୁଲି ଚଳବୁଲ କଲେଣି । ସହରର ପ୍ରଧାନ ରାସ୍ତାର ଶେଷମୁଣ୍ଡରେ ଆଉ କେତେ ଜଣ ଲୋକ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଆଗନ୍ତୁକ ଦୁଇ ଜଣ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶିଗଲେ । ତା ପରେ ସମସ୍ତେ ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗରେ ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ ।

ସ୍କାନଲ୍ଲାନ କ୍ଲବର ବହୁଦିନର ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏସବୁ ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ କେବେ ଡକା ଯାଇ ନ ଥାଏ । କେତେ-ଗୁଡ଼ିଏ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଏହିପରି ଗୁରୁତର କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଦୂରରେ ରଖା-ଯାଇଥାଏ । କାରଣ, ଏ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଦୃଢ଼ତା ନ ଥାଏ । କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ ଲାଗି ସେମାନେ ଅପାରଗ, ଅଯୋଗ୍ୟ । ସେହି କାରଣରୁ ଏହି ଆଗନ୍ତୁକଦ୍ୱୟ କଅଣ କରିବେ, ତାହା ଦେଖିବା ଲାଗି ସ୍କାନଲ୍ଲାନର କୌତୂହଳ ଅତି ବେଶୀ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ଅଥଚ ଦଳର ଆଇନ କାନୁନରେ ଏହା ଅତି ବେଶୀ ଦୋଷାବହ ।

ସହର ପ୍ରାନ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଲୌହଖଣି ନିକଟରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଖଣିଦ୍ୱାର ପଛରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ମୁଣ୍ଡିଆ । ସେହିଠାରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଓ ସ୍କାନଲ୍ଲାନ ଠିଆ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ କେହି ଦେଖିବାର ସମ୍ଭାବନା ନ ଥିଲା; ମାତ୍ର ସେମାନେ ସବୁ ଦେଖିପାରୁ ଥିଲେ ।

ଅନ୍ୟ ଦଳରୁ ଆସିଥିବା ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ସହ ସେ ଦଳର ଲୋକେ ସେହି ଅଳ୍ପ ଅଲୁଅମିଶା ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ମୁଣ୍ଡର ଟୋପିରେ ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ ଛକାଲଭଳି ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ । କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ସେହି ଖଣିର ମ୍ୟାନେଜର ମେଞ୍ଜିସ୍ ଘରୁ ବାହାରି ପଦାକୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ସେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲଚିତ୍ତରେ ଡଗଡଗ ହୋଇ ଚାଲି ଆସୁଥିଲେ ।

ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ଠିକଏ କଅଣ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ମେଞ୍ଜିସ୍ ହଠାତ୍ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । ଦେଖିଲେ, ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ କେତେ-ଗୁଡ଼ିଏ ଲୋକ । ସେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଚାରିଲେ, "କିଏ ସେ? ଏତେ ଭୋରରୁ ଏଠାରେ କଅଣ କରୁଛ ?"

ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ରିଭଲଭର ଶବ୍ଦରେ ମିଳିଲା । ଏକସମୟରେ ତିନୋଟି ଆଗ୍ନେୟାସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ୁମ୍ ଗୁଡ଼ୁମ୍ ଗର୍ଜନ କରିଉଠିଲା । ଗୋଟିଏ ଗୁଳି ମେଞ୍ଜିସଙ୍କ ତଳପେଟ ଫୁଟାଇ ସିଧାସଳଖ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା । ମେଞ୍ଜିସ୍ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି ତଳେ ଲୋଟିପଡ଼ିଲେ । ତା ପରେ ଦୁଇ ହାତ ପେଟରେ ଚପି ଧରି ଅଣ୍ଟୁମାଡ଼ି ଉଠିବସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲାବେଳକୁ ଆଉ ଥରେ ରିଭଲଭର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ମେଞ୍ଜିସଙ୍କ ପ୍ରାଣହୀନ ଦେହ ସେହିଠାରେ ଢଳିପଡ଼ିଲା । ସେହି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ତଳେ କୁଲି ହତା ମଧ୍ୟରୁ ସେହି ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଆସୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗୋଟିଏ ଗୁଳି ଫୁଟିବାରୁ ସେମାନେ ଭୟରେ ପଳାଇଗଲେ । ନରହନ୍ତା ଦଳ ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ଧକାରଭିତରେ ନିଜ ଦେହକୁ ଲୁଚାଇଦେଇ ସାରିଲେଣି ।

ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ଓ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଫେରି ଘର ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କଲେ । ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ପାଟିକୁ କଥା ଆସୁ ନାହିଁ । ଭିତରଟା ଶୁଖି ଅଠାଅଠା ଲାଗୁଛି । ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ କିପରି ହତ୍ୟା କରିଯାଏ, ତାହା ଜୀବନରେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ସେ ଦେଖିଲା । ତା ମୁହଁର ଭାବଭଙ୍ଗୀରୁ ତା ମନକଥା ବୁଝିପାରି ଖ୍ୟାତିସମ୍ପନ୍ନ ଜାଲିୟାତ୍ ଓ ନରହନ୍ତା ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ କହିଉଠିଲା, "ଏଥିରେ ଏତେ ଦୂର ଚିନ୍ତିତ ହେବାର କଅଣ

ଅଛୁ ? ଏ ତ ଗୋଟାଏ ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରେ ନିଷ୍ଠୁରତା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ହୁଏ ତ ଆମକୁ ଏ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା ।

ସ୍କାନଲ୍ୟାନ ହଁ କି ନା କିଛି ହେଲେ କହିଲା ନାହିଁ ।

× × × ×

ସେଦିନ ଶନିବାର । କ୍ଲବ ବୈଠକରେ ମେଞ୍ଜିସର ମୃତ୍ୟୁ-ଉପଲକ୍ଷେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଶ୍ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଦେଲା । ବହୁଦିନ ହେଲା ମେଞ୍ଜିସ୍ ସହିତ ଯମଦୂତ ଦଳର ଗୋପନ ସଂଘର୍ଷ ଲାଗିରହିଥିଲା । ମେଞ୍ଜିସ୍ ଅସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି । କୁଲି ବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅବହେଳା କଲେ, ସେ ତାହା ଆଦୌ ସହ୍ୟ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ବିଶେଷତଃ ତାଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା ଯେ, ମଦ୍ୟପମାନଙ୍କ ହାତରେ କିଛି ହେଲେ କାମ ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଯେଉଁମାନେ ମଦ ଖାଇ କାମକୁ ଆସିଥାଆନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରଥମେ ସତର୍କ କରାଇଦିଅନ୍ତି । ଶେଷକୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ତଡ଼ିଦିଅନ୍ତି । ସେହି ଖଣିର କୁଲି ଓ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାଂଶ ଏହି କ୍ଲବର ଲୋକ ହିଁ ରହିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହି ସତର୍କବାଣୀକୁ ଖାତିରକୁ ବି ଆଣନ୍ତି ନାହିଁ । ମେଞ୍ଜିସ୍ ବାଧହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର କରିଦେଇଥିଲେ । ସେମାନେ କ୍ଲବର ସର୍ଦ୍ଦାର ଏବଂ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଏହି କଥାକୁ ଅତିରଞ୍ଜିତ କରି ମେଞ୍ଜିସ୍‌ଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ କରିରଖିଲେ । କେତେ ଥର କ୍ଲବ ବୈଠକରେ ଏହି କଥା ଆଲୋଚନା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

ମେଞ୍ଜିସଙ୍କୁ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରାଇଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ କେତେ ପ୍ରକାର ବେନାମୀ ଚିଠି ଦିଆଗଲା । ତା ପରେ ତାଙ୍କ ଘର

ଜାନୁମାନଙ୍କରେ ମୃର୍ଦ୍ଧାର ବୁଦ୍ଧା ଖଟିଆର ନବ ଅଙ୍କାହେଲା । ଏ ଧମକକୁ ସେ ପାସଙ୍ଗରେ ପକାଇଲେ ନାହିଁ । ଫଳରେ ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ଦଶା ହେଲା, ତା ତ ଟିକଏ ଆଗରୁ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ସେହି କାରଣରୁ କ୍ଲବ ବୈଠକରେ ଆଜି ଆନନ୍ଦର ଢେଉ ଖେଳୁଛି । ଯେପରି କି ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ବିଜୟ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି । ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣ ଏହି ବିଜୟର ଉତ୍ତେଜନାକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ସେ ଖୁସ ମିଜାଜରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋକୁ ଟିକଏ ନିରୋଳାକୁ ଡାକନେଇ କହିଲା —

"ଏତେ ଦିନ ପରେ ତୁମର ଉପଯୁକ୍ତ ଗୋଟାଏ କାମ ଜୁଟିଯାଇଛି । ତୁମକୁ ନିଜ ହାତରେ ତାହା ହାସଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ନିଜକୁ କୃତାର୍ଥ ମନେକଲା । ସେ କହିଲା, "ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ କୃତଜ୍ଞ ।"

"ଇଚ୍ଛା କଲେ ଅବଶ୍ୟ ତୁମେ ସାଙ୍ଗରେ ଦୁଇ ଜଣ ଲୋକ ନେଇପାର । ମୋ ମତରେ ତୁମେ ମାଷ୍ଟର ଓ ରେଲ୍ଲୀକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଲେ ଭଲ ହେବ । ସେ ଦୁହେଁ ବେଶ୍ କାମକା । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ଚେଷ୍ଟରର ଉଇଲ୍‌କକ୍‌କୁ ଯବତ୍ କରି ନ ପାରିବା, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମେ ଶାନ୍ତିରେ ରହିପାରିବା ନାହିଁ । ତାକୁ ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଦେଇପାରିବ, ତେବେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ସବୁ କ୍ଲବର ଅଜସ୍ର ପ୍ରଶଂସା ତୁମପାଇଁ ଥିଆ । ତୁମେ ଅତି ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ଓ ଆଦର୍ଶ ସ୍ଥାନୀୟ ହୋଇଯିବ ।"

"ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ମୋର ଯଥାସାଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ମାତ୍ର ସେ ଲୋକଟା କିଏ ? କେଉଁଠାରେ ତାର ସନ୍ଧାନ ପାଇବି— ଏହା ତ ମୋତେ କହିଲେ ନାହିଁ ।"

"ନିଶ୍ଚୟ କହିବି, ତା ନ ହେଲେ ତୁମେ କାମ ହାସଲ କରିବ କିପରି ?"

ଦରପୋଡ଼ା ସିଗାରେଟଟା ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ମ୍ୟାକ୍‌କିଣ୍ଟି ଟିକିଏ ଦୃଢ଼ ହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲା । ତା ପରେ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲା—

"ଚେଷ୍ଟର ଉଇଲକକ୍ ଓ଼ାଇକ ଲୁହା କାରଖାନାର ପ୍ରଧାନ କାର୍‌ପରଦାର । କିଛିଦିନ ସେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ତା ଦେହର ବହୁତ ସ୍ଥାନରେ ରହିଛି । ସେ ତାକୁ ତାର ଗର୍ବର ଚିହ୍ନ ବୋଲି ମନେକରେ । ଆମେ ଆଗରୁ ଦୁଇ ଥର ଚେଷ୍ଟା କଲୁଣି; ମାତ୍ର ତାର ଭାଗ୍ୟଟା ଭଲ । ସେ ଦୁଇ ଥରଯାକ ରକ୍ଷା ପାଇଯାଇଛି । ଆମର ସବୁ ଉଦ୍ୟମ, କଳ୍ପନା ତ ପାଣି ଫାଟିଯାଉଛି; ପୁଣି ଆମର ବହୁତ କ୍ଷତି ବି ହେଉଛି । ତା ଡର ହେଉଛି......।"

ଏତିକ କହି ମ୍ୟାକ୍‌କିଣ୍ଟି ଉଠିଯାଇ ଆଲମିରା ଭିତରୁ ଗୋଟାଏ ନକ୍ସା ଟାଣିଆଣିଲା । ତାକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଖୋଲିଦେଇ କେତେକ ଅଂଶ ଟିପରେ ଦେଖାଇଦେଲା । କହିଲା, "ଦେଖ, ଏଇଠାରେ ହିଁ ତାର ଘର । ସେ କାରଖାନା ଆଡ଼କୁ ଯାଇଥିବା ରାସ୍ତାର ଶେଷମୁଣ୍ଡରେ ଏହି ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଘର ଅଛି । ପାଖଆଖରେ ଆଖି ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଉ କୌଣସି ଘର ନାହିଁ । ଲୋକଟା ସବୁ ସମୟରେ ବନ୍ଧୁକ ପିସ୍ତଲ ହାତରେ

ଧରି ରହିଥାଏ । ଠକ୍ କରି ଶବ୍ଦ ଆସିଲେ ବନ୍ଦୀବସ୍ତୁରରେ ଗୁଳି ଚଳାଏ । ତେଣୁ ଦିନବେଳା ସେଠାକୁ ଯିବା ନିରାପଦ ନୁହେ । ସେଥିପାଇଁ ମୋର ପରାମର୍ଶ, ରାତି ଅଧ ସମୟରେ, ପିଲା କବଲ୍ଙ୍କୁ ଧରି ସେ ଯେତେବେଳେ ନିଦ୍ଭୂମ ନିଦରେ ଶୋଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରୁଥିବ, ସେହି ସମୟରେ ହାତବୋମା ସହ ବସ୍ତାଏ ବାରୁଦ ଓ ଗୋଟିଏ ଡ଼ିଆସିଲ କାଠି; ବେଶ୍, ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ସବୁ ସଫା । ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପିଲାପିଲି ସହ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସେ ନିଦରେ ଶୋଇ ସୁଖସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିବ ।

"ଲେକଟାର ଅପରାଧ ?"—ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

"ତୁମକୁ ଆଗରୁ କହିଲି ନାହିଁ—ତା ଲାଗି ଆମର ବହୁତ କ୍ଷତି ହେଲାଣି; ପୁଣି ତାର ଗୁଳିରେହିଁ ଜିମ୍ କର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରାଣ ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ କର୍ଣ୍ଣରର ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖକୁ ମାସକୁ ମାସ ଆମଙ୍କୁ ଯୋରମାନା ପଠାଇବାକୁ ପଡୁଛି ।"

"ଜିମ୍ କର୍ଣ୍ଣରକୁ ସେ କାହିଁକି ଗୁଳି କଲା ?"

"ଛିଃ, ତୁମଙ୍କୁ ଆଉ ପାରିହେବ ନାହିଁ । ରାତିରେ କର୍ଣ୍ଣର ତାକୁ ଯବର୍ କରିବା ଲାଗି ତା ଘର ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲା । ସବୁ କାମ ପ୍ରାୟ ହାସଲ ହୋଇଆସିଥିଲା । ମାତ୍ର ହଠାତ୍ ସେ ବଦ୍‌ମାସ କର୍ଣ୍ଣରକୁ ଦେଖି ପକାଇଲା ଏବଂ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବନ୍ଧୁକ ଚଳାଇଲା । ସେହି ପ୍ରଥମ ଗୁଳି ହିଁ କର୍ଣ୍ଣର ଛାତିରେ ଗଳିଗଲା । ସେସବୁ ବିଷୟରେ ଏତେ ଜାଣି ଲାଭ କଅଣ ? ଆମର ଯେ ଶତ୍ରୁ, ତାକୁ ଜଗତରୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ହିଁ ହେବ ।"

"ଲେକଟାର ପିଲାପିଲି ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ପରା କହୁଛନ୍ତି ? ସେମାନଙ୍କୁ ବି……"

"ଆରେ ହଁ, ହଁ । ତା ନ ହେଲେ ଚେଷ୍ଟରକୁ ଯାଇବ କପରି ? ପୁଣି ଯେ ଶତ୍ରୁ, ତାର ମୂଳ ରଖିବା ବି ଉଚିତ ନୁହେଁ ।"

"ହଁ, ଏଥରକ ବୁଝିଲି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କ୍ଲିଣ୍ଟି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋର ପିଠି ଥାପୁଡ଼େଇ ହସି ହସି କହିଲା, "ସାବାସ୍ ଭାଇ; କିନ୍ତୁ ବିଳମ୍ବ କଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ।"

"ମୋତେ ଗୋଟାଏ ମାତ୍ର ଦିନ ସମୟ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

× × ×

ସେଦିନ ରାତିରେ ନିଜେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଯାଇ ଚେଷ୍ଟର ୱିଲକକ୍ ଘର ଦେଖି ଆସିଲା । ସହରଠାରୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚମାଇଲ ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଚ ମୁଣ୍ଡିଆ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ସୁନ୍ଦର ଘର ।

ପର ଦିନ ସକାଳେ ସର୍ଦ୍ଦାର ବଗାଦ ମୁତାବକ ଦୁଇ ଜଣ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସହିତ ଗୋପନରେ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । କେଉଁ ସମୟରେ କପରି ଭାବରେ କାମ ହାସଲ ହେବ, ତାର ସବୁ ପ୍ରକାର ଯୋଜନା ହୋଇଗଲା । ରାତିରେ ଘୋର ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ସେ ତିନି ଜଣ ଗଡ଼ ଜିଣିବାକୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲେ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ନିଜ ହାତରେ ବୋମା, ବାରୁଦମୁଣା ଧରିଥାଏ । ପକେଟରେ ରିଭଲଭର ଥିଲା ।

ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଯାଇ ଚେଷ୍ଟର ଘର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେବେଳେ ହୁଏ ତ ସେ ଘରର ଲୋକେ ଶୋଇପଡ଼ି ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ନିଘୁଞ୍ଚିଆ ବଣୁଆ ସ୍ଥାନରେ ସେମାନେ ଲୁଚି ବସିରହିଲେ ।

କ୍ରମେ ରାତି ଗଭୀରତର ହେଲା । ଚେଷ୍ଟରଙ୍କ ଘର ଭିତରୁ କୌଣସି ଗହଳ ଚହଳ ବା ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଶୁଣାପାଉ ନ ଥାଏ । ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ସେ ତିନି ଜଣ ତିନୋଟି ନିଶାଚର ଶୃଗାଳ ଭଳି ଆଣ୍ଠେଇ ଆଣ୍ଠେଇ ଘରଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ଘରର ପଛପାଖରେ ଠିକ୍ କାନ୍ଥମୂଳକୁ ଗୋଟିଏ ଗାତ ଖୋଳାଗଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ନିଜେ ସେ ଗାତରେ ବାରୁଦ ବସ୍ତା ରଖିଦେଲା । କିଛି ଦୂରରେ ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ବୋମା ସଜା ହେଲା । ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ବାରୁଦବୋଳା ଦଉଡ଼ି ବାରୁଦ ବସ୍ତାରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ତାକୁ ବହୁତ ଦୂରକୁ ଲମ୍ବାଇ ଆଣିଲେ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସାଙ୍ଗ ଦୁଇ ଜଣକୁ ସେଠାରୁ ଅତି ଶୀଘ୍ର ବହୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲା । ସେମାନେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ସେ ନିଜେ ଦିଆସିଲି ମାରି ଦଉଡ଼ିରେ ନିଆଁ ଲଗାଇଦେଲା ଏବଂ ସେଠାରୁ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଗଲା । ସାମାନ୍ୟ କେତେ ମିନିଟ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ନିଆଁ ହୁ କରି ଜଳିଉଠିଲା ଏବଂ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଭୂମିକମ୍ପ ହେଲା ଭଳି ଶବ୍ଦ କରି ସେହି ସୁନ୍ଦର କୋଠାଘରଟି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ି ତଳେ ଜମା ହୋଇଗଲା । ସେତେବେଳେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଓ ତା ସହକର୍ମୀଙ୍କ ବିଜୟ ଅଟ୍ଟହାସ ସେହି ଶବ୍ଦକୁ ବଳିପଡ଼ିଲା ।

ବିଜୟୋଲ୍ଲାସରେ ନାଚିନାଚି ସେ ତିନିଜଣ ଆସି ମ୍ୟାକ୍‌ଜିନ୍ସି ହୋଟେଲରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜିନ୍ସି ତାର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କର ଅପେକ୍ଷାରେ ଗୃହେଁ ବସିଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ କରି ଫେରି ଆସିବାର ଦେଖି ସେ ଆନନ୍ଦ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ ଛାତିରେ ଯାକି ଧରିଲା । ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସ୍ୱରରେ କହି

ଉଠିଲା, "ସାବାସ୍ ବନ୍ଧୁ । ମୋର ଏ ଆସନ ତୁମରି ପାଇଁ । ମୋ ପରେ ତୁମେ କେବଳ ଏ ଦଳର ସର୍ଦ୍ଦାର ହେବାର ଉପଯୁକ୍ତ ।"

କିନ୍ତୁ ପର ଦିନ ଖବର ମିଳିଲା ଯେ, ଚେଷ୍ଟରଙ୍କ ଘରେ ସେଦିନ ଜନପ୍ରାଣୀ ନ ଥିଲେ । କିପରି କେଜାଣି ଚେଷ୍ଟର ବୋଧହୁଏ ଆଗରୁ ସୂଚନା ପାଇ ସେଦିନ ସକାଳେ ପିଲାକବିଲା ଧରି ସହର ମଧ୍ୟକୁ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଟୋ ଏହା ଶୁଣି କ୍ଷୁବ୍ଧ ଓ ଆକ୍ରୋଶରେ ସନ୍ଧ ଓଠକୁ ଦାନ୍ତରେ କାମୁଡ଼ି କହିଉଠିଲା, "ସେ ! କେଉଁ ଯମପୁରକୁ ଯିବ ? ସେଉଁଠାକୁ ଯାଉ ନା କାହିଁକି, ତାକୁ ଖୋଜି ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାର କରିବ ?"

ବିଫଳକାମ ହୋଇଥିବାରୁ ଦଳମଧ୍ୟରେ ମ୍ୟାକମାର୍ଟୋ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଦୁଃଖିତ ହୋଇଥିଲା ।

× × × ×

ଏହି ଘଟଣା ପରେ ଆଉ କେତେ ମାସ କଟିଗଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଟୋ ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଲବର ଜଣେ ବଶିଷ୍ଟ ଅଫିସର, ସର୍ଦ୍ଦାରର ପ୍ରଧାନ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ପରାମର୍ଶଦାତା । କ୍ଲବର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନେ ତାର ଉନ୍ନତିରେ ଈର୍ଷାନ୍ୱିତ । ମ୍ୟାକ୍‌ଜିଣ୍ଟିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ସେ ଏବେ ସର୍ଦ୍ଦାରର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରେ; ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଏ । ଏହି ସୁଯୋଗରେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ କେବଳ ଯମଦୂତ ଦଳ ନୁହେଁ, ପାଖଆଖ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାଖାର ମଧ୍ୟ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ହର୍ତ୍ତାକର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ଜଣେ କମ୍ରେଡ ମରସ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ଗୋପନୀୟ ସ୍ଥାନକୁ ଡାକିନେଇ ଆତଙ୍କିତ ଚିତ୍ତରେ କହିଲା, "କ୍ଳବର ସର୍ବନାଶ ହେବାକୁ ବସିଲାଣି ।"

"କାହିଁକି ? କଅଣ ହେଲା କି ?"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇ ପଚାରିଲା ।

"ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର ସମ୍ବାଦ ତୁମକୁ ଦେବି । ତୁମେ କିନ୍ତୁ ପଚାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ମୁଁ ଏ ସମ୍ବାଦ କେଉଁଠାରୁ ପାଇଲି । ପଚାରିବ ନାହିଁ ତ ? ନିୟମ କର ।"

"ନିୟମ କରୁଛି—ପଚାରିବି ନାହିଁ ।"

"ଆଉ ଏଥର କିଛି ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଏଠାକାର ସବୁ ବଡ଼ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀ ଧନୀ ଲୋକେ ମିଳି ଆମେରିକାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୋଏନ୍ଦା ବର୍ଡି ଏଡୱାର୍ଡ଼କୁ ଏଠାକୁ କୁଆଡ଼େ ଅଣାଇଛନ୍ତି । ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଶୁଣିପାରୁଛି, ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ ଏହି ସହରରେ ଛଦ୍ମବେଶରେ ବୁଲୁଛି ।"

ଏହା ଶୁଣି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ହସିଉଠିଲା । କହିଲା, "ଆମେ ଯଦି ବର୍ଡି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼କୁ ଏଠାକୁ ଟାଣିଆଣି ପାରିଥାଇଁ, ତା ହେଲେ ବୁଝିବାକୁ ହେବ ଯେ, ପ୍ରକୃତରେ ଆମର ଶକ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ । ମୁଁ ବହୁଦିନ ହେଲା ସେ ଲୋକଟାର ନାମ, ତାର ଅଲୌକିକ ସାହସ ଓ ଅଦ୍ଭୁତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କଥା ଶୁଣି ଆସୁଛି । ଏଇଥର କି ତା ସହିତ ଟିକିଏ ଛକାପଞ୍ଝା ଖେଳ ହାତାହାତି ଲାଗିଯିବ—ଏ ତ ଆନନ୍ଦର କଥା । ଏଥିରେ ତୁମେ ଏପରି ଡରିଯାଉଛ କାହିଁକି ? ମୋର ମନେ ହେଉଛି, ମୁଁ ଯେପରି ସେ ଲୋକଟାକୁ ଦେଖିଛି । ତୁମେ କଅଣ ତାକୁ ଦେଖିଛ ?"

"ମୋର ଦୁଇ ତିନି ଜଣଙ୍କୁ ଯାହା ସନ୍ଦେହ ହେଉଚି ।"

"ସନ୍ଦେହ ନୁହେ; ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖିଚି—ଏଇ ଯେପରି ତୁମେ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଚ, ଠିକ୍ ସେହିପରି । ତା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ କରିଚି । ମାତ୍ର ସେତେବେଳେ ମୋ ମନରେ ଏପରି କିଛି ସନ୍ଦେହ ନ ଥିଲା, ତେଣୁ ଲୋକଟାର କଥାକୁ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟ କରି ନ ଥିଲି । କମ୍ରେଡ଼ ମହେସ, ତୁମେ ଆଜ ହକୁତରେ କ୍ଲବର ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଉପକାର କଲ । ଏ କଥା ଗୁପ୍ତରେ ରଖିବାର ତ କୌଣସି କାରଣ ମୁଁ ଦେଖୁ ନାହିଁ । ତୁମେ ନିଜେ ଆସନ୍ତା ବୈଠକରେ ଏ କଥା ଉଠାଅ । ସଭ୍ୟମାନେ ଜାଣିପାରନ୍ତୁ, ତା ହେଲେ ସିନା ସାବଧାନ ହେବେ ।"

"ତା ହେଲେ ସର୍ଦ୍ଦାରର ସନ୍ଦେହ ପ୍ରଥମେ ମୋରି ଉପରେ ପଡ଼ିବ ।"

"ଆଦୌ ନୁହେ । ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ କହିବି, ଯେ ଲୋକଟାକୁ ମୁଁ ଦେଖିଚି । ଏ ସହରରୁ ତାଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିଜେ ମୁଁ ମୋ ହାତରେ ନେବି ।"

ଜନ୍ତା ଭିତରେ ବାଘ

କ୍ଲବ ବୈଠକରେ କମ୍ରେଡ ମରିସଠାରୁ ସମ୍ବାଦ ପାଇ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଘୋର ଶୃଙ୍ଖଳା ଖେଳିଗଲା । ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ମୁହଁ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଗଲା । କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ନୀରବତା ବୈଠକର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ବଢ଼ାଇଦେଲା ।

ପ୍ରଥମେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ନୀରବତା ଭଙ୍ଗ କରି କହିଲା, "ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଜାଣିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଆଜି କହୁଛି ଯେ, ଲୋକଟି ସାମ୍ବାଦିକ ରୂପରେ ଏ ସହରର ଗଳିକନ୍ଦିରେ ଗୁପ୍ତଚର ଭାବରେ ବୁଲୁଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, "ତୁମେ କିପରି ଜାଣିଲ ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ସେକଥା ମୁଁ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ବୈଠକରେ କହିବା ସଙ୍ଗତ ହେବ ନାହିଁ । ଆମେ ଜାଣିସାରିଲେଣି ଯେ, ବର୍ଡି ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡ଼ସ୍ ଭଳି ଜଣେ ମସ୍ତବଡ଼ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଶତ୍ରୁ ଆମକୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ ଏ ସହରରେ ବୁଲୁଛି । ଏତେବେଳେ ସବୁପ୍ରକାର ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ ନ କଲେ ପଦେପଦେ ବିପଦ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଛି, ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ କେତେକ ବିଶିଷ୍ଟ ଅଫିସରଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗୁପ୍ତ କମିଟି ଗଢ଼ାଯାଉ । ସେହି କମିଟି ଆଗରେ ମୁଁ ମୋର ସବୁ କଥା କହିବି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ମନକୁ ଏ କଥାଟା ପାଇଲା । ସେ କେତେଜଣ ବିଶିଷ୍ଟ ଅନୁଚରଙ୍କ ସହ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗୁପ୍ତଘର ଭିତରକୁ ଗଲା ।

ଭଲରୂପେ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋକୁ ପୁଣି କହିଲା, "ଏଥରକ କଅଣ ସବୁ ଘଟଣା କହିଲ ।"

"ମୋ ସହିତ ସେ ଲୋକଟାର ଦୁଇ ତିନି ଥର ଦେଖା ହେଲାଣି । ମୁଁ ପ୍ରଥମରେ ତାକୁ ଆଦୌ ସନ୍ଦେହ କରିପାରି ନ ଥିଲି । କମ୍ରେଡ ମରିସଙ୍କଠାରୁ ଖବର ପାଇବା ପରେ ଲୋକଟା ସହିତ ପୁଣି ଥରେ ସାକ୍ଷାତ ହୋଇଥିଲା । ବୋଧହୁଏ ଶୁଣି ଆପଣମାନେ ଖୁସି ହେବେ ଯେ, ସେ ଆମକୁ ଧରିବ କଅଣ ମୁଁ ତାକୁ ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇବାର ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଇ ସାରିଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଉତ୍‌କଣ୍ଠାର ସହିତ ପଚାରିଲା, "କିପରି ? ସଫା କରି କହିଲ ତ ଦେଖି ।"

"ତାର ବିଶ୍ୱାସ, ମୁଁ ତାକୁ କ୍ଲବର ସମସ୍ତ ଭିତରି ଖବର ଯୋଗାଇ ଦେଇପାରିବି । ସେ ତାର ଖବରକାଗଜ ପାଇଁ ଆମ କ୍ଲବର ସମ୍ବାଦ କିଛି ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିଲେ ମୋତେ ହଜାରେଟି ସୁନା ମୋହର ପୁରସ୍କାର ଦେବ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଚମକି ଉଠିଲା, "ସର୍ବନାଶ, ତୁମେ ତାକୁ ଖବର ଦେବ ନା କଅଣ ?"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ହସିହସି ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ନିଶ୍ଚୟ ଖବର ଦେବି । କେଉଁ ଦିନ କେତେବେଳେ ଖବର ଦେବି, ତା ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର ହୋଇସାରିଛି ।"

ମ୍ୟାକ୍‌ଗିଣ୍ଟି ଏବଂ ତାର ଅନୁଚରବର୍ଗ ଏକସଙ୍ଗରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । ବଲ୍‌ଡୱିନ କଅଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସ୍ଥିର କଣ୍ଠରେ ତାକୁ ବାଧା ଦେଇ କହିଲା, "ବନ୍ଧୁଗଣ, ଉତ୍ତେଜିତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତେଜିତ

ହେବାର ସମୟ ନୁହେ । ତାକୁ ଯାହା କହିବାର କଥା, ତାହା ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏକ ସଙ୍ଗେ କହିବା । ଯଦି ମୋ ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁଯାୟୀ ଆପଣମାନେ କାମ କରିବେ, ତେବେ ସେ ସମସ୍ତ ସମ୍ବାଦ ସଂଗ୍ରହ କରିବ ସତ; ମାତ୍ର ତାହା ନେଇ ଏ ସହର ବାହାରକୁ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କିଣ୍ଟି ପଚାରିଲ, "କଅଣ ତୁମର ପରିକଳ୍ପନା ?"

"ଆସନ୍ତା କାଲି ରାତିରେ ସେ ଲୋକଟା ସହିତ ମୁଁ ଦେଖା କରିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ମୋ ଘରକୁ ହିଁ ସେ ଆସିବ । ସ୍ୱୟଂ ସର୍ଦ୍ଦାର ଏବଂ କ୍ଲବର ମୁଖିଆ ଅଫିସରମାନେ ପାଖ ଘର ଭିତରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିବେ । ମୁଁ ସେ ଲୋକଟାକୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କରିଆଣି ମୋ ପାଖରେ ବସାଇବି । ତା ପରେ ସେହି ଘରଭିତରୁ ସେ କଅଣ ଆଉ ଜୀବନରେ ଫେରିଯିବ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବୁଛ ? ସେ ଯଦି ପର ଦିନ ସକାଳକୁ ବଞ୍ଚିରହେ, ତେବେ ସର୍ଦ୍ଦାର ଓ ମୁଖିଆ ଅଫିସରମାନେ ପାଖଘରେ କାହିଁକି ବସି ରହିଥିବେ ? ମଶା ମାରିବେ ବୋଲି ?"

ମ୍ୟାକ୍‌କିଣ୍ଟି ଆନନ୍ଦରେ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ ଉଠି ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କୁ ଦୃଢ଼ଭାବରେ କୁଣ୍ଢାଇ ଧରିଲ । ହସିହସି କହିଲ, "ମୁଁ ପୂର୍ବ ଥରେ କହି ରଖୁଛି, କ୍ଲବର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସର୍ଦ୍ଦାର କେବଳ ତୁମେ—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ଲଜ୍ଜା ଓ କୃତଜ୍ଞତାରେ ଏକାବେଳକେ ନଇଁପଡ଼ିଲ । ସେ ମ୍ୟାକ୍‌କିଣ୍ଟିଙ୍କୁ ଚୁହିଁ ଉତ୍ତର ଦେଲ, "ମହାମାନ୍ୟବର ସର୍ଦ୍ଦାର, ଏ ଆପଣଙ୍କର ଅପାର ଦୟା । ମୁଁ ତ ସଦ୍ୟ ଦଳଭୁକ୍ତ ସାମାନ୍ୟ ସୈନିକ ଜଣେ । ଦଳର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଟିକିଏ କାମରେ ଲାଗିପାରିଲେ ନିଜକୁ କୃତାର୍ଥ ମଣିବି ।"

ବାରବୁଲ କୁଭୀଟାଏ ରେ !

ପର ଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଘର ସଜାଇବାରେ ଭୟଙ୍କର ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ବିରାଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ପରୀକ୍ଷା, ହୁଏ ତ 'ଇସ୍ ପାର' ନ ହେଲେ 'ଉସ୍ ପାର' ।

ପ୍ରଥମେ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ତା ହୋଟେଲଘରଟା ଭଲ ହେଇ ସଫା କରିନେଲା । ଯେଉଁ ଘରେ ଗୋଏନ୍ଦାମାନଙ୍କୁ ଜାଲରେ ପକାଇବାକୁ ହେବ, ସେ ଘର ଭଲରୂପେ ପରୀକ୍ଷା କରିନେଲା । ବେଶ୍ ବଡ଼ କୋଠରୀଟିଏ; ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲ, କୋଣରେ କୋଇଲାଜଳା ଚୁଲୀ । ସବୁ ପାଖରେ ଝରକା । କୌଣସି ଝରକାରେ କବାଟ ନାହିଁ; କେବଳ ପାତଳା କନାର ପର୍ଦ୍ଦା ଟଙ୍ଗା ଯାଇଛି । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ଘରର ସହିତ ସବୁ ପରୀକ୍ଷା କରିନେଲା ।

ଘରଟା ଯେ ଏଭଳି ଏକ ଗୋପନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ, ସେ ତାହା ଧରି ନେଇଥିଲା । ସବୁ ଠିକ୍‌ରୂପେ ସଜାଡ଼ି ନେଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ରୋ ତାର ସେହି ହୋଟେଲର ଏକମାତ୍ର ବନ୍ଧୁ ସ୍କାନଲାନ ସହିତ ଆଲୋଚନାରେ ରତ ରହିଲା ।

କ୍ଷୁଦ୍ରକାୟ ସ୍କାନଲାନ, ଯମଦୂତ ଦଳର ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳମନା । ଦଳର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମତାମତର ବିରୋଧ କରିବା ଭଳି ସାହସ ତାର ନ ଥିଲା । କେବେ କପରି ନିଜ

ଇଚ୍ଛା ବିରୋଧରେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଖୁଣି ବା ରକ୍ତ ଦେଖିଲେ ସେ ଚମକଉଠେ ।

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋଙ୍କଠାରୁ ସବୁ କଥା ଶୁଣି ସେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଦେଲ, "କମ୍‌ରେଡ଼, ଅଜ ରାତିଟା ମୁଁ ଆଜ କେଉଁଠାକୁ ଚାଲିଗଲେ ହେବ ନାହିଁ ? ଏ ଖୁନ୍ ଦେଖିଲେ ମୋ କଲିଜା ଥର ଉଠେ ।"

"ତାହାହିଁ କରିବା ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଓ ଆମ କ୍ଲବ ପକ୍ଷରେ ମଙ୍ଗଳକର"—ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ତାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କଲ୍ଲ ।

କ୍ରମେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲ । ଚାରିଆଡ଼ୁ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟିଆସିଲ୍ଲ । ପୂର୍ବର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଲୋକମାନେ ଆସିଗଲେ । ବାହାରୁ ଦେଖିଲେ ଜଣାଯିବ, ବେଶ୍ ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ଭଦ୍ରଲୋକ । ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ପୋଷାକ; ଭଦ୍ର ଚାଲିଚଲନ ଓ ସୁନ୍ଦର କଥାବାର୍ତ୍ତା । ମାତ୍ର ଅଭିଜ୍ଞ ଦର୍ଶକ ସେମାନଙ୍କ କଠୋର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଓ କ୍ରୁର ଚାହାଣୀ ଦେଖିଲେ ବୁଝିଯିବ ଯେ, ଗୋଏନ୍ଦା ପୋଲିସ ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ସ୍‌ର ଆଜି ଏଠାରୁ ନିସ୍ତାର ପାଇବା ଅସମ୍ଭବ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏପରି କେହି ନ ଥିଲ, ଯାହା ହାତ କି ଅନ୍ତତଃ ଦଶ ବାର ଥର ଜୀବନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ରକ୍ତରେ ରଞ୍ଜିତ ନ ହୋଇଛି । ମଣିଷ ମାରି ସେମାନଙ୍କ ମନର କୋମଳତା ଉପରେ ଗୋଟାଏ ଠାଣ ପରଦା ପଡ଼ିଯାଇଛି । କଂସାଇ ଯେପରି କ୍ଷିଲେ ମାତ୍ର ଦ୍ୱିଧା ନ କରି ଛେଳି, ମେଣ୍ଢା କାଟିପକାଏ, ଏମାନେ ସେହିପରି ବିନା ବିଚାରରେ ଗୋଟାକୁ ଗୋଟା ମଣିଷ ମାରିପାରନ୍ତି; ଟିକିଏ ହେଲେ ହାତ ଥରେ ନାହିଁ ।

ରେଡହେଣ୍ଡରେ ଯେପରି ପାପକାର୍ଯ୍ୟରେ ସେହିପରି ଦୁର୍ଦ୍ଧର୍ଷ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଜିର ଆସନ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ । ସେକ୍ରେଟେରୀ ହ୍ୟାରିୱେର ରେଡହେଣ୍ଡ ଶୀର୍ଷ । ଲୋକଟା ଟିକିଏ ଢେଙ୍ଗା, ଗଲା ଓ ଗାଲରେ ଅସଂଖ୍ୟ ବଳିରେଖା । ଦଳର ଟଙ୍କା କଉଡ଼ି ହିସାବପତ୍ର ରଖିବାରେ ସେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ, ସେଥିପ୍ରତି ତାର ଅବିଚଳିତ ନିଷ୍ଠା । ଦଳ ବାହାରେ ନ୍ୟାୟ ଅନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରିବ ଶକ୍ତି ତାର ଏକାବେଳକେ ଲୋପ ପାଇଯାଇଛି । କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ କାର୍ଟାର ମଧ୍ୟବୟସ୍କ । ମୁଖ ସବୁ ସମୟରେ ରୋଷଯୁକ୍ତ ଓ ଦୁର୍ବୋଧ । ସେ ସୁଦକ୍ଷ ସଙ୍ଗଠକ । ତାର କୂଟବୁଦ୍ଧି ବଳରେ ହିଁ ଏ ସବୁ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରୁ ଅଧିକାଂଶ ଘଟିଛି ଓ ସମଗ୍ର ଦଳ ନିର୍ବିବାଦରେ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଚାଲିଛି । କୁତ୍ସିତଦର୍ଶନ ଟାଇଗରକୁ ଦଳର ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ଭୟ କରି ଚଳନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଯମ ଏ ସାରା ଦୁନିଆର ମୃତ୍ୟୁକାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରୁଛନ୍ତି । ଏ ଯେ ଆଠ ଜଣ ସାକ୍ଷାତ ଯମ ଆଜ ଆସି ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଛନ୍ତି; ଏହାଙ୍କ ଆଗରେ ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ଉଆର୍ଡ଼ ବା କି ଛାର !

ମ୍ୟାକମାର୍ଡୋ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାଦର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜଣାଇ ଘର ଭିତରକୁ ପାଛୋଟି ନେଲା । ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଘରେ ବସି ସେମାନେ ମନଖୁସିରେ ଗ୍ଲାସ ଉପରେ ଗ୍ଲାସ ମଦ ପିଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଅସୀମ ଉଲ୍ଲାସ, ମୁହଁରେ ହାସ୍ୟରେଖା । ଟେଡ଼ି ବାଲ୍‌ଡୁଇନ ମଦ ପିଉପିଉ କହିଉଠିଲା, "ବଦ୍‌ମାସ ଗୋଇନ୍ଦାଟା ନିଶ୍ଚୟ ଏ ସଂସାରରୁ ଆଜି ବିଦାୟ ନେବ । ମୁଁ ତାକୁ ଏହି ଚୁଲ୍ଲିଭିତରେ ଜୀଅନ୍ତା ପୂରାଇଦେବି । ଦେଖିବ, ସେ କେମିତି ଛଟପଟ ହେଉଛି; ଗୋଡ଼ ହାତ ପିଟୁଛି ।"

ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି କହିଉଠିଲା, "କାହାରକୁ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋର ଦୁଇ ବଳିଷ୍ଠ ହାତ-ମୁଠା ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ବେକରେ ପଡ଼ିବାକ୍ଷଣି ଏଗାଏନ୍ଦାପୁଙ୍ଗବର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯିବ । ତା ପରେ ତାକୁ ନେଇ ଯେ କୌଣସି ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ଖଣିଭିତରେ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ଆସିଲେ ଗଲା ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ କହିଲା, "ତା ପାଇଁ କଷ୍ଟ ଭାବିବା ଦରକାର ନାହିଁ । 'ଏକା ମାଧିଆ ବାଇଶି ପଳ' । ମୁଁ ତ ଅଛି ।"

"ଠିକ୍ ଠିକ୍, ମୁଁ ତ ଆଗରୁ କହୁଛି, ମୋ ପରେ ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର ହେବୁ ତୁ"—ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି ହସିହସି କହି ପକାଇଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ବାହାରେ କବାଟ ବାଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି ରହିଥିବା ଘରର ଦୁଆରମୁହଁ ପାଖକୁ ଚାଲିଯାଇ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା କବାଟର ଏପାଖରୁ ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ କରି କହିଲା, "ବୋଧହୁଏ ଆସିଗଲାଣି, ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଅ ।"

ସେମାନେ ଯାହା ବା ଟିକିଏ ଖସର ଖସର ହେଉଥିଲେ, ତାହା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ନିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ ଯୋରରେ ପକାଇଲେ ନାହିଁ । ପଥରମୂର୍ତ୍ତି ଭଳି ଅନ୍ଧାରଭିତରେ ଦୁଇ କାନ ଠିଆକରି ବସିରହିଲେ । ଇଙ୍ଗିତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରାଇଦେଇ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ଦାଣ୍ଡକବାଟ ଫିଟାଇ ଦେବାପାଇଁ ବାହାରକୁ ଆସିଲା ।

ଅନ୍ଧାର ଘରଭିତରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହି ମ୍ୟାକ୍‌କଞ୍ଜି ଓ ତା ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ବକ୍ଷର ସ୍ପନ୍ଦନ ଶତଗୁଣ ଦ୍ରୁତଗତିରେ

ଗୁଲୁଥାଏ । ମନରେ ଆନନ୍ଦର କଲ୍ପନା ଖେଳଯାଉଥାଏ । ଆଜିଠାରୁ ସେମାନେ ଶତ୍ରୁଶୂନ୍ୟ ହେବେ । ସାରା ଆମେରିକାରେ ତାଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରିବାକୁ ଆଉ କେହି କେବେ ହେଲେ ସାହସ କରିବ ନାହିଁ । ଭାଗ୍ୟକୁ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ଆସି ଦଳରେ ମିଶିଥିଲା ବୋଲି ସିନା !

ବାହାରେ ମସ୍‌ମସ୍ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । କଏ ଯେପରି ଆସି ପାଖ ଘରେ ବସିଲା ।

ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ .ସେ ଘର ଦୁଆରମୁହଁ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରକେ ମ୍ୟାକ୍‌କଣ୍ଟି ଅତି ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲା, "ସେ ପାଜି ଆସିଲା ?"

ସେହିପରି ଧୀର ଗଳାରେ ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ହିଁ ।"

ମ୍ୟାକ୍‌କଣ୍ଟିର ଉତ୍ତେଜନା ସହସ୍ର ଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ସେ ସେହି ସ୍ୱରରେ ପୁଣି ପୁଚ୍ଛାକଲା, "କାହିଁ ସେ ?"

ଘରର ଆଲୁଅ ହଠାତ୍ ଜଳିଉଠିଲା । ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ଘରର ଦୁଆରମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହି କହିଲା, "ହେଇଟି ସଏ । ଆପଣମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇଛି ଆପଣମାନଙ୍କ ଚିର ଅନୁଗତ ଦାସାନୁଦାସ ବର୍ଡି ଏଡ୍‌ଓ୍ୱାର୍ଡ୍ ।"

ଯଦି ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଘରଭିତରେ ଆକାଶ ଛିଡ଼ିପଡ଼ି ଛିନ୍ନଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥାଆନ୍ତା, ତା ହେଲେ ସେମାନେ ଏତେ ଦୂର ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତେ । ଏତେ କାଳ ଯାହାକୁ ଅତି ବିଶ୍ୱାସୀ ସଙ୍ଗୀରୂପେ ପାଇ ସେମାନେ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ, ଯେ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅଭିସନ୍ଧି ଜାଣେ—ସେହି ମ୍ୟାକମାଡ୍ରୋ ପୁଣି ସେମାନଙ୍କର ବଡ଼ ଶତ୍ରୁ ବର୍ଡି ଏଡ୍‌ଓ୍ୱାର୍ଡ୍; ଆମେରିକାର

ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗୋଏନ୍ଦା । ଏହି ଅଭୂତପୂର୍ବ ବିସ୍ମୟ ଓ ଆଘାତରେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି ଓ ତାର ଅନୁଚରବୃନ୍ଦ ଏତେଦୂର ହତବୁଦ୍ଧି ହୋଇଗଲେ ଯେ, କେଡ଼େ ବଡ଼ ବିପଦରେ ସେମାନେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି, ସେ ଅନୁଭୂତି ଟିକକ ସେମାନଙ୍କର ଲୋପ ପାଇଗଲା । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପରେ ଟିକିଏ ଚେତନା ଆସିଯିବାରୁ ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି ପକେଟଭିତରୁ ରିଭଲଭର କାଢ଼ିବାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା, ପଛ ପାଖ ଝରକା ବାଟେ ତିନି ତିନଟା ଦୁଇ ନଳା ବନ୍ଧୁକ ତା ମୁଣ୍ଡକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରହିଛି । ଆଗ ଦୁଆରମୁଁ ହାତରେ ସଜ୍ଜିତ ରାଇଫଲଧାରୀ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ।

ଦୁଃଖ ଓ କ୍ଷୋଭରେ ତା ପାଟିରୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲା, "ମୁଁ ଅସଲ ଶିକାରୀ କୁକୁର ବୋଲି କାହାକୁ କହୁଥିଲି ? ଏ ତ ଗୋଟାଏ ବାଉଳା କୁକୁର ।"

ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ହସିହସି କହିଉଠିଲା, "ବନ୍ଧୁ, ବର୍ଡ୍ଡ ଏଡ଼ୱାର୍ଡ୍‌ର ଅଭିନନ୍ଦନ ଗ୍ରହଣ କର । ମୁଁ ଆଉ ମ୍ୟାକମାର୍ଡ୍ଡୋ ନୁହେ । ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି, ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର ମୋର, ରିଭଲଭର ତଳେ ପକାଇଦିଅ । ବୁଝିପାରୁଛ ତ, ଆଉ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରିବା ବୃଥା । ମୁଁ ଏକ, ଦୁଇ, ତିନି ଗଣିବି । ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତେ ରିଭଲଭର ଏହି ଟେବୁଲଉପରେ ରଖିଦେବ । ନ ହେଲେ ମୋତେ ହୁକୁମ ହୋଇଛି, ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏଠାରେ ଗୁଳିକରି ତୁମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରିଦେବାକୁ ହେବ ।

"ଏକ, ଦୁଇ, ତିନି ।"

ପୋଷା ମେଣ୍ଢାଛୁଆ ଭଳି ସେହି ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ନରହତ୍ୟାକାରୀ ଡକାୟୃତଦଳ ଗୋଟିଗୋଟି କରି ଧୀରେଧୀରେ ଆସି ଭିଲଭର ଟେବୁଲଉପରେ ରଖିଦେଇ ଗଲେ । କେତେକଙ୍କ ନିଶ୍ଚିତ ମୃତ୍ୟୁ ଉପରେ ଏବଂ କେତେକ ପରିମାଣରେ ସେହି ଅସାଧାରଣ କୌଶଳୀ ଡିଟେକ୍ଟିଭ କଥା ମନେ ପକାଇ ସେମାନେ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ-ବିମୂଢ଼ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲେ ଯେ, ଯେଉଁ ଲୋକ ଏପରି ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କଲା, ସେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ କେତେ ବେଶୀ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ।

ସୈନ୍ୟମାନେ ଆସି ଜଣଜଣ କରି ସମସ୍ତଙ୍କ ହାତରେ ହାତକଡ଼ି ଲଗାଇଦେଇ ଗଲେ ।

ବାହାରେ ପୋଲିସ ମଟର ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା । ଶୃଙ୍ଖଳା-ବଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ମ୍ୟାକ୍‌କର୍ଣ୍ଣି ଓ ତାର ଅନୁଚରମାନେ ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ସେହି ଗାଡ଼ିଭିତରେ ପଶିଲେ ।

ପୋଲିସ ଫଉଜର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ମାର୍ଟିନଙ୍କୁ ଚାହିଁ ବର୍ଣ୍ଣି ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡ଼ କହିଲେ, "ଏଥରକ ଆପଣଙ୍କ ପାଳି । ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କରିବାକୁ ଭୁଲିବେ ନାହିଁ ?"

ମ୍ୟାକ୍‌କର୍ଣ୍ଣିକୁ ଶୁଣାଇ ସେ ପୁଣି ହସିହସି କହି ଉଠିଲେ, "ତା ହେଲେ ଭୂତପୂର୍ବ ସର୍ଦ୍ଦାର ମହାଶୟ, ଆପଣଙ୍କ ପରେ ହିଁ ଯମଦୂତ ଦଳର ଶୂନ୍ୟ ଆସନ ମୋର ପ୍ରାପ୍ୟ; ନୁହେ ?"

ମଟରଗାଡ଼ିର ଘର୍ଘର ଶବ୍ଦରେ ସେ ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ ଲୀନ ହୋଇଗଲା ।

ସେହି ଉପତ୍ୟକା ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ସମ୍ବାଦ ପାଇଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ପାଗଳପ୍ରାୟ ହୋଇଗଲେ । ବର୍ଡ଼ ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଦୂର ଦଗରୁ ଜନତା ଧାଇଁ ଆସିଲେ—ଦେଖାପାଇଲେ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ଲୋଟିଯିବେ; ତାଙ୍କୁ କାନ୍ଧରେ ବସାଇ ଧେଇଧେଇ ନାଚ ପକାଇବେ ।

କିନ୍ତୁ ସେହି ଅସାଧାରଣ ସାହସୀ ବହୁରୂପୀ ସେତେବେଳକୁ ହୁଏତ ଆଉ କୌଣସି ଛଦ୍ମ ବେଶରେ କୁଆଡ଼େ ଲୁଚି ଯାଇଥିଲେ—ଲୋକେ ଆଉ ତାଙ୍କର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

ଶେଷ ନା ଆରମ୍ଭ ?

ଆଉ କହିବା ପାଇଁ ବେଶୀ କିଛି କଥା ନାହିଁ । ଏଡି ଖଣ୍ଡିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଚିଠି ପାଇ ରେଳଷ୍ଟେସନକୁ ଯାଇ ଆଗରୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସ୍ପେଶାଲଟ୍ରେନଟି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ସେ ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା । ଏହି ଟ୍ରେନଟିକୁ ରେଳକମ୍ପାନୀ ଖାସ ଏଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରଭାବରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲା । ଦଶ ଦିନ ପରେ ଚିକାଗୋ ସହରରେ ଏଡି ଓ ବର୍ଡି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ଙ୍କର ବିବାହ ଉତ୍ସବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ବିବାହର ସାକ୍ଷୀ ରହିଲେ ବୃଦ୍ଧ ଶାଫଟେର ।

ଯମଦୂତ ଦଳର ବିଚାର ତାଙ୍କ ଲୀଳାଭୂମିର ବହୁ ଦୂରରେ ଆଉ ଏକ ଜିଲ୍ଲାର ହେଡ଼କ୍ୱାର୍ଟରରେ ହୋଇଥିଲା । ଦଳପକ୍ଷରୁ ଅଜସ୍ର ଅର୍ଥଶ୍ରାଦ୍ଧ କରାଗଲା । ମାତ୍ର ସବୁ ବୃଥା । ଆସାମୀପକ୍ଷ ସମର୍ଥନକାରୀ ଓକିଲ ବାରିଷ୍ଟରମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଓ କୌଶଳ ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା । ଯମଦୂତ ଦଳର ସଂଗଠନ, ହତ୍ୟା, ଲୁଟ ଇତ୍ୟାଦି ସବୁକଥା ଯାହାର ନଖଦର୍ପଣରେ, ସେହି ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ଙ୍କ ଜବାନବନ୍ଦୀରେ ଅଦାଲତ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ମହାମାନ୍ୟ ସର୍ଦ୍ଦାର ମ୍ୟାକ୍‌କେଞ୍ଜି ଫାଶିକାଠରେ ଝୁଲିଲା । ଅନ୍ୟ ଆଠ ଜଣ ପ୍ରଧାନ ସଭ୍ୟଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେହି ଦଶା ହେଲା ।

ପଚ୍ଚିଶ ଜଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଶ୍ରମ ଦୀର୍ଘ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିଲେ । ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା ।

କିନ୍ତୁ ଏହା ଶେଷ ନୁହେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଖେଳର ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ର । ଯମଦୂତ ଦଳ ପୃଥିବୀରୁ ଲୋପ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଟେଡ଼ି ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଓ ଆଉ କେତେ ଜଣ ଫାଶିକାଠକୁ ଫାଙ୍କି ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଦଶବର୍ଷ ଜେଲଦଣ୍ଡ ମିଳିଥିଲା । ତା ପରେ ସେମାନେ ପଦାକୁ ଆସିଲେ । ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ ସେମାନଙ୍କ ଭଲରୂପେ ଚିହ୍ନନ୍ତି । ବିଚାରବେଳେ ମ୍ୟାକ୍‌ଜର୍ଣ୍ଣି କହିଥିଲା, "ଏହାର ପ୍ରତିଶୋଧ ଯେଉଁ ଦିନ ହେଲେ ନଆସିବ ।" ଏ କଥା ସେ ଭୁଲି ନ ଥିଲେ ।

ଟେଡ଼ି ବଲ୍‌ଡୁଇନ ଶପଥ ନେଇ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥିଲା, "ଯାହା ଲାଗି ତାଙ୍କ ସର୍ଦ୍ଦାର ଫାଶିକାଠରେ ଝୁଲିଲା, ତାର ରକ୍ତ-ତର୍ପଣରେ ସର୍ଦ୍ଦାରର ଆତ୍ମାକୁ ଶାନ୍ତ କରିବ ।" ଜେଲରୁ ଆସି ସେ ସେହି ଉଦ୍ୟମରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲା ।

ଚିକାଗୋ ସହରରେ ବର୍ଡ଼ି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ଙ୍କ ଉପରେ ଦୁଇ ଥର ସେମାନେ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ ସେଥିରୁ ବର୍ତ୍ତିଗଲେ । ତା ପରେ ସେ ସେଠାରେ ରହିବା ନିରାପଦ ମନେ କଲେ ନାହିଁ । ଚିକାଗୋ ସହର ଛାଡ଼ି କାଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆ ପଳାଇଲେ । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତି ମିଳିଲା ନାହିଁ । ତା ପରେ ସେ ନିଜ ନାମ ରଖିଲେ ଡଗଲାସ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଅନୁନ୍ନତ ଓ ଅଜ୍ଞାତ ମଫସଲ ଗ୍ରାମରେ ବାସ କଲେ ।

ସେଠାରେ ବି ଯମଦୂତ ଦଳ ତାଙ୍କ ପିଛା ଧରିଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ମାରି-ପକାଇବାକୁ ନାନା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କଲେ ।

ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତି ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ ଷବ୍ରତ ହୋଇ ଶେଷକୁ ଇଂଲଣ୍ଡ ପଳାଇ ଆସିଲେ । ଇଂଲଣ୍ଡର ଏକ ପଲ୍ଲୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ପୁଣି ନାମ ବଦଳାଇ ବ୍ୟବସାୟ କଲେ ଓ ଶିକ୍ଷିତ ସମାଜରେ ଯୋଗ୍ୟ-ଆସନ ପାଇଲେ । ସେହିଠାରେ ହିଁ ଯମଦୁତ ଦଳ ନିଜ ଉଦ୍ୟମର ସଫଳତା ହାସଲ କରିଥିଲେ ।

ସଫଳତା ହାସଲ କରିଥିଲେ କି ? ତାହା ଆଉ ଏକ ପୁରାଣ । ସେଥିପାଇଁ ଏ ପୁସ୍ତକର ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡ ଦରକାର ।

କଟକ, ସତ୍ୟବାଦୀ ପ୍ରେସରେ ଶ୍ରୀ ଉଦୟନାଥ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିତ-୧୯୫